

ОБОБЩЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД

за дейността на Висшия съдебен съвет и

за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет

за 2014 година

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
SUPREME JUDICIAL COUNCIL

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. Модерно управление и администриране на съдебната власт

1. Ефективно управление на човешките ресурси в органите на съдебната власт

1.1. Работа по създаване на механизъм за обективно измерване на натовареността на съдиите, прокурорите и следователите и в органите на съдебната власт – **стр. 4**

1.2. Реформа на съдебната карта – **стр. 5**

1.3. Назначаване, преместване и повишаване на съдии, прокурори и следователи – **стр. 8**

1.4. Избор на административни ръководители в органите на съдебната власт – **стр. 11**

1.5. Атестиране на магистрати – подобрен модел за оценка на качеството на работата – **стр. 16**

1.6. Съдебна администрация – **стр. 19**

2. Ефективно и ефикасно управление на финансовите и материалните ресурси на съдебната власт

2.1. Управление на бюджета на съдебната власт за 2014 година – **стр. 21**

2.2. Електронно правосъдие – **стр. 22**

II. Повишаване качеството на правосъдието и интегритета на магистратите

1. Качество на правосъдието – стр. 24

1.1. Взаимодействие с Инспектората към ВСС – **стр. 24**

1.2. Комплексна проверка на Софийски градски съд – **стр. 27**

2. Повишаване квалификацията на магистратите – стр. 28

3. Повишаване ефективността на етичната регулация и дисциплинарния процес

3.1. Етична регулация – **стр. 28**

3.2. Антикорупционни мерки – **стр. 29**

3.3. Предотвратяване и установяване на конфликт на интереси – **стр. 32**

3.4. Дисциплинарна дейност – **стр. 35**

III. Повишаване доверието на обществото в съдебната власт

- 1. Публична комуникация – стр. 42**
- 2. Засилване на гражданското участие в работата на ВСС – стр. 47**
- 3. Международна дейност – стр. 47**

Отчет на Инспектората към ВСС за 2014 г. – стр. 52

Приложения:

- 1. Правила за измерване на натовареността на прокуратурите и индивидуалната натовареност на прокурор и следовател**
- 2. Методика за атестиране на съдии, прокурори, следователи, административни ръководители**
- 3. Единна методика по приложение на принципа за случайното разпределение на делата в съдилищата**
- 4. Правила за формирането, организацията и дейността на комисиите по професионална етика в органите на съдебната власт**
- 5. Правила за дисциплинарната дейност на ВСС**

През 2014 година Висшият съдебен съвет /ВСС/ осъществява своите правомощия , съобразявайки се с необходимостта да продължи работата си по очертаните още през 2012 година основни цели, въпреки забавянето на предвидените законодателни промени, необходими за подобряване на редица кадрови механизми, както и тези, свързани с общата тема за електронно правосъдие. Проектирани върху изпълнението на годишната програма за 2013 годна, основните цели и задачи на ВСС от програмата за 2014 година са:

Преодоляване на неравномерната натовареност чрез оптимизиране на щатовете в различните звена на съдебната система и чрез други допустими от закона мерки.

Изработване и прилагане на модел за анализ и обективно отчитане на натовареността в органите на съдебната власт.

Подобряване на критериите и показателите и ускоряване на работата по атестиране на магистратите.

Подобряване и ускоряване на работата по провеждане на конкурсите за заемане на свободните длъжности в органите на съдебната власт.

Оптимизиране на щатната численост на съдебната администрация в органите на съдебната власт.

Ефективно, ефикасно и икономично управление на финансовите средства в органите на съдебната власт.

Прилагане на устойчиви обективни стандарти за заслуги, почтеност и прозрачност при назначенията в съдебната власт.

Приоритезиране на работата по професионалната етика. Актуализиране на мерките за превенция на корупцията и конфликта на интереси в органите на съдебната власт.

Подобряване работата на ВСС по дисциплинарните производства.

Развитие на мерките за професионална квалификация, информационни технологии и подобряване на статистиката.

Активно взаимодействие с административни ръководители и магистратите по обсъждане и намиране на решения по въпроси от местен и от общ характер по функциониране на органите на съдебната власт и подобряване на условията на работа.

Ефективно взаимодействие с професионалните организации на магистратите и с другите неправителствени организации.

Поддържане на политика на публичност и прозрачност в работата на ВСС и на комисиите на ВСС.

Активно взаимодействие и сътрудничество между ВСС и други органи и институции.

Изучаване, обмен на информация и прилагане на положителния

опит и добрите практики на държави членки и институции на ЕС и трети страни посредством различни форми.

Утвърждаване на международния авторитет на съдебната власт и ВСС.

Отчитайки работата през 2014 год., може да се обобщи, че ВСС е работил по всички посочени цели и задачи.

Постоянните комисии при ВСС, осигуряващи оперативната работа по отделните правомощия, имат годишни отчети за цялостната си дейност през 2014 година. Настоящият доклад е обобщен и изготвен с амбицията за реални анализи и изводи, правени по повод откритите в процеса на работата слабости на самия ВСС, на отделните органи на съдебната власт, както и на законовите решения, противоречия и празноти, съдържащи се в Закона за съдебната власт. Докладът следва модела на стратегическия документ на ВСС „Политики за управление на ВСС за периода 2013 – 2017 година”

I. МОДЕРНО УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРИРАНЕ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

1. ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ В ОРГАНИТЕ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

1.1. Работа по създаване на механизъм за обективно измерване на натовареността на съдиите, прокурорите и следователите.

Изработването на методология за определяне и отчитане на натовареността в органите на съдебната власт е едно от основните направления в работата на ВСС от началото на мандата на този състав. Това е първият опит в съдебната система да се въведат качествени критерии за измерване на натовареността на магистратите и органите, които да заместят прилаганите досега количествени

критерии, които се основават на брой постъпили и разгледани дела и преписки. Следвайки хронологията на действията си от 2013 г., през 2014 годна напредъкът на ВСС в тази насока се изразява в продължаване на процеса на изработване норма на натовареност на съдиите и съдилищата и финализиране на този процес за прокурорите и прокуратурите.

През м. януари 2014 г. са предоставени на външен изпълнител постъпилите от пилотните съдилища попълнени анкетни карти за извършване на изследване за тежестта на групите съдебни дела.

В изпълнение на решение на ВСС по протокол № 20 от заседание на ВСС, проведено на 15 май 2014 г., относно приемане на основните резултати от пилотното емпирично изследване на натовареността на съдиите, проведено в периода декември 2013 г. – януари 2014 г. , през м. юни ВСС започва провеждане на цялостно изследване на натовареността сред всички съдии. През м. декември 2014 г. е приключено

участието на съдиите от административните и районни съдилища в това изследване, но то продължава през 2015 г. сред съдиите от окръжните и апелативните нива.

В периода 1 март – 30 юни 2014 г. протича пилотно изследване на натовареността, което обхваща прокурорите и следователите в цялата страна.

На 26.02.2014 г. и на 12.03.2014 г. са проведени заседания на работната подгрупа „Прокурори и следователи” към работната група за изготвяне на средносрочна стратегия на човешките ресурси в съдебната система. Въз основа на резултатите от изследване на натовареността на прокурорите и следователите е направен анализ и е изработен идеен проект на Правила за измерване на натовареността на прокуратурите и индивидуалната натовареност на прокурор и следовател. След подробно обсъждане от органите на прокуратурата, през м. декември 2014 г. ВСС взема решение да приеме доклада и правилата и да възложи на Главния прокурор да извърши необходимите организационни действия за въвеждането в действие на правилата, както и за въвеждане в действие на формуляра с утежняващите показатели, приложение към Раздел VI от Правилата, считано от 01.01.2015 г. Така, от 1.01.2015 г. натовареността на прокурорите и следователите, както и на самите прокуратури от всички нива, без върховните, трябва да бъде измервана по качествените показатели, установени от приетите правила.

1.2. Реформа на съдебната карта

Неравномерната натовареност на органите на съдебната власт е една от основните причини за проблемите в работата им. В резултат на нея в много случаи правосъдието е бавно и това поражда обществено недоволство и съмнение в ефективността на съдебната система.

Опитите за разрешаване на този проблем датират от дълго време, но до този момент не са намерили еднозначен и категоричен отговор.

Статистическите данни, въз основа на които се формират изводите за натовареността, показват значителна неравномерност в натоварването, както между видовете съдилища /напр. военни и окръжни/, така и вътрешна неравномерност в рамките на отделните групи /напр. между отделни районни съдилища, между отделни административни съдилища/.

Безспорно е, че неравномерната натовареност на съдии, прокурори и следователи е следствие от неравномерното разпределение на населението, на самите съдилища и прокуратури на територията на страната, от различното им осигуряване с кадри /магистрати и съдебни служители/, а и от неравномерната им обезпеченост със сгради и техника. Стъпките за решение на посочените проблеми са няколко, като една от тях е прекрояването на съдебната карта на Република България.

Съгласно чл. 30, ал. 1, т. 2 от Закона за съдебната власт Висшият съдебен съвет (ВСС) определя броя, съдебните райони и седалищата на районните, окръжните, административните и апелативните съдилища по предложение на или след съгласуване с министъра на правосъдието, а на военните съдилища – съгласувано с министъра на отбраната.

Преструктурирането на съдебната карта е смел и радикален подход да се отговори ефективно на съвременните изисквания и за да бъде той действително качествен, следва да почива на задълбочен експертен анализ. Конкретните предприети действия в тази насока през 2014 г. са свързани с преструктуриране на част от военните съдилища и полагане на началото на оптимизацията на районните съдилища и прокуратури, а именно:

На 21.01.2014 г. е проведена среща на Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на ВСС с министъра на отбраната, председателя на ВКС, главния прокурор на Република България и министъра на правосъдието за обсъждане на становището на министъра на отбраната и допълнително съгласуване на Проект на решение на ВСС за закриване на военни съдилища и

определяне на структурата и районите на компетентност на военните съдилища в страната.

Въз основа на предложение на комисията по натовареност и на основание чл. 30, ал. 1, т. 2 от Закона за съдебната власт, ВСС със свое решение по протокол № 6 от 06.02.2014 г. закрива Военен съд – Плевен и Военен съд – Варна, считано от 1 април 2014 г. и съответните им прокуратури и определя границите съдебните райони и съответните правоприемници.

През м. август 2014 г. Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност приема за запознаване представления от Центъра за изследване на демокрацията окончателен доклад - анализ на социално- икономическите фактори, оказващи влияние върху честотата и типа дела, завеждани в българските съдилища. В първото тримесечие на 2015 г. предстои изготвяне на примерни модели за осъвременяване на съдебната карта за районните съдилища за цялата територия на страната.

През м. ноември 2014 г. започва работата по определяне на критериите, по които ще се анализират данните за натовареност на съдилищата и достъпа до правосъдие по съдебните райони.

Междувременно, както и през 2013 година, продължава екстензивното преразпределяне на свободни щатове за съдии и прокурори от ненатоварени органи в най-натоварените, с цел намаляване на неравномерното натоварване до възможните по този начин предели. Тези действия се извършват след надлежен анализ на трайната натовареност. Така, в резултат от преместването на щатни длъжности „съдия” в Районен съд – София, натовареността по щат е намаляла от 95,67 брой дела на съдия месечно на 79,56 в края на отчетната година; в СГС намалението е от 36, 10 бр. дела на 26,69 бр. дела. Общо в страната са преместени 60 щатни длъжности „съдия” и „младши съдия”, което като резултат съществено намалява натовареността по щат на натоварените съдилища и увеличава натовареността на ненатоварените. В прокуратурата са преместени общо 73 длъжности със същия ефект. Трябва да се отрази обаче, че реален ефект настъпва тогава, когато щатните длъжности се заемат. Заемането им може да стане само чрез конкурсни процедури, които, както ще бъде отбелязано по-долу в доклада, приключват в законови срокове и процедури, които оставят за продължително време свободните длъжности незаети.

1.3. Назначаване, преместване, повишаване на съдии, прокурори и следователи

След активната с оглед провеждането на конкурси за назначаване и преместване на магистрати 2013 г. , ВСС идентифицира редица проблеми при провеждането им . За част от тях се изисква законодателна намеса, но се констатира, че подобряването на работата на конкурсните комисии и завишаването на изискванията към професионалната подготовка на кандидатите до известна степен може да се осъществи и с изменения и допълнения в правилата на ВСС за конкурсите. С решение на ВСС от 22.05.2014 се въвежда изискването при провеждане на устната част от конкурса за първоначално назначаване да се изготвя аудиозапис, наред с въведения преди това пълен стенографски протокол. Оценката за „издържал” се завишава от 3,00 на 4,50, каквато е и при писмената част на конкурса. Завишени са изискванията спрямо членовете на конкурсните комисии, които трябва да са с атестационна оценка много добра и не трябва да имат наложено дисциплинарно наказание. Изискванията за събеседването като форма на конкурса за повишаване и преместване се конкретизират в по-голяма степен.

По предложение на Комисията по предложенията и атестирането /КПА/ ВСС възприема практиката на планиране на човешките ресурси преди обявяване на всички конкурси, а не само за конкурсите за младши съдии и младши прокурори, каквото е минималното законово изискване. Планирането е съществена дейност както с оглед необходимостта от допълнителни младши съдии и прокурори в окръжните съдилища и прокуратурите, но още повече и с оглед бъдещите потребности от магистрати на районно ниво в съответните апелативни райони. То трябва да бъде съобразено и с финансовите необходими от обучение и други разходи, свързани с встъпването на нови кадри в системата на органите на съдебната власт.

През 2014 г., както и през предходните години, този процес започва от м. януари, съгласно законовите срокове. При 26 свободни длъжности за младши съдии, обявените за конкурс са 21, като за СГС са осигурени три длъжности за младши съдии в повече, чрез съкращаване на длъжности от ненатоварени окръжни съдилища. За прокуратурата всички 30 свободни длъжности за младши прокурор са обявени за конкурс, с оглед недостига на прокурори в районните прокуратури. Те са разпределени в страната съобразно натовареността на районните прокуратури.

През 2014 г. , след изготвяне на критерии за оптимизиране на щатовете в органите на съдебната власт, чрез пренасочване на свободни длъжности от по-ниско натоварените към по-натоварените органи, ВСС предприема организиране на конкурси за повишаване в длъжност и преместване чрез събеседване и конкурси за първоначално назначаване за заемане на длъжността „съдия” , „прокурор“ и „следовател“, както следва:

- Върховен касационен съд – гражданска колегия – 6 свободни длъжности; Върховен касационен съд - търговска колегия - 5 свободни длъжности; Върховен касационен съд - наказателна колегия - 5 свободни длъжности; Върховен административен съд- 10 свободни длъжности; Върховна касационна прокуратура - 10 свободни длъжности; Върховна административна прокуратура - 3 свободни длъжности; Национална следствена служба - 9 свободни длъжности; Окръжни следствени отдели в окръжните прокуратури - 12 свободни длъжности;

- за първоначално назначаване за заемане на общо 10 свободни длъжности „съдия” в окръжни съдилища – гражданска, наказателна и търговска колегии и 14 свободни длъжности „прокурор” в окръжни прокуратури;

- за повишаване в длъжност и преместване чрез събеседване и конкурси за първоначално назначаване за заемане на длъжността „съдия” в районните съдилища и „прокурор” в районните прокуратури.

В районните съдилища се извършва оптимизиране на щатната численост и планиране на 12 длъжности „съдия” в РС с оглед изтичащите срокове по чл. 240 от ЗСВ на младшите съдии през 2015 г., поради което част от свободните щатни длъжности за съдии не се обявяват на конкурс. При планирането е взето предвид становището на административните ръководители, предвидено е и предстоящото освобождаване на магистрати по чл. 165, ал. 1, т. 1 от ЗСВ /навършване на възрастта за освобождаване от органите на съдебната власт/, както и предстоящото освобождаване на щатове в районните съдилища, поради встъпване в длъжност на класираните в конкурсите за окръжните съдилища и прокуратури кандидати. По предложение на главния прокурор на Р България са планирани 29 длъжности за прокурор в районните прокуратури, за които не е обявен конкурс, поради предстоящо встъпване през 2015 г. на младши прокурори с изтичащ срок по чл. 240 от ЗСВ.

На основание чл. 189, ал.1 и чл. 178, ал. 3, във връзка с чл. 188, ал.1 и чл. 190 от ЗСВ, ВСС обявява свободните длъжности за “съдия” в районните съдилища и „прокурор” в районните прокуратури, които да се заемат след

конкурс за повишаване в длъжност и преместване чрез събеседване и след конкурс за първоначално назначаване, като след изтегляния жребий за 20 % от местата за първоначално назначаване, са обявени конкурси общо за 42 свободни длъжности в районни съдилища и 65 свободни длъжности за районни прокуратури.

Обявените през 2014 г. конкурси за заемане на свободните длъжности в органите на съдебната власт са в логическа последователност с обявените през 2013 г. С оглед технологичното време за приключване на процедурите от 2013 г., назначаването на магистратите и встъпването им в длъжност се осъществява в края на 2013 г. и през цялата 2014 г. Затова времето на обявяване на конкурсите са съобразени с времето, в което назначените на нови места магистрати реално освобождават старите.

От проведените през 2013 година конкурсни процедури и последвалите назначения, които в по-голямата си част са през 2014 година, ВСС установява, че от момента на обявяване на конкурса до реалното встъпване в длъжност на магистрата изминава средно около една година. Това е прекомерно дълъг срок, който е заложен в законовите норми както при провеждането на конкурсите, така и при обжалването на съответните актове за назначаване на базата на класирането от конкурсите. Продължителността влияе негативно върху възможността за правилно планиране на човешките ресурси и оставя незаети длъжности, което от своя страна влияе силно негативно върху натовареността на работещите магистрати. За елиминиране на този ефект, в силно натоварените органи на съдебната власт се прибегва до командироване от други органи, което, по общо признание, не е добрият изход, поради различни негативни последици: заобикаляне на нормалното кариерно развитие, лабилност в статута на командированите магистрати, незадоволеност от достатъчно магистрати в по-ниските нива на органите на съдебната власт, които няма откъде да попълнят броя от необходими магистрати.

Стремежът на ВСС да регулира във възможна степен натовареността чрез преместване на щатове от ненатоварени в натоварени с дела и преписки органи на съдебната власт води до по-активно прилагане на процедурата за преназначаване на магистрати по реда на чл. 194 от ЗСВ, след анализи на натовареността на органите на съдебната власт по апелативни райони. Тази процедура е приложена и спрямо магистратите от закритите военни съдилища и прокуратури и те са преместени окръжните съдилища и прокуратури в Плевен, Велико Търново, Варна, Бургас и Ямбол. Така през отчетния период са открити и приключени 25 /двадесет и пет/ процедури за преназначаване на магистрати

по реда на чл. 194 от ЗСВ. В свръхнатоварения Софийски районен съд са преместени още 3 съдии, което е продължение на политиката за увеличаване на щата на този съд от 2013 г., когато съдийският състав беше попълнен с нови 23 съдии.

В резултат на повсеместните анализи за натовареността на органите на съдебната власт, които ВСС изготвя през 2013 и 2014 година, през 2014 г. общо 127 свободни длъжности са съкратени в по-ниско натоварените органи на съдебната власт и са разкрити в по-високо натоварените такива.

През 2014 г. в органите на съдебната власт са назначени, преместени и повишени в длъжност общо 272 съдии, прокурори и следователи.

1.4. Избор на административни ръководители в органите на съдебната власт

Изборът на административни ръководители се подчинява на правилата, приети от ВСС през 2013 г. и изменени и допълнени през 2014 г. относно критериите, възможностите за становища и обсъждане на кандидатурите. Стремешът при приемане на правилата е те да се превърнат в стандарти и механизми за избор на такъв тип компетентни, отговорни и почтени административни ръководители, които са способни да ръководят съответния орган в състоянието, в което е той към момента на избора, с основната цел за подобряване на работата му. Но след изтичане на период, покриващ два мандата на един и същ административен ръководител, се установява, че в значителен брой от съдилищата и прокуратурите на районо ниво, които са с щат от по 2 – 3 магистрати, изборът на административен ръководител е ограничен. При това положение самият ВСС не може да проведе избор съобразно издигнатите стандарти. Изходът е в административното окрупняване на органите, което е и една от възможностите за реформа на съдебната карта.

От 2013 г. има останали десет обявени процедури, по които през 2014 г. е проведен избор и са избрани нови административни ръководители.

Съобразно изискванията на разпоредбата на чл. 167, ал. 2 от ЗСВ и във връзка с наличието на свободни длъжности съгласно чл. 194а, ал. 1 от ЗСВ, през отчетния период ВСС открива 159 процедури по избор на административни ръководители на органи на съдебната власт. За 139 от обявените процедури заявления за участие са подали 242 кандидати. За 13 /тринадесет/ от позициите няма кандидати. КПА е допуснала 223 кандидати, участници в горепосочените

процедури за избор. Комисията е извършила проверка на кандидатите, отговарящи на изискванията на чл. 164 и чл.169, ал. 1 от ЗСВ. Съгласно чл. 18, ал. 2 от Правилата по отношение на 73 процедури е проведен успешен избор с тайно електронно гласуване. По 21 процедури за избор на административен ръководител няма избран кандидат за назначаване на длъжността и това налага повторение на процедурата.

Съгласно разпоредбата на чл. 11 от Правилата, КПА извършва проверка за професионалните качества на кандидатите за заемане на длъжността, за която са се кандидатирали, въз основа на данните от: докладите от проверките на ИВСС в органите на съдебната власт, където е работил кандидатът, годишните отчети за дейността на органите на съдебната власт, атестационните формуляри, както и от всички документи, съдържащи се в кадровото досие на кандидата и докладите, съдържащи данни за състоянието на органа на съдебната власт, за чието ръководство се кандидатства. На базата на цялата тази проверка на документите КПА гарантира провеждането на информиран избор на административен ръководител. Наред с тези мотивирани становища за притежаваните професионални качества на всеки кандидат за административен ръководител, КПА прави и „моментна снимка” за състоянието на органа, за който се кандидатства.

До 31.12.2014 г., след проведени събеседвания, са приключили с назначаване следните процедури за избор на административни ръководители, обявени през 2014 г.:

1. Районен съд – Велико Търново – Десислава Миткова Чалъкова – Минчева.
2. Районна прокуратура – Кърджали – Желязко Димитров Стефанов.
3. Районен съд – Сливница – Георги Николов Николов.
4. Окръжна прокуратура – София – Наталия Димитрова Николова – Бончева.
5. Районна прокуратура – Трън – Бисерка Николова Милушева.
6. Районен съд – Кубрат – Албена Дякова Великова.
7. Районен съд – Дулово – Николай Костадинов Кънчев.
8. Апелативна прокуратура – Варна – Ружа Михайлова Големанова.
9. Апелативен съд – Пловдив – Магдалина Стефанова Иванова.

10. Софийска районна прокуратура – Петър Божидаров Белчев.
11. Окръжен съд – Варна – Марин Георгиев Маринов.
12. Окръжна прокуратура – Велико Търново – Емил Иванов Денев.
13. Окръжна прокуратура – Видин – Маруся Илиева Николова – Насър.
14. Окръжна прокуратура – Русе – Георги Димитров Георгиев.
15. Окръжен съд – Кърджали – Георги Стоянов Милушев.
16. Районен съд – Тервел – Ганчо Манев Драганов.
17. Районна прокуратура Кнежа – Красимир Любомиров Кирилов.
18. Районен съд – Асеновград – Иван Георгиев Шейтанов.
19. Апелативна прокуратура – Велико Търново – Огнян Илиев Басарболиев.
20. Окръжна прокуратура – Добрич – Пламен Николов Николов.
21. Окръжна прокуратура – Монтана – Нина Борисова Ангелова.
22. Окръжна прокуратура – Търговище – Драгомир Пенчев Сяров.
23. Окръжна прокуратура – Ямбол – Дойчин Иванов Дойчев.
24. Окръжна прокуратура – Ловеч – Валентин Стоянов Вълков.
25. Окръжна прокуратура – Стара Загора – Дичо Атанасов Атанасов.
26. Окръжна прокуратура – Хасково – Иван Стоянов Стоянов.
27. Окръжен съд – Кюстендил – Мирослав Милчев Начев.
28. Районен съд – Петрич – Мая Христова Банчева – Кобурова.
29. Районна прокуратура – Дупница – Даниела Георгиева Гюрова.
30. Административен съд – Пазарджик – Мариана Димитрова Шотева.
31. Окръжен съд – Търговище – Силвия Петрова Петрова.
32. Районен съд – Перник – Десислава Христова Ахладова – Атанасова.
33. Районен съд – Оряхово – Ивета Венциславова Кънева – Санкова.
34. Окръжен съд – Ямбол – Васил Маринов Петков.

35. Окръжен съд – Враца – Надя Георгиева Пеловска – Дилкова.
36. Окръжен съд – Габрово – Минко Недялков Минков.
37. Районен съд – Търговище – Пламен Митков Драганов.
38. Военен съд – Сливен – полк. Георги Панев Георгиев.
39. Военен съд – Пловдив – полк. Асен Найденов Шопов.
40. Окръжен съд – Видин – Васил Александров Василев.
41. Окръжен съд – Сливен – Къню Тодоров Жеков.
42. Окръжен съд – Русе – Искра Георгиева Блъскова.
43. Районен съд – Ботевград – Илияна Цветкова Тодорова.
44. Районен съд – Кърджали – Ангел Маврев Момчилов.
45. Окръжен съд – Стара Загора – Красимир Йорданов Георгиев.
46. Окръжен съд – Бургас – Боряна Ангелова Димитрова.
47. Районен съд – Етрополе – Цветомир Цеков Цветанов.
48. Районен съд – Царево – Мария Атанасова Москова.
49. Административен съд – Стара Загора – Бойка Михайлова Табакова – Писарова.
50. Районна прокуратура – Дулово – Петър Христов Петров.
51. Районен съд – Варна – Ерна Жак Якова – Павлова.
52. Районен съд – Девня – Даниела Христова Вълева.
53. Районен съд – Исперих – Димитринка Емилова Купринджийска – Кочанова.
54. Районен съд – Самоков – Янко Венциславов Чавеев.
55. Районен съд – Крумовград – Марин Митков Чорбаджийски.
56. Районен съд – Пирдоп – Симеон Горанов Гюров.ю
57. Районен съд – Разград – Маргарита Христова Новакова.
58. Районен съд – Бяла – Галена Петкова Чешмеджиева – Дякова.

59. Окръжен съд – Добрич – Галатея Петрова Ханджиева – Милева.
60. Районен съд – Средец – Красимира Тончева Донева.
61. Районен съд – Севлиево – Павел Ванев Неделчев.
62. Районна прокуратура – Стара Загора – Милена Кирова Костова – Колева.
63. Районен съд – Луковит – Пламен Иванов Пенев.
64. Апелативна прокуратура – Бургас – Любомир Георгиев Петров.
65. Окръжна прокуратура – Враца – Десислав Първанов Начков.
66. Районна прокуратура – Русе – Яна Генчева Илиева.
67. Районна прокуратура – Харманли – Маргарит Куртев Стоилов.
68. Районен съд – Пазарджик – Веселка Велкова Златева – Кожухарова.
69. Районен съд – Бургас – Яна Димитрова Колева.
70. Районна прокуратура – Омуртаг – Мартин Константинов Александров.
71. Окръжен съд – Смолян – Любен Димитров Хаджииванов.
72. Районен съд – Карнобат – Татяна Станева Станчева – Иванова.
73. Районен съд – Пещера – Камен Георгиев Гатев.

Избор на председател на Върховния касационен съд

С решение по протокол 35 от 24.07.2014 г. ВСС, на основание чл. 170 от ЗСВ, открива процедура за избор на председател на Върховния касационен съд. Издигнати са две кандидатури – на съдиите от ВКС Павлина Панова и Таня Райковска. Процедурата преминава при стриктно спазване на законовите изисквания и Правилата за избор на председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и главен прокурор /Правилата/. На 25.09.2014 г. ВСС изслушва кандидатите за председател на ВКС и след проведено тайно електронно гласуване не избира председател на Върховния касационен съд, тъй като нито една от двете кандидатури не събира необходимото мнозинство гласове. На 21.11.2014 г. изтича мандатът на проф. д-р Лазар Груев и ВСС предлага на Президента на Република България да го освободи от длъжността „председател на Върховния касационен съд”. С

решение на ВСС по пр. 54/20.11.2014 г. е открита нова процедура за избор на председател на ВКС, която приключва с избор на Лозан Панов, през 2015 г.

1.5. Атестиране на магистрати – подобрен модел за оценка на качеството на работата на съдиите, прокурорите и следователите.

Механизмът и критериите за атестиране на съдиите, прокурорите и следователите, както и на административните ръководители, има необходимост от сериозни законодателни корекции. Този извод е направен още през 2013 г. и ВСС е задал своето виждане в тази насока, след сериозни консултации и обобщаване на становищата на множество магистрати. Наред с това, съобразявайки се с актуалната законова рамка, ВСС прави опит да подобри работата по атестирането с промяна на вътрешните си актове, регулиращи процеса на атестиране, отстранявайки , в рамките на правомощията си, констатирани слабости.

С решение на ВСС по протокол № 11/12.03.2014 г., е изменена и допълнена Методиката за атестиране, а с решение на КПА по протокол № 18/18.03.2014 г. са приети Указания за попълване на Единния формуляр за атестиране. Същите са публикувани на интернет страницата на ВСС. Приетите указания, новият ЕФА и промените в Методиката внасят по-голяма яснота, обективност и единен подход при атестирането, значително намаляват недостатъците в изготвените единни формуляри за атестиране от помощните атестационни комисии. С приемането на измененията и допълненията на Методиката за атестиране и Указанията за попълване на Единния формуляр за атестиране, броят на върнатите формуляри за атестиране, поради непълно и/или некоректно попълване на отделните части и графи от страна на помощните атестационни комисии също значително е намалял. Измененията и допълненията във вътрешните актове на Съвета са обсъдени широко в различни формати – дискуссионни форуми, срещи с магистрати по апелативни райони, работни групи от магистрати с опит в атестирането, включително и чужди експерти. По-важните промени в Методиката са:

1) Въвеждане на извънредно атестиране за съдии, прокурори и следователи, които не са били атестирани в предвидените в закона случаи (чл. 6, т. 3).

2) Уреждане на начина на изчисляване на четиригодишния период за атестиране (чл. 7, ал. 1), с което се преодоляват съществуващите досега противоречия.

3) При отсъствие на атестирания от работа поради продължителен отпуск или командироване, атестиране се провежда за период, през който атестирания е работил реално в съответния орган на съдебната власт, но не по-малко от една година (чл. 8, ал. 2).

4) Въвеждане на нови показатели по общите критерии „умение за оптимална организация на работата” и „експедитивност и дисциплинираност” (чл. 33 и чл. 34).

5) Въвеждане на нови показатели по допълнителните критерии за атестиране на административен ръководител и заместник на административния ръководител (чл. 42 – 45).

6) Регламентиране на по-детайлно отразяване на статистическите данни в ЕФА за количественото и качествено оценяване на магистратите.

7) Въвеждане на допълнително ограничение за магистратите, които могат да участват в състава на помощната атестационна комисия. Не може да участва: лице, по отношение на което е наложено дисциплинарно наказание, което не е заличено; лице, което не е придобило несменяемост; лице, което има отрицателна комплексна оценка или положителна комплексна оценка от атестирането със степен „задоволителна”.

8) Регламентиране на допълнителна възможност при определяне на членовете на помощната атестационна комисия: общите събрания на съдиите и прокурорите в съответните съдилища и прокуратури могат всяка календарна година да избират списък от атестиращи, между които съобразно принципа на случайния подбор се определя състав на помощна атестационна комисия за всяка конкретна атестация. По същия начин могат да се избират помощни атестационни комисии и от общото събрание на следователите в Националната следствена служба. Съставът на помощната атестационна комисия се определя съобразно материята, в която работи атестираният, в случаите, когато има разделение.

9) Създаването на нова разпоредба, съгласно която в органите на съдебната власт, с натовареност над средната за страната, административният ръководител може да намали натовареността на магистратите, които са членове на помощна атестационна комисия.

10) Когато през периода на атестацията атестираният е работил в различни органи на съдебната власт, част II и част IV от Единния формуляр за атестиране се попълват от съответния орган, където е работил.

11) Регламентиране на възможността за възражение пред ПАК. След изготвяне на част IV и обобщения доклад, помощната атестационна комисия ги предоставя на атестирания за запознаване. Атестираният може да направи възражение в 3 (три) дневен срок пред помощната атестационна комисия за неправилни и неточни данни и констатации, попълнени в Единния формуляр за атестиране. Помощната атестационна комисия следва да коригира Единния формуляр за атестиране, ако прецени, че възражението е основателно. Когато помощната атестационна комисия не уважи възражението, изготвя становище по него. Възражението и становището се изпращат заедно с Единния формуляр за атестиране на Комисията по предложенията и атестирането.

12) В Методиката за атестиране и ЕФА изразът „изключително изпълнение на работата” се заменя с израза „много добро изпълнение на работата”.

Съгласно разпоредбата на чл. 39, ал. 2, т. 1 от ЗСВ, Комисията по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи/КПА/ провежда атестиране за придобиване статут на несменяемост на съдии, прокурори и следователи. Предвид задължението на КПА да извършва този вид атестиране, членовете на Комисията посещават органите на съдебната власт и извършват проверки и атестиране на място чрез събеседване. Комисията по предложенията и атестирането е открила процедури за провеждане на атестиране на магистрати, с оглед придобиване статут на несменяемост – 105 бр. Направила е предложения до ВСС за приемане на комплексна оценка, с оглед придобиване статут на несменяемост – 67 бр., от които: много добра – 63 бр., добра – 4 бр. Няма магистрати, които не получават статут на несменяемост и напускат съдебната система поради незадоволителни атестационни оценки.

Периодичното атестиране е основният вид атестиране, който дава комплексна оценка на работата на магистратите през период от четири години. То се извършва от Комисията по предложенията и атестирането на ВСС и от помощни атестационни комисии от органите на съдебната власт. И в двата случая решенията за приемане на оценката се взема от ВСС. В годишния доклад на ВСС за 2013 година са посочени основните слабости, които законовата регламентация на атестирането показва. Тъй като през 2014 годна не е извършена никаква промяна в нея, те остават актуален проблем, който пречи

на ВСС да изготвя по-обективни оценки и изключва от кръга на атестираните магистрати върховните съдии и прокурори, поради липсата на специфични критерии за тях.

През 2014 г. ВСС е приел 1269 решения за приемане на комплексна оценка от проведено периодично атестиране , от които много добра – 1234 бр., добра – 34 бр. и задоволителна – 1 бр.

Утвърдено е прилагането на диференцирания подход при атестиране на магистратите, което води до намаляване на точките при атестирането. Това от своя страна обуславя голям брой възражения от магистратите, които КПА разглежда и внася в заседания на ВСС. За периода януари – декември 2014 г., общо подадените възражения срещу определена комплексна оценка са 92 бр., като 43 от тях са уважени и на КПА е възложено да изготви нова комплексна оценка на атестирания, а 49 са оставени без уважение и ВСС е приел комплексната оценка, предложена от КПА.

1.6. Съдебна администрация

Политиката на ВСС по въпросите на съдебната администрация, съобразно неговите правомощия, е насочена към регулиране назначаването и разпределението на съдебната администрация в органите на съдебната власт, чрез използване критерия за натовареност на съответния орган и съотношението между броя на съдебните служители и магистратите.

В края на 2013 г. е извършен анализ по апелативни райони на щатната численост на съдебната администрация в органите на съдебната власт, във връзка с новоприетия Правилник за администрацията в съдилищата /ПАС/, в сила от 28.01.2014 г. и с оглед на преразпределението на магистратските бройки, натовареността на съдебния орган и съотношението между броя на съдебните служители, отнесено към броя на магистратите по щат. Общият брой на кадровите решения, взети от Комисия „Съдебна администрация” и последващи решения на Висш съдебен съвет относно промяна на щатната численост на съдебните служители в органите на съдебната власт, по посока намаляване е 50,5 щатни бройки. Броят на съдебните служители в органите на съдебната власт през 2014 година е увеличен със 135,5 служители. Само тези решения са резултат от разгледани в Комисията на повече от 70 бр. искания от административни ръководители. Взетите решения целят преразпределение на щатната численост на съдебните служители към съдилищата с висока степен на натовареност, с цел постигане адекватното им съотношение спрямо броя на магистратите. Към 31.12.2014 г. съдебната система /съдилища, прокуратури,

ВСС, Инспекторат към ВСС и Национален институт по правосъдие/ е с 416 незаети щатни бройки за съдебни служители. Този факт е резултат от липсата на финансови средства за обезпечаване на назначенията за съдебни служители. Продължава и последователната политика на ВСС да указва и подкрепя административните ръководители да трансформират длъжности в рамките на бюджетната сметка, с оглед оптимално използване на наличните кадри и модернизирането на администрацията като структура и длъжности, обслужващи електронното правосъдие. Решенията винаги се съгласуват с оглед финансовата дисциплина при разходване на ограничения бюджет. С новия Правилник за администрацията на съдилищата са поставени по-високи образователни изисквания за заемане на длъжностите „съдебен администратор” и „административен секретар”, които са в контекста на провежданата реформа в органите на съдебната власт, включваща и високо образовани служители, които да могат да изпълняват оптимално задълженията си. В същия контекст с решение на ВСС от 27-03-2014 г. започва работата по актуализиране на Класификатора на длъжностите в администрацията и привеждане на щатните разписания на органите на съдебната власт в съответствие с него. Тази дейност се извършва съвместно с Националното сдружение на съдебните служители и продължава през следващия отчетен период.

Повишаването на квалификацията и обучението на съдебните служители се провежда по утвърдените годишни програми в НИП.

2. ЕФЕКТИВНО И ЕФИКАСНО УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ И МАТЕРИАЛНИТЕ РЕСУРСИ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Основна политика, която ВСС възприема за периода от 2015 г. до 2017 г., е въвеждането на програмен и ориентиран към резултатите бюджет на ВСС и органите на съдебната власт. Настоящият отчетен период е подготвителен спрямо изграждането на капацитет и способности за въвеждане и управление на програмен бюджет. Това е процес, който включва пилотно тестване във ВАС, прокуратурата и НИП; осмисляне и превръщане на бюджетната процедура в реален механизъм за контрол, включително чрез приемане на показатели за отчитане ефективността и качеството на постигнатите резултати.

2.1. Управление на бюджета на съдебната власт за 2014 г.

ВСС има правомощие да управлява, разпределя и преразпределя бюджета в общ размер бюджета на съдебната власт за 2014 г. по приходите в размер на 122.3 млн.лв. и по разходите в размер на 460.4 млн.лв. Той гарантира управлението и изпълнението на бюджета на съдебната власт при строго спазване на финансовата дисциплина в органите на съдебната власт и при обезпечаването на всички видове разходи, без поемане на просрочени задължения, въпреки рестриктивния бюджет. Съгласуван е проект на Постановление на Министерския съвет за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2014 г. и проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на основните допускания и на бюджетната прогноза за периода 2014-2016 г. и за приемане на разходните тавани по първостепенни разпоредители с бюджети. Утвърдено е разпределението на бюджетите на 188 органа на съдебната власт, съгласно ЗДБРБ за 2014 г.

Определени са показатели и условия за изпълнението на бюджета на съдебната власт за 2014 г., във връзка с ПМС за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2014 г., както и Указания за изпълнението на бюджета на съдебната власт за 2014 г. и Обобщена справка за планираните обществени поръчки през 2014 г.

Утвърден е Въпросник за състоянието на СФУК в органите на съдебната власт през 2013 г.

Създаден е централизиран фонд СБКО за подпомагане на магистрати и съдебни служители. Отпуснати са 92 бр. финансови помощи на магистрати и съдебни служители от централизирания фонд СБКО.

Утвърден е план на дирекция „Вътрешен одит“ и начин на проверки за изпълнението на дадените препоръки.

Всеки разход за закупуване на ДМА или за безвъзмездно предоставяне е одобряван след анализ и преценка.

Ежемесечно се изработва, анализира и приема информация за изпълнението на бюджета на съдебната власт.

Осигурени са средства от резерва за аварийни и неотложни нужди в размер на 599,9 хил.лв.. на 88 органа на съдебната власт. Одобрените средства за извършване на текущи ремонти в органите на съдебната власт са в размер на 1 087,0 хил.лв.

Утвърдени са Указания до органите на съдебната власт, относно подготовката на тригодишната бюджетна прогноза 2015-2017 г., за бюджетна процедура 2015 година, както и разчетите по бюджетната прогноза на съдебната власт за периода 2015-2017 г. и приложенията към нея и относно подготовката на проекта бюджетите за 2015 г. и актуализираната бюджетна прогноза за 2016 и 2017 г.

Приет е внесенят от Министъра на правосъдието бюджет на съдебната власт за 2015 г. и прогнози за 2016 и 2017 г. с Доклад и приложения към него.

2.2. Електронно правосъдие

От началото на 2013 г. ВСС работи за интеграция на системите в съдебната власт, включително и чрез създаване на стандарти за обмен на данни. Това е процес, чиято крайна цел е въвеждането на пълно електронно обслужване на съдопроизводството и услугите за граждани и страни в процеса. Поради невъзможността за финансиране на тази дейност със средства на бюджета, ВСС използва проектни предложения за финансиране на разработването и внедряването на електронните продукти с европейско финансиране.

През 2014 г. усилията са насочени към оказване на пълно съдействие на Прокуратурата на РБ за успешното въвеждане в пълна експлоатация на Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП) и въвеждане на обмен на данни между информационните системи на съдилищата и ядрото на ЕИСПП.

По-нататъшно развитие на информационните системи в съдилищата през 2014 г.:

- а) Мониторинг върху напредъка на процеса на унификация на съществуващите системи за управление на съдебните дела;
- б) Съдействие за развитието и нормалното функциониране на единната за всички районни съдилища АИС - "Бюра съдимост";
- в) Активно съдействие на международните проекти и програми в областта на информационните технологии в системата на съдебната власт;
- г) Изучаване на международния опит в областта електронното правосъдие с акцент върху възможностите за технологично обновление по отношение и на наказателния процес.

Предвидените анализ, планиране и модернизиране на използваните в съдебната система хардуер и софтуер не можаха да бъдат осъществени поради липса на средства. Ангажиментът остава, тъй като в много от органите техниката е остаряла и не може да понесе нововъведенията, а използваният софтуер не е оптимален с оглед новите потребности.

ВСС полага усилия и за развитие на интернет-страницата на ВСС и органите на съдебната власт с оглед публичност и прозрачност, и в съответствие с очакванията на гражданското общество и издигане престижа на съдебната система:

а) Мониторинг и контрол на незабавното публикуване на съдебните актове на Интернет-страниците на съдилищата, съгласно чл. 64 от ЗСВ;

б) Обсъждане - съвместно с комисията за публична комуникация на унифициран модел за интернет-страница на съдилищата и прокуратурата;

в) Повишаване квалификацията на системните администратори с оглед обезпечаване развитието на информационните технологии и в частност приложението им в сайтовете на органите на съдебната власт.

През цялата 2014 г. се осъществява изпълнение на проект с наименование: „Електронно правосъдие - проучване и изграждане на единна комуникационна и информационна инфраструктура и единен електронен портал на съдебната власт” / договор № 13-33-2 от 27.12.2013 г/, чието приключване е от огромно значение за органите на съдебната власт и се предвижда за 2015 г. През м. декември 2014 г. е взето решение за изграждане и внедряване на централизирана система за разпределение на делата и преписките на случаен принцип, която да замести използваните различни системи с недостатъчна сигурност и гаранции срещу манипулиране.

II. ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ПРАВОСЪДИЕТО И ИНТЕГРИТЕТА НА МАГИСТРАТИТЕ

Това е стратегическа цел за ВСС, предполагаща осъществяването на политики чрез конкретни действия, които дават гаранция, че правосъдието ще бъде осъществявано от все по-добре подготвени кадри, с висок морал и адекватна мотивация. Невисоката обществена оценка за състоянието на съдебната система в настоящия момент ясно показва, че ВСС като кадрови и

дисциплинарен орган не е постигнал онова професионално и етично качество на кадрите, което да измести баланса в полза на взискателната селекция, високите стандарти за компетентност и почтеност.

1. КАЧЕСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Извън институционалния съдебен контрол върху съдебните и прокурорските актове, който е измерител за тяхната правилност, ВСС осъществява наблюдение и контрол и предприема съответните коригиращи и санкциониращи действия по съблюдаване на процедурите, техните срокове, ръководството и организацията на движението на делата лично или чрез правомощията си по взаимодействие с Инспектората към ВСС /ИВСС/

1.1. Взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет

В изпълнение на правомощията си по чл. 30, т. 7 – 12 от Правилника за организация на дейността на ВСС и неговата администрация през 2014 г. във ВСС, чрез съответната постоянна комисия, са разгледани общо 148 акта на Инспектората към ВСС /ИВСС/ за резултатите от извършени проверки в органите на съдебната власт. От общия брой на актовете, по планови проверки са 139 бр. От тях съставени актове по проверки в съдилищата са 95 бр., в прокуратурите 44 бр. В съдилищата на апелативно ниво актовете са 5, на ниво окръжни съдилища актовете са 21 бр., на ниво районни съдилища 63 бр. В 2 от случаите на съставени актове, проверката, извършена от ИВСС е по решение на ВСС /Софийски апелативен съд и СГС протокол №24/14г.; СРС и АССГ /.

Актове по сигнали – 7 бр./ Апел.специализиран съд, Спец.нак.съд, СРС – 49-ти с-в, СРС 47-ми състав, РС- Брезник – чл. 50 от СК, Спец.прокуратура съгласно Решение на ВСС по протокол №51/2013г./

В случаите на констатирани с актовете значителни пропуски, слабости и нарушения, комисията на ВСС е изисквала от административните ръководители на 58 съдилища и 35 прокуратури информация за изпълнението на дадените от ИВСС препоръки. В отговор на поисканата от комисията информация от органите на съдебната власт в изпълнение на препоръките в актовете на ИВСС, са постъпили доклади от 51 съдилища и 43 прокуратури. Разгледани са и 10 бр. възражения от магистрати и административни ръководители по констатации в актове на ИВСС. Самите възражения са приложени към разгледаните актове въз основа на които са направени. След анализ на получената информация се установява, че извършването на проверки от горестоящите административни

ръководители в случаите на констатирани сериозни пропуски има положителен ефект относно своевременното и точно изпълнение на дадените препоръки, особено за формирането на устойчиви във времето добри практики по организационни въпроси.

Системен проблем, констатиран в актове на ИВСС, е установяване на многобройни необосновани отводи на съдиите . Конкретен повод за анализ на причините за отводите дава проверката на РС – Плевен по наказателни дела , но този феномен се установява и в други съдилища. През 2014 г. е набрана точна информация от всички съдилища, която предстои да се анализира в следващия отчетен период.

Важно превантивно въздействие спрямо магистратите има решението на Съвета към кадровите досиета да се прилагат становищата по жалби и сигнали, както и актовете на ИВСС, в които са констатирани пропуски и нарушения в работата им. Общият брой становища по сигнали и жалби и по актове на ИВСС, които са приложени към кадровите досиета на магистрати са 55 бр., от които 49 на съдии и 6 на прокурори, с оглед поддържане на актуална информация, необходима на Комисията по предложенията и атестирането в процес на атестиране на тези магистрати

Най-честите отрицателни констатации от страна на ИВСС са за сериозните просрочия по изписване на съдебните актове от магистрати при преместване, повишаване или командироване в органите на съдебната власт и в европейските институции, както и поради натовареността в Софийски районен съд. През м. декември 2013 г. е изискана от административните ръководители на окръжните съдилища и в частност от председателя на Софийски градски съд информация за броя на установените през 2013 г. случаи на подаване на множество еднотипни иски молби с цел заобикаляне на принципа за случайно разпределение, както и издадените от тях актове за предотвратяване на подобни практики. Получената към м. март 2014 г. информация е обобщена и въз основа на нейния анализ се установява, че повечето административни ръководители не са създали нарочна организация при констатиране на случаи на подаване на множество еднотипни иски молби, но въпреки това съдиите - докладчици са съобразявали чрез служебна проверка в деловодните системи наличието на други дела с идентични страни и предмет. Направен е извод, че в съдилищата няма установена практика за заобикаляне на принципа, залегнал в чл. 9 от ЗСВ, чрез подаване на множество идентични молби. С оглед разпространеното в обществото схващане, че това е обичайна практика в съдилищата, ВСС, със свое решение от м. юни 2014 г. , препоръчва на

административните ръководители на съдилища със свои правила или изрични заповеди да определят мерки за предотвратяване заобикалянето на принципа на случайно разпределение по граждански и търговски дела чрез подаването на множество идентични искове молби и молби за обезпечения. Изготвеният анализ е публикуван на интернет страницата на ВСС.

През 2014 г. Комисията за предотвратяване и установяване конфликта на интереси и взаимодействие с ИВСС продължава своята работа по изготвянето на единна методика за случайното разпределение на делата в съдилищата. С решение по протокол № 57/04.12.2014 г. ВСС приема изготвения от комисията проект на Единна методика по приложението на принципа за случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните, апелативните и специализираните съдилища, който е изпратен за съгласуване от Гражданския съвет към ВСС и е публикуван на интернет страницата на ВСС за изразяване на становища преди приемането на окончателен вариант.

Във връзка с направените с анализите по чл. 60м от ЗСВ констатации и изводи ВСС, по предложение на КПУКИВИВСС, приема решение, с което напомня на административните ръководители за задължението им да извършват регулярни проверки и своевременно да информират ВСС за наличието на неприключени дела в разумен срок с цел предприемане на адекватни мерки за недопускане на нарушения на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок. Със същото решение към Управителния съвет на Националния институт на правосъдието е отправено предложение в обучителната програма на института за 2015 г. да се заложи по-разширено обучение на магистратите по практиката на Европейския съд по правата на човека във връзка с нарушения на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, и на съдебните служители в съдилищата и прокуратурите - относно връчването на призовки и съдебни книжа по дела и преписки.

През 2014 г. КПУКИВИВСС изготвя анализ на изпратените във ВСС данни за резултатите от проверките на делата и преписките, извършени от горестоящите административни ръководители на органите на съдебната власт, за тяхното приключване на съответните инстанции в разумни срокове.

В изпълнение на чл. 60м, ал. 3 от ЗСВ, получените от ИВСС и министъра на правосъдието данни, както и изготвените от КПУКИВИВСС анализи, са публикувани на интернет страницата на ВСС.

Изводите от дейностите по взаимодействие с ИВСС съдържат следните положителни констатации:

- активност на административните ръководители на органите на съдебна власт в изпълнение на препоръките давани с актовете на ИВСС.
- повишена активност на горестоящите административни ръководители при изпълнение на правомощията им по ЗСВ и на препоръките давани с актовете на ИВСС.
- малък брой на делата по административни, търговски и граждански спорове в съдилищата неприключили в разумни срокове.
- увеличаване на броя на наказателните дела в страната приключили в разумни срокове.
- налице е значително по-голям брой актове на ИВСС приложени към кадровите досиета на съдиите в сравнение с тези приложени към кадровите досиета на прокурорите
- установено добро взаимодействие между КПУКИВИВСС, ИВСС и административните ръководители на органите на съдебна власт.

Негативните констатации са следните:

- в актовете на ИВСС липсват констатации за противоречива съдебна практика
- малък брой на извършени от ИВСС тематични проверки

1.2.Комплексна проверка на Софийски градски съд

В резултат от множество сигнали за нередности в работата на търговското отделение на СГС, през м. юли 2014 г. ВСС възлага на Инспектората към ВСС извършване на цялостна проверка на разпределението, образуването, движението и администрирането на делата по несъстоятелност. Тревожните констатации от проверката съвпадат по време с избухнал обществен скандал, свързан с тези дела. Във ВСС са изслушани по тяхна инициатива съдии от СГС, които внасят в Съвета множество оплаквания от организацията на работата на съдиите и администрацията и поведението на ръководството на съда. В резултат от получените данни в края на 2014 г. ВСС определя временна комисия от свои членове, която извършва комплексна проверка, резултатите от

която се очакват през 2015 г. Важна част от нарушенията на ръководството и конкретен повод за избухналия обществен скандал са пропуските в системата за случайно разпределение на делата, които, след преценка от работна група от специалисти, дават основание на ВСС да вземе решение за спешно внедряване в системите на органите на съдебната власт на нови електронни продукти, обезпечаващи по-висока степен на сигурност и защита от манипулации /решение по протокол от 18.12.2014 г. на ВСС/.

2. ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА МАГИСТРАТИТЕ

Този процес, развиващ се перманентно в съдебната система, основно се организира от Националния институт по правосъдие, чиито годишни учебни програми се съгласуват с ВСС. През годината ВСС е препоръчал на НИП и допълнителни обучения, невключени в програмите, свързани с констатирани необходими по конкретни поводи. Постоянните комисии на ВСС, свързани с материи, по които се изисква адекватно обучение, също организират отделни обучителни мероприятия в рамките на различни проекти за финансиране. Така КПА организира обучителни форуми за участниците в помощните комисии за атестиране; КДП организира обучение по дисциплинарните производства; КПУКИВИВСС организира обучение за попълване на декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ; КПК организира обучение на медийните експерти в органите на съдебната власт, КСА организира обучение на администрацията, а КБФ организира обучения по бюджетни въпроси на счетоводителите от органите на съдебната власт.

Въпреки обучителните елементи в работата на ВСС, дейността законодателно е предоставена на НИП, който е обучителната институция на съдебната власт и в своя годишен доклад е отчетел разрастващата си като форми и теми дейност.

3. ПОВИШАВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА ЕТИЧНАТА РЕГУЛАЦИЯ И ДИСЦИПЛИНАРНИЯ ПРОЦЕС

3.1. Етична регулация

В резултат на проучване на дейността и обобщаване на становищата на етичните комисии в органите на съдебната власт, проведено през 2013 г. и началото на 2014 г. се стига до заключението, че досегашният подход, прилаган

в работата по Етичния кодекс на българските магистрати, не осигурява еднакво отношение на етичните комисии към съдилищата и прокуратурите към различните случаи. Изискването всяка от комисиите да формира свои правила за работа е довело до многопосочна практика както при проверка на отделните сигнали и решения по тях, така и при изготвяне на становищата за професионалната етика и набиране на необходимата информация. Затова, след единодушно становище от етичните комисии и КПЕПК на ВСС, са приети Правила за формирането, организацията и дейността на комисиите по професионална етика в органите на съдебната власт /решение по протокол № 26/ 19.06.2014 г. на КПЕПК/.

Отчитайки важната роля на комисиите по професионална етика в органите на съдебната власт, КПЕПК се стреми да създаде ефективни и работещи правила, които да улеснят дейността им. За целта в новите правила ясно е посочен начинът, по които се формират комисии по професионална етика към съответния орган на съдебната власт, техните правомощия, както и организацията на работата и дейността им. В тях се съдържа и информация за организацията и дейността по водене и поддържане на регистъра за извършените проверки от местните етични комисии. КПЕПК възприема предложенията на местните етични комисии при наличие на поведение от страна на магистрат, за който има основания за извършване на проверка, същата да бъде извършвана от комисия по професионална етика, сформирана в горестоящия съдебен орган. Тази промяна се налага, за да бъде избегнато противопоставяне между магистрати от съответната прокуратура или съд, което на практика създава предпоставки за влошаване на микроклимата и отношенията между магистратите. По този начин се гарантира в по-голяма степен тяхната безпристрастност и непредубеденост. Нов момент при извършването на проверките е изслушването на автора на сигнала и магистрата, срещу когото се води проверката. Правилата за формирането, организацията и дейността на комисиите по професионална етика в органите на съдебната власт са публикувани на Интернет страницата на ВСС в раздел „Превенция на корупцията” и в раздел „Вътрешни актове на ВСС“.

3.2. Антикорупционни мерки

Приоритетна дейност на ВСС през отчетния период е незабавното образуване и разглеждане на всички случаи на съобщения в средствата за масова информация при прояви и действия на магистрати, нарушаващи етичните правила или случаи на корупция. Разглеждането на случаите приключва с решение на КПЕПК, което се предоставя на ВСС, с оглед

преценката дали има или не основания за търсене на дисциплинарна отговорност. През 2014 г.случаите са следните.

1. На 24.01.2014 г. самосезиране по повод на публикация във в.,„24 часа” от 19.01.2014 г., озаглавена: „Любо Къдравия: Апелативен прокурор обеща да ми оправи делата”.

2. На 17.03.2014 г. самосезиране във връзка с публикация в електронния сайт „Правен свят” от 14.03.2014 г., озаглавена „Върховният съдия Петър Стоянов тайно яде октопод с Марио Николов” .

3. На 06.10.2014 г. самосезиране във връзка с публикация в електронно издание „Бесове” от 12.09.2014 г. със заглавие „Съдия от Бургас хейтва като Гробаря: Във Варна е пълно с боклуци, кажи му, че е от Варна и не го обиждай”, заведена с вх. № 94-00-806/03.10.2014 г

4. На 06.10.2014 г. самосезиране във връзка с публикация в електронно издание „Фактор” от 23.09.2014 г. със заглавие „Скандално! 16 години Темида отказва правосъдие за грабеж и зверско изнасилване на две деца”, заведена с вх. № 94-00-807/03.10.2014 г.

5. На 01.12.2014 г. самосезиране във връзка с публикации в медиите относно декларация на Висшия адвокатски съвет по повод на постановен акт на Окръжен съд – гр.Русе, с който е осъден адвокат, заради пледоария.

6. На 08.12.2014 самосезиране по повод интервю на френския посланик Ксавие Лапер дьо Кабан в предаването „Тази сутрин” по БТВ на 05.12.2014 г. за работата на съдия Румяна Ченалова от Софийски градски съд и за съмнения в случайното разпределение на търговски дела.

През отчетния период ВСС, чрез етичната си комисия, продължава установената си практика да изслушва магистратите, за които има изнесени данни в медиите, че със своите действия или поведение са нарушили принципите, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските магистрати. Изслушани са и са взети решения след проверки по случаи със съдия Веселина Тенева от Върховния административен съд и кандидат за Главен инспектор на Инспектората към Висш съдебен съвет, Ася Петрова - заместник на Главния прокурор на Република България, Маргаритка Шербанова - участник в конкурс за първоначално назначаване на длъжността „съдия” в Апелативен съд - София, наказателна колегия и „прокурор” в Апелативна прокуратура, прокурор Стоил Тойчев от Софийска градска прокуратура, съдия Тони Гетов от Софийски градски съд, Мирослав Начев –

административен ръководител – председател на Окръжен съд – гр.Кюстендил, съдия Стефан Гроздев, и.ф.административен ръководител – председател на Апелативен съд – София, съдия Силвия Петрова – административен ръководител – председател на Окръжен съд – гр.Търговище

Основният инструмент на ВСС за противодействие на корупцията в съдебната система са превантивните действия. Те са свързани с ограничаване на факторите, които я създават, както и с формиране на ясна и безкомпромисна позиция за нулева толерантност. Тъй като ВСС не разполага с механизми и възможности за разкриване и наказване на корупцията в сферата на съдебната власт, той насочва своето внимание и усилия главно в областта на превенцията.

С оглед на изложеното ВСС оценява необходимостта от популяризиране на въведената Унифицирана електронна система за приемане и обработване на жалби и сигнали за корупция в съдебната система, тъй като през 2014 г. са постъпили чрез нея само 16 броя жалби.

Постъпилите жалби и сигнали по традиционните механизми през 2014 г. са общо 1506, но от тях 764 са извън правомощията на ВСС. Те съдържат основно оплаквания срещу конкретни актове на съдии или прокурори, които подлежат на контрол от по-висш орган на съдебната власт. Те се решават чрез насочване на сигнализаторите да търсят защита на правата си по реда на инстанционния контрол, тъй като ВСС не е компетентен да се произнася по правилността и законосъобразността на актовете на магистратите. По компетентност на други органи са изпратени 209 сигнала. ВСС е извършил проверки по 481 сигнала, а местните етични комисии – по 78 сигнала. Отговорено е според резултатите от направените проверки. На 392 сигнала не е отговорено, тъй като те са подадени повторно или многократно, по тях са извършени проверки и ВСС не е открил те да съдържат нови данни или обстоятелства по оплаквания.

Чрез КПЕПК Съветът извършва подробни проверки при изготвянето на становища за нравствените качества на магистрати, участващи в конкурси за преместване и повишаване в длъжност и в процедури за избор на административни ръководители. През 2014 г. са изготвени 529 броя становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите, участващи в различни конкурси за заемане на длъжност в органите на съдебната власт. Нов момент при изготвяне на становищата е извършваната проверка за наличие на несъответствия в подадените декларации за имотното състояние на кандидатите, чрез справка в Интернет страницата на Сметна палата на Република България.

Описаните по-горе антикорупционни мерки са в изпълнение на мерките, заложи в План –графика по изпълнение на мерките, предвидени в Стратегията за превенция и противодействие на корупцията в съдебната система за 2014 г., приет с решение по протокол № 9/27.02.2014 г. от ВСС. Към тази част от работната тематика на ВСС следва да се отнесат и политики и действия, свързани с въпросите, отнасящи се до регулиране на натовареността на магистратите и причиняването на зависимости при свръхнатовареност; мерките, свързани с повишаването на сигурността и невъзможността от манипулиране на системите за случайно разпределение на дела; наблюдението върху работата на ръководствата на органите на съдебната власт; осигуряването на пълна публичност и прозрачност върху процедурите по избор на административни ръководители и атестирането; актуализиране на вътрешните правила за финансово управление и контрол и пр. Най-съществената част от тях намират място в съответните части от настоящия доклад.

3.3.Предотвратяване и установяване на конфликт на интереси

За периода от 01 януари 2014 г. до 31 декември 2014 г. са приети и обработени 596 декларации по чл. 12 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (ЗПУКИ), на съдии, прокурори, следователи, административни ръководители на органи на съдебната власт и техни заместници, от които: 99 декларации за несъвместимост по чл. 12, т. 1 във връзка с чл. 5 от ЗПУКИ; 118 декларации за частен интерес по чл. 12, т. 2 във връзка с чл. 14, ал. 1 от ЗПУКИ; 365 декларации за настъпила промяна в обстоятелствата по чл. 12, т. 3 от ЗПУКИ и 17 декларации за частен интерес по конкретен повод по чл. 12, т. 4 от ЗПУКИ. В изпълнение на задължението си по чл. 18а, ал. 1 от ЗПУКИ съответната комисия на ВСС да осъществява контрол върху задълженията на магистратите да подават пред ВСС съответните декларации по чл. 12 в определените със закона срокове, са образувани 75 преписки за установяване на датата на настъпване на декларираните обстоятелства и/или за отстраняване на други пропуски в декларациите.

В резултат на работата си комисията най-често е констатирала неизпълнение на разпоредбата на чл. 15 от ЗПУКИ за деклариране на настъпилите промени в обстоятелствата в указания 7-дневен срок. По-редки са случаите на неспазване на 7-дневния срок за подаване на декларация за несъвместимост по чл. 12, т. 1, във вр. с чл. 5 от ЗПУКИ и чл. 195 от ЗСВ при първоначално встъпване в длъжност. Допускането на тези нарушения на чл. 13,

ал. 1 от ЗПУКИ може да се обясни с това, че задължението на магистратите да декларират обстоятелствата, водещи до несъвместимост, е повтарящо се, второ по ред, следващо задължението им да декларират същите тези обстоятелства в съответните конкурсни процедури, провеждани от ВСС, и дублиращо задължението им по чл. 195 от ЗСВ да ги декларират отново при встъпването си в длъжност.

Най-рядко комисията констатира неизпълнение на разпоредбата на чл. 14, ал. 1 от ЗПУКИ за подаване на декларация за частен интерес в указания 30-дневен срок. През 2014 г. има само една неподадена в срок декларация за частен интерес по чл. 12, т. 2 от ЗПУКИ.

Общо за 2014 г. комисията е констатирала 39 случая на неизпълнение на задължения по чл. 12 – 15 от ЗПУКИ от страна на магистрати (подаване на декларация по чл. 12 от ЗПУКИ извън установените законови срокове). В сравнение с предходната 2013 г. този брой значително е намалял - от 146 през 2013 г. на 39 през 2014 г.

За констатираните нарушения комисията при ВСС е сезирала Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси / централизираната КПУКИ/, съгласно задължението си по чл. 18а, ал.2 от ЗПУКИ.

В изпълнение на чл. 25, ал. 2, т. 4 от ЗПУКИ комисията е разгледала и обработила 22 искания на КПУКИ за предоставяне на доказателства по образувани административни производства за установяване на конфликт на интереси срещу съдии, прокурори и следователи, или за установяване на допуснати от тях административни нарушения на ЗПУКИ. В съответствие с направените искания комисията е събрала, обработила и предоставила на КПУКИ всички необходими писмени доказателства, налични във ВСС.

Комисията води и поддържа регистър на подадените пред ВСС декларации по чл. 12 от ЗПУКИ на съдии, прокурори и следователи, които, съгласно чл. 17, ал. 2 от ЗПУКИ са публични и се обявяват на интернет страницата на органа по избора или назначаването, при спазване на Закона за защита на личните данни. От 25 април 2013 г. декларациите се публикуват чрез сканиране на изображението в поименен списък по азбучен ред, след заличаване на подписа на декларатора и на онези лични данни, които не са относими към целите на ЗПУКИ.

През 2014 г. КПУКИВВСС прилага възприетия нов подход за публикуване на декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ в поименен списък чрез

сканиране на изображението и по отношение на декларациите, подадени до 25.04.2013 г. Подадените в периода от 01.01.2009 г. до 25.04.2013 г. над 6 500 декларации са индивидуално обработени и повторно публикувани на интернет страницата на ВСС, като тяхното сканирано изображение е достъпно за преглед в създадения поименен списък.

През 2014 г. са изготвени Правила за работа с регистъра на декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ, които са утвърдени с решение на ВСС по протокол 37/31.07.2014 г.

През 2014 г. във ВСС са постъпили 5 сигнала, съдържащи твърдения за конфликт на интереси по отношение на магистрати – един сигнал срещу съдия в районен съд, три сигнала срещу съдия в окръжен съд и един сигнал срещу съдия в административен съд. На основание чл. 112 от АПК във вр. с чл. 23 от ЗПУКИ и след решение на комисията сигналите са препратени по компетентност на КПУКИ. КПУКИ е прекратила образуваното производство за установяване на конфликт на интереси по първия от сигналите относно съдия в окръжен съд, поради липса на данни за извършено нарушение на ЗПУКИ. Към настоящия момент във ВСС няма информация по отношение на резултатите от работата на КПУКИ по другите изпратени от ВСС сигнали. Тези сигнали и резултатите от работата по тях се отразяват в поддържания от комисията регистър на подадените до ВСС сигнали за конфликт на интереси срещу магистрати.

През 2014 г. е постъпила информация за постановени от КПУКИ тринадесет решения по подадени до тази комисия сигнали за конфликт на интереси относно двадесет магистрати. С 19 от постановените решения се прекратяват образуваните по сигнали производства за установяване на конфликт на интереси по отношение на магистрати, поради липса на конкретни данни за извършени нарушения на ЗПУКИ. С едно от решенията се прекратява образуваното производство по сигнал срещу двама съдии от окръжен съд, поради наличие на влязъл в сила административен акт със същия предмет и страни, с който не се установява конфликт на интереси по отношение на магистратите, срещу които е подаден сигнала.

Анализът на постановените от КПУКИ решения през 2014 г. по подадените сигнали срещу магистрати отново сочи извода, че сигнали се подават предимно от страни по дела срещу магистрати, които разглеждат техни спорове. В сигналите липсват конкретни факти за наличие на частен интерес по конкретен повод по смисъла на чл. 2 от ЗПУКИ.

Комисията на ВСС, съвместно с Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, има проведени три срещи – семинари с административните ръководители на органите на съдебната власт от петте апелативни района. Целта на срещите са актуализиране на мерките за превенция на конфликта на интереси, а темите им: способите за предотвратяване на конфликт на интереси; съотношението между отвода по чл. 19 от ЗПУКИ и режима по отвода по ГПК, НПК и АПК; актуални въпроси на приложението на ЗПУКИ; режим на декларациите по глава III от ЗПУКИ – задължени лица, срокове за подаване, изискване за публикация и съхранение; особености на съдържанието на декларациите по чл. 12, т. 1 – 4 от ЗПУКИ.

Изводите от дейността на ВСС по ЗПУКИ сочат следните положителни констатации :

- тенденция на съществено намаляване на броя на подадените от магистратите декларации по ЗПУКИ извън установените от него срокове.
- просрочията на декларациите по ЗПУКИ в по-голямата си част за незначителни, поради което и КПУКИ е прекратила образуваните на това основание производства срещу магистрати.
- за 2014 година липсват решения на КПУКИ, които да установяват конфликт на интереси за магистрати и за съдебни служители.
- реално взаимодействие с КПУКИ

Негативните констатации са в следните насоки:

- отчетените проблеми по режима на деклариране на обстоятелствата във връзка с частния интерес за магистратите, установен със ЗПУКИ в отчетния доклад на комисията за 2013 година не са преодоляни. Нормативната уредба не е променяна.
- недекларирането в законоустановения срок продължава на бъде единственото „нарушение” за магистратите по ЗПУКИ.

3.4. Дисциплинарна дейност

Дисциплинарната практика на ВСС е постоянно критикувана, както от различни НПО в страната, така и в докладите на ЕК по механизма за наблюдение и контрол. ВСС също си дава сметка за наличието на разнородни практики и процедури, както и за липса на единни критерии за налагане на

дисциплинарни наказания. Ефектът от това състояние се подсилва и от разнопосочните решения, постановявани от ВАС в хода на съдебния контрол. Но при изготвените анализи на дисциплинарната практика на ВСС и ВАС се открояват въпроси, които системно са решавани еднакво и които биха могли да бъдат поставени в основата на уеднаквяване на дисциплинарната практика. Ръководен от тази необходимост и от изричните препоръки на ЕК в последния мониторингов доклад, през м. декември 2013 г. ВСС взема решение да се изработят общи правила, осигуряващи последователността и предвидимостта при образуване, движение и приключване на дисциплинарните производства.

Работната група и КДП извършват анализ на дисциплинарната практика на ВСС в периода 2009 - 2013 г. и постановените в тази връзка решения на Върховния административен съд (ВАС). Провеждат се срещи с административни ръководители и съдии от съдилищата по апелативни райони, за обсъждане на следните теми:

1. Действия на административния ръководител преди привличане на магистрата към дисциплинарна отговорност. Прилагане на мярката по чл.327 Закона за съдебната власт (ЗСВ);

2. Съдържание/мотиви на предложението за налагане на дисциплинарно наказание. Събиране на доказателства;

3. Осигуряване на възможност за упражняване на правото на защита на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице;

4. Натовареност на съответния орган на съдебната власт и индивидуална натовареност на привлеченото лице при ангажиране на дисциплинарна отговорност;

5. Съдържание на понятието „разумен срок“ и критерии за установяването му;

6. Обстоятелства по чл. 309 ЗСВ. Смекчаващи и отегчаващи вината обстоятелства.

Събрана е информация за критериите при налагане на дисциплинарни наказания в страните – членки на Европейския съюз. Изработен е проект , който след ново обсъждане с Гражданския съвет към ВСС и органите на съдебната власт, е приет под наименованието Правила за дисциплинарната дейност на ВСС /протокол от 11.12.2014 г./ Те уреждат реда и критериите за

провеждане на дисциплинарната дейност на ВСС при упражняване на правомощията му по прилагане разпоредбите на Глава шестнадесета от ЗСВ.

Образувани дисциплинарни производства през 2014 г.

Образувани са общо 33 дисциплинарни производства, 22 от предложенията за налагане на дисциплинарно наказание са направени от административен ръководител, 4 - от Инспектората към ВСС (ИВСС) и 7 - от членове на ВСС. Посочените от вносителите на предложенията за образуване на дисциплинарни производства основания за ангажиране на дисциплинарна отговорност, са за нарушения, свързани със системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони, както и действия или бездействия, неоправдано забавящи производството. На следващо място според вносителите, посочените магистрати са извършили нарушения на Кодекса за етично поведение на българските магистрати /КЕПБМ/ и/или действия или бездействия, които накърняват престижа на съдебната власт.

Приключени дисциплинарни производства по чл. 316 от ЗСВ през 2014 г.

Приключени са общо 25 дисциплинарни производства, образувани в настоящия и през предходни периоди, като ВСС се е произнесъл по тях както следва:

- наложено наказание „забележка” – 2 дисциплинарни производства;
- наложено наказание „порицание” – 5 дисциплинарни производства;
- наложено наказание „намаляване на трудовото възнаграждение от 10 до 25 на сто за срок от шест месеца до две години” – 4 дисциплинарни производства;
- наложено наказание „понижаване в ранг или в длъжност в същия орган на съдебната власт за срок от една до три години” – 3 дисциплинарни производства;
- наложено наказание „освобождение от длъжност като административен ръководител или заместник на административния ръководител” – 2 дисциплинарни производства;
- наложено наказание „дисциплинарно освобождение от длъжност” – 2 дисциплинарни производства;
- отхвърлени предложения за налагане на дисциплинарно наказание – 1 дисциплинарно производство;

- прекратени дисциплинирани производства – 1 .

- приключени дисциплинарни производства, по които ВСС не е наложил дисциплинарно наказание – 5 .

Приключени дисциплинарни производства:

- д.д. № 17/2013 г. срещу Ангел Атанасов Георгиев – заместник на административния ръководител – заместник – окръжен прокурор на Окръжна прокуратура гр. Бургас. С решение на ВСС по протокол № 01/09.01.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 5 от ЗСВ – освобождаване от длъжност „заместник на административния ръководител – заместник – окръжен прокурор” на Окръжна прокуратура гр. Бургас, за допуснати дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 от ЗСВ. Решението на ВСС за налагане на дисциплинарно наказание е обжалвано пред ВАС. Със свое окончателно решение ВАС – V членен състав е оставил без уважение жалбата.

- д.д. № 22/2013 г. срещу Димитър Ангелов Молев – прокурор в Районна прокуратура гр. Асеновград. С решение на ВСС по протокол № 48/05.12.2013 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 4 от ЗСВ – „понижаване в ранг за срок от 2 години”, за допуснати дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 5 от ЗСВ. Решението на ВСС е обжалвано пред ВАС. С решение ВАС – VI отделение е оставил жалбата без уважение. Подадена е касационна жалба и към настоящия момент е образувано административно производство пред V - членен състав на ВАС.

- д.д. № 21/2013 г. срещу Ивайло Йорданов Бъчваров – съдия в Районен съд гр. Поморие. С решение на ВСС по протокол № 03/23.01.2014г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 2 от ЗСВ – „порицание”, за допуснати дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1от ЗСВ. Решението не е обжалвано и е влязло в сила.

- д.д. № 23/2013 г. срещу Камен Добринов Ситнилски – избран член на ВСС. С решение на ВСС по протокол № 12/13.03.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 3 от ЗСВ – „освобождаване от длъжност”, за допуснати дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т.т. 3и 4 от ЗСВ.Решението на ВСС е обжалвано пред ВАС.С решение на ВАС – VI отделение решението за налагане на дисциплинарно наказание е обявено за нищожно. С решение на ВАС – V членен състав е отменено решението на ВАС

– VI отделение и делото е върнато за ново разглеждане от друг тричленен състав на ВАС със задължителни указания.

- д.д. № 11/2013 г. срещу Емилиян Любенов Лаков – съдия в Софийски районен съд. С решение на ВСС по протокол № 13/20.03.2014 г.е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 1 от ЗСВ – „забележка”, за допуснати дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т.т.1 и 2 от ЗСВ. Решението на ВСС е обжалвано пред ВАС. С решение на ВАС – VI отделение е отменено решението за налагане на дисциплинарно наказание. Подадена е касационна жалба от ВСС, като към настоящия момент е образувано административно производство пред V - членен състав на ВАС.

- д.д. № 14/2013 г. срещу Христо Маринов Илиев – следовател в Окръжен следствен отдел в Окръжна прокуратура гр. Плевен. С решение на ВСС по протокол № 13/20.03.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 2 от ЗСВ – „порицание”, за допуснати дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т.т. 1, 2 и 4 от ЗСВ. Решението не е обжалвано и е влязло в сила.

- д.д. № 3/2012 г. срещу Мирослава Стефанова Тодорова – съдия в Софийски градски съд. С решение на ВАС – V членен състав делото е върнато на ВСС за ново произнасяне. С решение на ВСС по протокол № 14/27.03.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 4 от ЗСВ – „понижаване в длъжност „съдия” в Софийски районен съд за срок от две години”. Решението на ВСС е обжалвано пред ВАС. С решение на ВАС – VI отделение е изменено решението за налагане на дисциплинарно наказание, като е намален срокът на понижаването в длъжност от две на една година. Решението е обжалвано пред V - членен състав на ВАС и е потвърдено.

- д.д. № 12/2013 г. срещу Костадинка Стоянова Недкова – съдия във Върховен касационен съд. С решение на ВСС по протокол № 16/10.04.2014г. е отхвърлено предложението на дисциплинарния състав за налагане на дисциплинарно наказание. Решението е обжалвано пред ВАС. С решение ВАС – VI отделение е оставил жалбата без уважение. Подадена е касационна жалба и към настоящия момент е образувано административно производство пред V членен състав на ВАС.

- д.д. № 12/2011 г. срещу Мария Иванова Иванова – съдия в Софийски градски съд. С решение на ВАС – V членен състав делото е върнато на ВСС за ново произнасяне. С решение на ВСС по протокол № 16/10.04.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 от ЗСВ –

„дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Решението е обжалвано пред ВАС.

- д.д. № 25/2013 г. срещу Иван Вълчанов Ванчев – административен ръководител на Окръжна прокуратура гр. Хасково. С решение на ВСС по протокол № 19/24.04.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 5 от ЗСВ – „освобождаване от длъжност като административен ръководител” на Окръжна прокуратура гр. Хасково. Решението е обжалвано пред ВАС. С решение на ВАС – VI отделение е отменено решение на ВСС за налагане на дисциплинарно наказание. Подадена е касационна жалба и към настоящия момент е образувано административно производство пред V - членен състав на ВАС.

- д.д. № 8/2013 г. срещу Малена Андонова Филипова – прокурор във Върховна касационна прокуратура. С решение на ВСС по протокол №20/15.05.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 4, предл. 2 от ЗСВ – „понижаване в длъжност от длъжност „прокурор” във Върховна касационна прокуратура в длъжност „прокурор” в Апелативна прокуратура гр. София, за срок от 1 /една/ година и 6 /шест/ месеца. Решението е обжалвано пред ВАС.

- д.д. № 6/2014 г. срещу Емил Боянов Сакаджийски – прокурор във Върховна касационна прокуратура. С решение на ВСС по протокол №21/22.05.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 2 от ЗСВ – „порицание”. Решението е влязло в сила.

- д.д. № 8/2014 г. срещу Милчо Иванов Генжов – окръжен прокурор на Окръжна прокуратура гр. Габрово. С решение на ВСС по протокол № 23/05.06.2014 г. не е наложено дисциплинарно наказание. Решението е влязло в сила.

- д.д. № 36/2013 г. срещу Йорданка Николова Ваклева – съдия в Софийски районен съд. С решение на ВСС по протокол № 23/05.06.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 3 от ЗСВ – „намаляване на основното трудово възнаграждение с 15 на сто за срок от 1 година и шест месеца”. Решението е обжалвано пред ВАС.

- д.д. № 32/2013 г. срещу Светлана Николова Неделева – съдия в Районен съд гр. Пловдив. С решение на ВСС по протокол № 24/12.06.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 3 от ЗСВ – „намаляване

на основното трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от шест месеца”. Решението е влязло в сила.

- д.д. № 30/2013 г. срещу Вихър Стоичков Недялков – следовател в Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура гр. Пазарджик. С решение на ВСС по протокол № 28/26.06.2014 г. не е наложено дисциплинарно наказание. Решението е влязло в сила.

- д.д. № 16/2014 г. срещу Георги Христов Кацаров – административен ръководител – районен прокурор на Районна прокуратура гр. Пазарджик. С решение на ВСС по протокол № 28/26.06.2014 г. не е наложено дисциплинарно наказание. Решението е влязло в сила.

- д.д. № 33/2013 г. срещу Георги Христов Ханджиев – окръжен прокурор на Окръжна прокуратура гр. Ямбол, с изтекъл на 09.06.2014 г. мандат. С решение на ВСС по протокол № 33/17.04.2014 г. дисциплинарното производство е прекратено поради изтекъл 6 – месечен давностен срок по чл. 310, ал. 1 ЗСВ. Решението е влязло в сила.

- д.д. № 2/2014 г. срещу Георги Любчев Аргиров – районен прокурор на Районна прокуратура гр. Троян. С решение на ВСС по протокол № 34/23.07.2014 г., на основание чл. 320 ЗСВ, не е наложено дисциплинарно наказание. Решението е влязло в сила.

- д.д. № 14/2014 г. срещу Максим Колев – прокурор във Върховна касационна прокуратура. С решение на ВСС по протокол № 43/02.10.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 2 ЗСВ – „порицание”. Решението е влязло в сила.

- д.д. № 22/2014 г. срещу Ивайло Йорданов Иванов – съдия в Районен съд гр. Провадия. С решение на ВСС по протокол № 46/16.10.2014г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т.3 ЗСВ – „намаляване на основното трудово възнаграждение с 15 % за срок от 9 месеца. Решението е влязло в сила.

- д.д. № 1/2014 г. срещу Георги Иванов Иванов – прокурор Районна прокуратура гр. Петрич. С решение на ВСС по протокол № 50/06.11.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 2 ЗСВ – „порицание”. Решението е обжалвано пред ВАС.

- д.д. № 24/2014 г. срещу Калин Трифонов Тодоров – съдия в Районен съд гр. Берковица. С решение на ВСС по протокол № 54/20.11.2014 г. не е наложено дисциплинарно наказание. Решението е обжалвано пред ВАС.

- д.д. № 4/2014 г. срещу Христо Маринов Киновски – административен ръководител на Районна прокуратура гр. Никопол. С решение на ВСС по протокол № 57/04.12.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 1 от ЗСВ – „забележка”. Решението е влязло в сила.

- д.д. № 18/2014 г. срещу Валентина Велинова Николова – следовател в Национална следствена служба. С решение на ВСС по протокол № 62/18.12.2014 г. е наложено дисциплинарно наказание по чл.308, ал.1, т. 3 от ЗСВ – „намаляване на основното трудово възнаграждение с 20 % за срок от една година и шест месеца”. Решението не е влязло в сила.

III. ПОВИШАВАНЕ ДОВЕРИЕТО НА ОБЩЕСТВОТО В СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

1. ПУБЛИЧНА КОМУНИКАЦИЯ

Нито органите на съдебната власт, нито ВСС като кадрови орган, са оценени от обществото обективно. Без да игнорира недостатъците в работата им, за ВСС, както и за всеки непредубеден наблюдател, е безспорно, че съдебната система, както и всяка друга професионална система в страната, има своето развитие, в което се откриват и позитиви. Непознаването на системата е факт, който способства за налагане на определен вид мнение, според интереса на този, който е способен да го наложи. Основният механизъм за завоюване на доверие е качеството на работата. В съвременното обществено развитие обаче ролята на медийната интерпретация е също фактор, който би могъл по своя преценка да третира фактите, като ги обяснява правдиво или манипулативно, по свой избор. Смисълът на медийната политика и на комуникационната стратегия на ВСС е да даде възможност на обществото да опознае съдебната система, механизмите, по които работи, опитите за постигане на напредък, причините, поради които търпи провали и всички други аспекти, даващи отражение върху общественото мнение.

През 2014 г. се изработва комуникационна стратегия на съдебната власт , по проект “Укрепване на капацитета на ВСС за по-добро управление на комуникационните процеси и повече прозрачност в дейността на съдебната система”, чийто финал се очаква през 2015 г.

Комуникационната стратегия на съдебната власт е основен инструмент за постигане на прозрачност и ефективност. Разработването и внедряването на стратегията ще гарантират по-добро взаимодействие между представителите на целевите групи, осигурявайки единна политика и стандарти по отношение на предоставяне на информация за дейността на съдебната власт и в частност за дейността на ВСС.

Комуникационната стратегия на съдебната власт трябва да интегрира и надгради всички създадени до момента стратегии и политики в тази област на ВСС и на органите на съдебната власт. Изготвянето ѝ има за цел да създаде рамка и план за изграждане на ефективна комуникация между съдебната система и широката общественост, между съдебната власт и останалите две власти от една страна, но и да създаде ясни правила на комуникация вътре в съдебната система. Стратегията ще позволи подобряване на публичния образ и прозрачността в работата на съдебната система и ВСС, ще създаде рамка и план за изграждане на ефективна комуникация между съдебната система и широката общественост, между съдебната власт и останалите две власти, както и ще създаде ясни правила на комуникация вътре в съдебната система. Комуникационната стратегия на съдебната власт ще надгради Комуникационната политика на ВСС, приета с решение по протокол № 26/04.07.2013г.

Актуализирането и модернизирането на страницата на ВСС е също дейност, която се осъществява по проект “Укрепване на капацитета на ВСС за по-добро управление на комуникационните процеси и повече прозрачност в дейността на съдебната система”, Договор № К 13-15-1/04.12.2013 г. по Оперативна програма „Административен капацитет”, който предстои да приключи до 04.09.2015г. Чрез обновяването на интернет сайта на ВСС се цели постигане на активен диалог, равнопоставен достъп и демократично участие на ключови общности в процеса на администриране дейността на съдебната система, бърз и лесен достъп до факти и информация. Много важна е прозрачността на диалога на ВСС с ключови общности и привличането им като реални участници в управлението, анализа и оценката на политиките и функционирането на системата. Необходимо е създаване на гаранции за сигурността и надежността на комуникационните платформи.

За втора година ВСС организира около 16 април - Деня на българската Конституция и празника на юриста - своя ден на отворените врати. Тази година инициативата е насочена към учениците от горните класове (X-XII клас). Младите хора имаха възможността да се запознаят с начина, по който

функционират съдебната власт и ВСС и с професията на съдиите, прокурорите и следователите. Инициативата се провежда под най-различни форми с цел информираност на гражданите за организацията на дейността и функциите на органите на съдебната власт в Република България, повишаване доверието на обществеността към съдебната система, обогатяване правната култура на гражданското общество и по-добро взаимодействие с членовете му и институциите на властта, призвана да защитава правата и законните им интереси.

В рамките на инициативата е обявен конкурс за есе на тема «Защо трябва да е независима съдебната власт?» За реализирането му е установена добра комуникация с Министерството на образованието и науката и Регионалния инспекторат по образованието в София. ВСС отличи като победители в конкурса и връчи грамоти и предметни награди iPod на трите отличени творби в конкурса, а именно: Таня Василева-ученичка в 11-з клас на Националната природо-математическа гимназия „Академик Любомир Чакалов“-София, Димана Тотева-ученичка в 11-б клас на 144 СОУ „Народни будители“-София и Томислав Господинов-ученик от 12-а клас на СОУ”Неофит Рилски“-Харманли. За участие в Деня на отворените врати на ВСС са поканени и останалите автори на есета, участвали в конкурса.

В Деня на отворените врати е връчена и наградата „Грамота“ за най-обективно отразяване работата на ВСС за 2014 г. на вестник „Стандарт“. Медията е избрана сред още две номинации –предаването „Лице в лице“ по БТВ и вестник „Труд“.

По инициатива на комисия „Публична комуникация“ и в изпълнение на т. 5 от Годишната си програма за 2014г. Висшият съдебен съвет и Министерството на образованието подписват споразумение за сътрудничество относно реализиране на пилотна образователна програма сред ученици с цел повишаване на тяхната информираност за структурата, функциите и значението на съдебната власт в Република България. С Решение по протокол № 34/23.07.2014г. Висшият съдебен съвет одобрява концепция на пилотната образователна програма. Тя стартира през месец октомври 2014г. и ще се проведе през учебната 2014-2015 г. в по едно училище в 27-те окръжни града и ще бъде част от обучението по предмета „Етика и право“ за 10-ти клас. Целта на Пилотната образователна програма е обогатяване познанията на учениците, формиране на правна грамотност и култура, запознаване със статута и структурата на съдебната власт в Република България, постигане на разбираемо и отворено към обществото правосъдие и повишаване на доверието в съдебната

власт. Програмата включва лекции пред учениците и посещения в окръжните съдилища и прокуратури, провеждане на симулативни процеси и викторини. Лектори ще бъдат магистрати и съдебни служители, които ще се включат доброволно и безвъзмездно. В извън учебно време ще бъдат организирани посещения на съд или прокуратура, включително и на съдебен процес, избран съобразно възрастта на учениците. Темите на лекциите са съгласувани с Министерството на образованието на науката и включват разяснения за структурата на съдебната власт и функциите на ВСС, спецификата на професиите „съдия“, „прокурор“ и „следовател“, особеностите на различните съдебни процеси, детско правосъдие, достъпът до информация за работата на органите на съдебната власт и др. В органите на съдебната власт програмата се координира от наставници. Те подпомагат комуникацията между училищата и лекторите, организират посещенията на съдебните процеси, съдействат при разработването на симулативните процеси и викторините. ВСС получава периодично информация за протичането на програмата, като след приключването ѝ ще бъдат анализирани постигнатите цели и ще бъде планирано бъдещото ѝ развитие и разширяване.

В изпълнение на Правилата за определяне на условията, реда и критериите за поощряване на съдии, прокурори и следователи през 2014г. се провеждат поредните две церемонии за връчване на отличия на поощрените по чл.303 от Закона за съдебната власт магистрати. Връчени са отличия, както на действащи магистрати, така и на освободените на основание чл.165, ал.1, т.1 от ЗСВ по повод навършване на 65-годишна възраст. На церемонията на 25 юли 2014г. са поощрени тридесет и седем съдии, прокурори и следователи. За проявен висок професионализъм, безупречно и образцово изпълнение на служебните задължения и високи нравствени качества, с отличие „личен почетен знак: първа степен – златен“ са отличени 24 магистрати, с отличие „личен почетен знак: втора степен – сребърен“ са отличени 7 магистрати, а с отличие „служебна благодарност и грамота“ – 6-ма магистрати. На втората церемония, проведена през месец декември 2014г. са поощрени 34 съдии, прокурори и следователи, съответно с отличие „личен почетен знак: първа степен – златен“ са отличени 22 магистрати, с отличие „личен почетен знак: втора степен – сребърен“ са отличени 8 магистрати, а с отличие „служебна благодарност и грамота“ – 4-ма магистрати.

От 1 юни 2013 година в администрацията на Висшия съдебен съвет се провежда едномесечен стаж за студенти по „Право“ от III-ти и IV-ти курс, от юридическите факултети в страната. През 2014 г. броят на кандидатите по

стажантската програма на ВСС се е увеличил с 23 души спрямо предходната година като общият брой е 122 студенти. Стажантската програма има за цел популяризиране дейността на ВСС сред бъдещите юристи чрез предоставяне на възможност лично да се запознаят с функциите на висшия кадрови орган на съдебната власт и организацията на неговата администрация.

В изпълнение на препоръката от доклада на ЕК „Да се установи ясна процедура за това как ВСС следва да реагира публично в случай на политическо вмешателство в съдебната власт и наказателното преследване“, се одобри процедура за публична реакция в случаи на засягане независимостта на съдебната власт, която цели установяване на прозрачна и предвидима комуникационна политика. Към момента процедурата е била прилагана пет пъти във връзка с оказван натиск по отношение на съда, членове на ВСС и магистрати от страна на политици от парламентарно представени партии, граждански формации и други лица.

В изпълнение на Плана за действие на Комуникационната политика на ВСС 2014-2018г. и в съответствие със Стратегическо направление № 1 „Подобряване на комуникацията между ВСС и общността на магистратите и съдебната администрация за ефективно правосъдие чрез гарантиране на добро управление на човешкия и финансовия ресурс на системата за компетентна и отговорна работа на отделните магистрати и ръководните органи“ ВСС инициира анкетно проучване сред магистратите в страната с цел установяване нивото на удовлетвореност и оценка за дейността на новия състав на ВСС през първата година от неговия мандат. Обобщените резултати от анкета са част от реализирането на целта по Стратегическо направление №1 от Плана за действие: „Гарантиране на активна прозрачност на диалога на ВСС с посочените ключови общности и привличането им като реални участници в управлението, анализа и оценката на политиките на ВСС и функционирането на системата. Изграждане на механизми за активно участие на редовите магистрати във вземането на важни решения за системата.“ Анкетата бе достъпна за попълване в периода 18.01.2014г. – 31.07.2014г. Настоящото изследване, което е първото от подобно естество, иницирано от ВСС, обхваща дейности, свързани с основните функции и правомощия на ВСС, съгласно ЗСВ (кадрова политика, бюджетна политика, разпределяне на магистратските щатове и щатовете на съдебната администрация, осигуряване на независимостта на съдебната власт) и с основните приоритети, очертани в началото на мандата му (решаване на проблема с неравномерната натовареност на магистратите, подобряване на комуникационна политика и публичния образ

на ВСС, дисциплинарната практика).Тук следва да се отбележи, че изработването, организацията по попълването на анкетата, обобщаването и анализа на резултатите от нея са реализирани изцяло с ресурсите на ВСС, без използването на експертна помощ в областта на социологическите изследвания.

2. ЗАСИЛВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В РАБОТАТА НА ВСС

От началото на 2013 г. създаденият към ВСС граждански съвет от професионални и неправителствени организации е участник при вземането на принципни решения, изработването на вътрешни правила, обсъждане на анализи и доклади. През 2014 г. Гражданският съвет е имал осем заседания, на които са разглеждани : проект на годишната програма на ВСС за 2014 г.; проект на Правила за формирането, организацията и дейността на комисиите по професионална етика; доклади за изпълнението на бюджета на съдебната власт; годишната програма на ИВСС; работата по единния електронен информационен портал; проект за изменение на Процедурните правила за избор на председател на ВКС; Функционалния анализ на Прокуратурата на РБ; проект на Методика за дисциплинарните производства и пр. ВСС високо цени сътрудничеството и конструктивните предложения, които постъпват от организациите – членки на гражданския съвет. За съжаление, поради различия във вижданията и подходите към определени въпроси, авторитетни и високо ценени от ВСС организаци се оттеглиха от участие /БИПИ, ССБ/.

3. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Приобщаване на българската съдебна система към достиженията на международната общност в областта на правосъдието – такова като цел е задължението на ВСС по чл. 30 ал. 1 т. 17 от ЗСВ и неговата администрация.

В тази връзка през отчетния период ВСС продължава да организира участието на магистрати в междуведомствени срещи и други текущи инициативи в областта на международното сътрудничество, да координира разработването и изпълнението на международните проекти, свързани с ВСС и съдебната власт, да участва със свои представители в работата и инициативите на Европейската мрежа на съдебните съвети и в дейността на други международни организации, на които България е член, както и в подготовка на програмите за пребиваването на чуждестранни делегации и гости на органите на съдебната власт.

През 2014 г. ВСС продължава ползотворното си сътрудничество с Европейската мрежа на съдебните съвети, Съвета за регионално сътрудничество, Регулаторни съдебни органи на Балканския регион и Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела. Членовете на ВСС и представители на съдебната власт имат участие в редица международни срещи по покана на тези организации. Високият професионализъм и ангажираност в дейностите на Европейската мрежа на съдебните съвети е високо оценена, като доказателство за това е изборът Соня Найденова – представляващ ВСС и председател на комисия „Международна дейност“, за член на Изпълнителния борд на ЕМСС, с мандат от 2 години.

През 2014 г. продължава работата по трите проекта на ЕМСС за периода 2013-2014: „Независимост и отчетност на съдебната власт“, „Стандарти IV-Разпределения на делата“ и „Разработване на наръчник на ЕМСС“ на определените от ВСС представители, и изготвянето съвместно с участниците от другите страни на окончателни доклади с препоръчителен характер. Докладите са представени на Годишното Общо събрание на ЕМСС.

В периода 3-4 юли 2014 г. се е провело Двадесет и трето пленарно заседание на Европейската комисия за ефективност на правосъдието (СЕРЕJ) към Съвета на Европа, на което е бил разгледан проекта на Доклад за европейските съдебни системи, цикъл 2012-2014. В съответствие с решенията на този авторитетен орган ВСС осъществява координацията по събирането и обобщаването на необходимите данни за изготвянето на „Информационно табло в областта на правосъдието“.

Ежегодно, чрез своята комисия по международна дейност, ВСС изготвя отчети за предприетите действия по Графика на неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност (Пътна карта за изпълнение на препоръките от Доклада на ЕК в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка (МСО).

През 2014 г. са проведени три мисии на Европейската комисия по линия на МСО:

През април 2014 г. темите за обсъждане са: независимост на ВСС и на съдебната власт – препоръки от доклада за напредъка по МСО, назначения на висши длъжности (включително Върховния касационен съд), реформа на съдебната власт (натовареност, съдебна карта, случайно разпределение на

делата), атестиране и повишаване и повишаване – препоръки от доклада за напредъка по МСО; последователност при дисциплинарните производства, съдебна практика на ВАС (и последващи мерки), интегритет и независимост, ролята на НПО и гражданското общество. През септември 2014 г. темите са: Реформа на ВСС: повишаване на отчетността и ефективността на ВСС; Преглед на изпълнението на препоръките от Доклада на ЕК от 2014 г. (Раздел 1 „Независимост, отчетност и етика на съдебната власт“, Раздел 2 „Реформа на съдебната система“ и Раздел 3 „Ефикасност на съдебната система“); мониторинг на публикуването на съдебните решения и мотивите към тях; реформа за електронно правосъдие; случайно разпределение на делата: прилагане на новата Единна методика по приложението на принципа за случайно разпределение на делата и подготовка на бъдещата централизирана система за разпределение; професионална етика и дисциплинарни производства: унифициране на практиката, конфликт на интереси; назначения на висши постове: процедури, гарантиращи прозрачност и прилагане на обективни стандарти за заслуги; проверки за почтеност; промените в съдебната карта: цели, времева рамка, процес; натовареност: актуално състояние; назначаване, атестиране и повишаване: принос на Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията“ / и местните комисии по професионална етика в органите на съдебната власт/.

През декември 2014 г. се провежда третата среща с представители на мисия на Европейската комисия по линия на МСО. Предварително зададените теми за обсъждане бяха, както следва: стратегия за съдебна реформа; назначения; натовареност; принцип на случайно разпределение на делата; интегритет и дисциплинарни производства; връзки с гражданското общество и със съдебната власт като цяло.

На 3 април 2014 г. ВСС одобрява Междуведомствения план за действие в изпълнение на препоръките и констатациите, обобщени по време на дискуссионен форум „Фактори, водещи до неоправдано забавяне на наказателния процес, както и движението по делата с особен обществен интерес, наблюдавани от Европейската комисия“, който е проведен през 2013 г. През 2014 г. са проведени няколко срещи за отчет на координацията и изпълнението на мерките, заложи в междуведомствения план.

Съгласно решение на ВСС по протокол №12 от заседание, проведено на 13 март 2014 г., ръководителите на проекти, по които ВСС е бенефициент, представят на всеки три месеца доклади за изпълнение на дейностите, както и отчет за усвояването на средствата по ръководените от тях проекти (до 15

число на следващия месец), на комисия „Международна дейност” и комисия „Бюджет и финанси”. Комисия „Международна дейност” и комисия „Бюджет и финанси” внасят докладите съвместно на заседание на ВСС за запознаване. Докладите се публикуват и на интернет страницата на ВСС в раздел „Регистър на международните проекти и програми“. Въз основа на представените доклади дирекция „Международна дейност“ на АВСС периодично изготвя обобщена тримесечна и годишна информация за изпълнение на дейностите по проектите, която се публикува на интернет страницата на ВСС в раздел „Регистър на международните проекти и програми“. Към 31.1.2014 г. ВСС е бенефициент по 7 проекта:

1. Проект „Укрепване на капацитета на ВСС за по-добро управление на комуникационните процеси и повече прозрачност в дейността на съдебната система”, по приоритетна ос I „Добро управление”, подприоритет 1.5 „Прозрачна и ефективна съдебна система”, финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет”, стартирал през м. декември 2013 г. със срок за изпълнение – 12 месеца /удължен с 9 месеца/. Ръководител проект: Магдалена Лазарова

2. Проект „Повишаване на компетентността и професионалната квалификация на съдии, прокурори и следователи, както и на административните ръководители на органите на съдебната власт чрез организиране и предоставяне на обучения от ВСС”, по приоритетна ос II „Управление на човешките ресурси”, подприоритет 2.4 "Компетентна съдебна система и ефективно управление на човешките ресурси" финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет”, стартирал м. ноември 2013 г. със срок за изпълнение – 12 месеца /удължен със 7 месеца/. Ръководител проект: Елка Атанасова

3. Проект „Повишаване на квалификацията на членовете на ВСС и служителите на администрацията на ВСС”, по приоритетна ос II „Управление на човешките ресурси”, подприоритет 2.4 "Компетентна съдебна система и ефективно управление на човешките ресурси" финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет”, стартирал м. май 2013 г. със срок за изпълнение – 18 месеца /удължен с 232 календарни дни до 30.06.2015 г./Ръководител проект: Милка Итова

4. Проект „Електронно правосъдие - проучване и изграждане на единна комуникационна и информационна инфраструктура и единен електронен портал на съдебната власт”, приоритетна ос III „Качествено административно

обслужване и развитие на електронното управление”, подприоритет 3.3 “Подобряване на обслужването от страна на органите на съдебната власт чрез развитие на информационните технологии” по Оперативна програма “Административен капацитет”, стартирал през м. декември 2013 г. със срок за изпълнение - 18 месеца /удължен с 126 календарни дни до 31.10.2015 г./
Ръководител проект: Румен Георгиев

5. Проект „Повишаване на компетентността на съдебните служители – статистици в органите на съдебната власт и на членовете на КПКИТС и КАОСНОСВ”, по приоритетна ос II „Управление на човешките ресурси”, подприоритет 2.4 "Компетентна съдебна система и ефективно управление на човешките ресурси", финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет”, стартирал през м. март 2014 г. със срок за изпълнение – 12 месеца.
Ръководител проект: Мария Кузманова

6. Проект „Въвеждане на модерни, надеждни и ефикасни процедури за планиране и изпълнение на бюджета на съдебната власт“ по Приоритетна ос I „Добро управление”, подприоритет 1.5 „Прозрачна и ефективна съдебна система” на Оперативна програма „Административен капацитет”, Стартирал през м. септември 2012 г. със срок за изпълнение – 18 месеца /приключил/.
Ръководител проект: Михаил Кожарев

7. Проект „Подкрепа за Висшия съдебен съвет, свързана с изграждането на капацитет и подобряване на ефективността на съдебната система” по Норвежкия финансов механизъм 2009 – 2014 г., по програмна област 31 „Повишаване на капацитета и изграждане на сътрудничество в съдебната система” на Норвежкия финансов механизъм, стартирал през м. февруари 2013 г. със срок за изпълнение – 30 месеца /удължен с 2 месеца/. Ръководител проект: Галина Карагъзова

В заключение, през 2014 г. международната дейност на ВСС е преобладаващо насочена към утвърждаване на ролята на Висшия съдебен съвет в областта на управлението и координацията на международни проекти, както и на международната дейност на магистратите и участие в дейностите на Европейската мрежа на съдебните съвети и Балканска и Евро-Средиземноморска мрежа на съдебните съвети; участие на представители на съдебната власт в дейността на Европейската мрежа по граждански и търговски дела и Европейската мрежа по наказателни дела, задълбочаване на двустранните сътрудничества със сходни на ВСС институции, участие в международни форуми.

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ЗА 2014 ГОДИНА

Инспекторатът към Висшия съдебен съвет е създаден с разпоредбата на чл. 132а от Конституцията на Република България /обн. ДВ, бр. 12 от 2007г./. Предвиден е като орган, вътрешен на съдебната система, който осъществява цялостен и същевременно независим контрол на всички органи на съдебната власт- съдилища, прокуратури и следствени отдели, при зачитане на независимостта на работещите в тях магистрати.

По- подробно, кръгът на правомощията на Инспектората към Висшия съдебен съвет е уреден в чл. 54 ал.1– Глава трета, Раздел III от Закона за съдебната власт /ЗСВ/. Посочената норма вмениява в правомощията на Инспектората освен контролни функции / проверка на организацията на административната дейност на съдилищата, прокуратурите и следствените отдели, проверка на организацията по образуването и движението на съдебните, прокурорските и следствените дела, и приключването им в установените срокове/, така и функции по анализ и обобщаване на делата, приключили с влязъл в сила съдебен акт, респ. приключилите прокурорски преписки и дела, функции по сигнализиране на компетентните органи при установена противоречива съдебна практика, функции по отправяне на предложения за налагане на дисциплинарни наказания на съдии, прокурори, следователи и административни ръководители на органите на съдебната власт и т. н. С изменението на ЗСВ, публикувано в ДВ, бр. 50 от 2012г., в сила от 01. 10. 2012г., на Инспектората към Висшия съдебен съвет са възложени и правомощия по проверка на заявления, с които се търси защита срещу нарушено право на разглеждане и решаване на делата в разумен срок, която проверка е първи и съществен етап от уредената в Глава трета „ а ” от ЗСВ процедура по разглеждане на заявления на граждани и юридически лица срещу актове, действия и бездействия на органите на съдебната власт, с които се нарушава правото им на разглеждане и решаване на делата в разумен срок.

Основната си контролна дейност, Инспекторатът към Висшия съдебен съвет осъществява чрез планови- комплексни, тематични, контролни и инцидентни проверки. Ежегодно, до края на месец март, се изготвя годишна програма за извършване на плановите проверки, която се обявява на интернет страницата на Инспектората.

I. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ

В изпълнение на годишната си програма за 2014г. ИВСС извърши **комплексни планови проверки във всички съдебни органи от ВАРНЕНСКИЯ АПЕЛАТИВЕН РАЙОН** / с изключение на Административен съд– Варна/- **32 съдилища, 27 прокуратури и 6 окръжни следствени отдела. От тях- 20 районни съдилища, 6 окръжни съдилища, 1 апелативен съд и прокуратурите към тях, 5 административни съдилища и 6 окръжни следствени отдела.** Съобразно посочените данни, общият брой на проверените съдилища, прокуратури и следствени отдели през първото полугодие на 2014г. е 65. Броят на проверяваните магистрати в тях е над 600, от тях- 350 съдии и 256 прокурори и следователи.

Поради липса на средства, след приключване на плановите проверки в апелативен район – Варна, беше гласувано изменение на годишната програма на ИВСС за второто полугодие на 2014г. В съответствие с изменението, Инспекторатът извърши комплексни планови проверки по граждански, търговски и наказателни дела, както и на прокурорски преписки и дела в **Софийски районен съд, Софийски градски съд, Софийска районна прокуратура, Софийска градска прокуратура и следствения отдел към нея.** Същите не бяха приключили към края на м. декември 2014г., поради което изпълнението и резултатите от тези проверки ще бъдат предмет на отчитане през следващия период- за 2015г.

Обхватът на проверките включва дейността на съдебните органи за периода 2012г. и 2013г. Проверени и анализирани са:

- организацията на административната дейност на съдилищата, прокуратурите и следствените органи;
- организацията по образуването и движението на съдебните, прокурорските и следствените дела, както и приключването им в установените срокове;
- делата, които са приключили с влязъл в сила съдебен акт, както и приключените преписки и дела на прокуратурите и следствените органи, за констатиране на противоречива практика;

Обобщаването и преценката на резултатите от всички планови проверки обосновават **СЛЕДНИТЕ ИЗВОДИ:**

A. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ НА СЪДИЛИЩАТА ПО ГРАЖДАНСКИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА

1. РАЙОННИ СЪДИЛИЩА

В рамките на извършените комплексни планови проверки по граждански и административни дела през 2014г. са проверени Районните съдилища в района на Апелативен съд- Варна, а именно- **РС- Балчик, РС- Варна, РС- Велики Преслав, РС- Генерал Тошево, РС- Девня, РС- Добрич, РС- Дулово, РС- Исперих, РС- Каварна, РС- Кубрат, РС- Нови пазар, РС- Омуртаг, РС-**

Попово, РС- Провадия, РС- Разград, РС- Силистра, РС- Тервел, РС- Тутракан, РС- Търговище и РС- Шумен.

а. Положителни тенденции, констатирани при проверките

Примери за добри практики на организацията на административната дейност са посочени в актовете за извършени проверки на РС- Силистра, РС- Тутракан и РС- Дулово, както следва:

- Разпределението на делата и преписките се извършва на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение, съобразно поредността на постъпването им и е съобразено с изискванията на чл. 9 от Закона за съдебната власт / ЗСВ/.

- Образуването на всички граждански дела и разпределението им се извършва в деня на постъпването им, или най - късно на следващия ден.

- Разпорежданията по чл. 131 от ГПК се постановяват незабавно след разпределяне на делата. По същия начин се постановяват и определенията по чл. 140 от ГПК, след изтичане на едномесечния срок за отговор.

- В съдилищата се следи за изтичане на процесуалните срокове. Делата се докладват своевременно на съдиите, а разпорежданията на докладчиците се изпълняват в кратки срокове. Съдебните секретари изготвят и предават в срок протоколите от съдебните заседания.

- Призовките и съобщенията до страните се връчват своевременно и не стават причина за отлагане на делата.

- Прилагането на Наредба № 14/ 18. 11. 2009г. за реда и начина на предоставяне на достъп на органите на съдебната власт до НБД „ Население” е регулирано със заповед на административните ръководители на съответния съдебен орган, но невинаги съдиите– докладчици използват тази възможност.

- Делата се оставят без движение за нередовност и недопустимост на исковите молби своевременно, в закрито заседание преди насрочването им в открито съдебно заседание. Тази практика показва задълбочено проучване на книгата преди съдебно заседание. Сравнително редки са случаите на отмяна на определенията, с което е даден ход на делото по същество.

- Няма изгубени или унищожени дела преди изтичане на срока на съхранението им, с изключение на две дела в Районен съд- Силистра, които са възстановени.

- Води се регистър по чл. 235 ал. 5 от ГПК за обявяване на съдебните решения.

- Деловодните книги се водят редовно и акуратно. Отразяват се всички съдопроизводствени действия.

- Административните ръководители следят за неизготвени съдебни актове и определят срокове за постановяването им.

б. Негативни тенденции

При проверките в някои районни съдилища са установени и лоши практики, които са обобщени както следва:

- Срещат се някои отклонения от точното прилагане на принципа по чл. 9 от ЗСВ за разпределение на делата. Неизпълнението на законовата норма като

правило се свежда до неясна и неточна регламентация на тази дейност във вътрешните правила, приети от съответния съдебен орган. Например, в Районен съд– Варна при проверката е установено, че разпределението се извършва въз основа на заповеди на административния ръководител, в които липсват ясни критерии кой извършва разпределението, кои дела се разпределят и по каква причина разпределението не се осъществява електронно.

- Недостатъчно добра подготовка на делата в закрито заседание / чл. 140 от ГПК/. Непроучването или формалното проучване на делата води до тяхното отлагане в открито съдебно заседание поради необходимост от събиране на доказателства за изясняване на спора и до разглеждането им в повече от две съдебни заседания. Незадълбоченото проучване на делата / или липсата на проучване/ в закрито заседание е честа причина за оставянето им без движение поради нередовност на исковата молба, прекратяването им поради недопустимост на исковата молба и др. в открито съдебно заседание, което рефлектира пряко върху бързината на съдопроизводството.

- Неизготвяне на проекти на доклади по чл. 140 ал. 3 от ГПК в съответствие с нормата на чл. 146 от ГПК, което не позволява да бъдат изяснени позициите на спорещите страни и съответно води до несвоевременни доказателствени искания и неоснователно забавяне на разглеждането на делото извън разумните или нормативно определените срокове.

- Неспазване на едномесечния срок по чл. 235 ал. 5 от ГПК за изготвяне на съдебните решения.

- Неспазване на сроковете за разглеждане и приключване на производствата по Глава Двадесет и пета „ Бързо производство“ от ГПК– РС- Попово, РС- Търговище, РС- Девня.

- Делата с правно основание чл. 390 от ГПК / обезпечение на бъдещ иск/ не се разпределят по реда на чл. 9 от ЗСВ, а на дежурен съдия. По този начин се дерогира принципът за случайното разпределение за тези производства– РС- Велики Преслав.

- По делата, образувани по чл. 390 от ГПК, определянето на началния момент на срока за предявяване на обезпечения иск не се съобразява със съдебната практика / ТР № 6/ 2013г. на ОСГТК на ВКС- РС- Девня, РС- Провадия, РС- Каварна, РС- Нови пазар/.

- Не се спазват императивните разпоредби в обезпечителното производство по чл. 390 ал. 3 от ГПК за определяне на срока за предявяване на обезпечения иск, за предупреждение за последиците при непредставяне на доказателства за предявен иск и за служебна отмяна на обезпечението.

- Отсрочване на цели съдебни заседания поради отсъствие на съдията– докладчик по делата.

в. Препоръки за преодоляване на лошите практики

- За подобряване на организацията на административната дейност в проверените съдебни органи, във връзка с констатирани нарушения при образуване, разпределяне, насрочване на делата, нарушаване на сроковете за произнасяне на съдебните актове и др., Инспекторатът е дал следните

препоръки на административните ръководители и на съдиите от проверените съдебни органи:

- Да се актуализират вътрешните правила за случайно разпределение на делата, съобразно констатираните пропуски. Да се спазва принципът на разпределение на делата, регламентиран в чл. 9 ал. 1 от Закона за съдебната власт относно производствата, образувани по молби по чл. 390 от ГПК. Да се отчита продължителността на отсъствие на докладчиците като основание за преразпределяне на делата.

- При образуването и разпределението на делата да се спазва разпоредбата на чл. 35 ал. 4 от Правилника за администрацията в съдилищата /ПАС/- книгата, по които се образуват дела, да се предават най- късно на следващия ден от постъпването им на административния ръководител на съда или на определени от него съдии, които образуват делото, ако са налице процесуалните изисквания, като определят вида му и съдията- докладчик на принципа на случайния подбор, използвайки програмата за случайно разпределение на делата.

- Да се прецизира и съобрази с изискванията на процесуалните норми изготвянето на постановяваните актове- разпореждания и определения по чл. 63, чл. 129, чл. 131, чл. 140 и др. от ГПК. Да се изостави порочната практика на постановяване на непълни и немотивирани актове в закрито заседание, в нарушение на изискването на чл. 254 ал. 2 от ГПК, включително с ръкописен текст върху съдебните книжа.

- Да се преустанови практиката на постановяване на съдебното решение в протокола от съдебно заседание.

- Да се обсъди и уеднакви практиката в производствата по чл. 390 от ГПК, при съобразяване с Тълкувателно решение № 6/ 2013г. на ОСГТК на ВКС относно определяне на началния момент на срока за предявяване на обезпечения иск. Диспозитивът на определенията, постановени по молби по чл. 390 от ГПК да съдържа указания за представяне на доказателства за предявяване на обезпечения иск и за последиците от непредставянето на такива.

- Да се обсъди и прецени приложимостта на разпоредбата на чл. 129 ал. 2 от ГПК във връзка с чл. 127 ал. 1 от ГПК относно възможността за отстраняване на допуснатите нередовности на молбата за обезпечение на бъдещ иск в едноседмичен срок в обезпечителното производство по чл. 390 от ГПК, предвид едnodневния срок за произнасяне по чл. 395 ал. 2 от ГПК.

- Във връзка с приложението на нормата на чл. 315 ал. 2 от ГПК да се обсъди и уеднакви практиката на съда, като се съобрази с ТР № 12/ 2013г. на ОСГТК на ВКС, което гласи: „Срокът за обжалване на решение, обявено при условията на [чл. 315 ал. 2 ГПК](#) тече от датата, на която съдът е посочил, че ще постанови решението си. Връчването по [чл. 7 ал. 2 ГПК](#) на преписи от решението променя началния момент на срока за подаване на жалба, само ако на страните е изпратен препис от решението с други указания или решението е обявено след датата, предварително посочена по [чл. 315 ал. 2 ГПК](#)”.

- Да се вземат мерки за спазване на законоустановените и разумните срокове за постановяване на междинните и крайните съдебни актове, за спазване на кратките процесуални срокове, регламентирани в Глава двадесет и пета от ГПК „ Бързо производство“.

- Да се създаде организация за заместване на отсъстващ съдия с цел недопускане отлагането на цели съдебни заседания.

- По спрени дела на основание чл. 229 ал. 1 т. 4 от ГПК да се извършва отбелязване за статуса на преюдициалното производство или да се прилага разпечатка за движението му; да се преценява обуславящият характер на производството, послужило като основание за спиране; при спрени производства поради образувани тълкувателни дела пред ВКС да се съобразява практиката, установена с ТР № 8/ 2014г. на ОСГТК на ВКС; при отпадане на основанието за спиране, възобновяването на делата да се извършва своевременно.

- Да се набележат мерки за подобряване на административно-деловодното оформяне на книгите по утвърдените от ВСС актуални образци.

- Делата по реда на Глава тридесет и седма от ГПК „ Заповедно производство“ да се образуват в деня на постъпването на заявлението.

- Да се обсъди практиката по заповедните производства. Върху заповедта за изпълнение, издадена по чл. 410 от ГПК, да се извършва отбелязване за издадения изпълнителен лист съгласно нормата на чл. 416 изр. второ от ГПК.

- По всички дела, по които са засегнати права и законни интереси на малолетни и непълнолетни деца, да бъде уведомявана компетентната Дирекция „Социално подпомагане” по настоящия им адрес за изпращане на представител в съдебно заседание, който да изрази становище; при невъзможност, да се представи социален доклад по делото, съгласно изискването по чл. 15 ал. 6 от Закона за закрила на детето.

- Да се предприемат мерки за срочното разглеждане на делата, както и за приключване на „ старите ” дела / образувани преди 01. 01. 2013г. и неприключили към момента на проверката/ в разумни срокове, включително и като се използват предвидените в ГПК процесуални средства за дисциплиниране на страните и на вещите лица.

- Частните граждански дела – заповедно производство да бъдат прилагани към производствата по чл. 422 от ГПК преди провеждане на подготвителното закрито заседание по чл. 140 от ГПК, с цел своевременната проверка на редовността и допустимостта на установителния иск.

- Да се обсъди проблемът за приложимостта на разпоредбите на чл. 131 и чл. 140 от ГПК в производствата по чл. 49 от СК.

- Да се извършва задълбочено проучване на делата преди насрочването им в открито съдебно заседание, с оглед избягване в съдебно заседание на оставянето им без движение поради нередовност на исковата молба, прекратяването им поради недопустимост на предявения иск, отмяната на хода по същество и връщане на делото във фазата на събиране на доказателства, в които случаи се постига удължаване на срока за разглеждане на делото.

От съдържателния анализ на препоръките, които са представени обобщено за проверките по граждански дела на всички районни съдилища в съдебния район на Апелативен съд - Варна и не са изброени изчерпателно, може да се направи изводът, че проверките се извършват задълбочено, с изследване на причините, които пораждат съответната лоша практика. В повечето случаи препоръката включва не само изискване за преустановяване на лошите практики, но съдържа и конкретни указания за начина за тяхното преодоляване, като например съобразяване с постоянната съдебна практика, установена с цитирани тълкувателни решения на ВКС, с позоваване на императивни процесуални норми / относно разпределението на делата, тяхното образуване, сроковете за произнасяне на съдебните актове и др./.

Възприетият подход при извършване на проверките гарантира висока ефективност на резултатите от тях и представлява гаранция за успешно преодоляване на лошите практики, констатирани в някои от проверените съдебни органи.

2. ОКРЪЖНИ СЪДИЛИЩА

По граждански и търговски дела са проверени през отчетната 2014г. **Окръжните съдилища в градовете Варна, Добрич, Разград, Силистра, Търговище и Шумен.**

а. Положителни тенденции

Много добра организация на административната и правораздавателната дейност в ОС- Варна е констатирана в Акта за резултатите от плановата проверка на този орган на съдебната власт.

б. Препоръки

Препоръките, които са направени до административните ръководители и съдиите от проверяваните съдебни органи, съответстват на установените негативни практики на проверените окръжни съдилища. Представени обобщено, по-важните препоръки за работата на ОС- Варна, ОС- Шумен, ОС- Разград, ОС- Търговище, ОС- Добрич и ОС- Силистра са следните:

- Да се предприемат организационни мерки относно разпределението на въззивните граждански и търговски дела, което да се извършва на случаен принцип, в съответствие с чл. 9 от ЗСВ и съобразено с изискванията на чл. 35, ал. 4 от ПАС / ОС- Шумен/; да се следи за равномерното натоварване на съдиите.

- Да се засили контролът по администрирането на спрените производства по гражданските и търговските дела, с оглед срочното им възобновяване, ако са отстранени пречките за движението им. Да се изискват периодични справки по спрените дела за движението на обуславящите производства, послужили като основание за спиране. Да се обсъди постоянната съдебна практика и приложението на Тълкувателно решение № 8/ 2014г. на ОСГТК на ВКС, в случаите на спрени производства на основание образувани тълкувателни дела пред Върховния касационен съд.

- Да се спазват стриктно сроковете за образуване, разглеждане и решаване на делата по Глава двадесет и пета от ГПК „ Бързо производство“; срокът по чл. 235 ал. 5 изр. първо от ГПК при постановяване и обявяване на съдебните актове. Да се постановява своевременно определението по чл. 140 от ГПК след изтичане на едномесечния срок по чл. 131 ал. 1 от ГПК. Да се засили контролът по отношение на срочността при изготвяне на всички междинни и крайни съдебни актове по граждански и търговски дела. При наличие на системно нарушение на законоустановените и разумните срокове, да се предприемат административни мерки, включително и чрез ангажиране на дисциплинарна отговорност по отношение на магистратите, които го допускат.

- Да се обсъдят и приемат времеви стандарти за движението на гражданските и търговските дела, освен изрично предвидените в ГПК и ТЗ процесуални срокове, в интерес на страните в процеса, както и с оглед предотвратяване на забава в съдопроизводството.

- Да се ограничи до минимум практиката за отмяна на хода по същество по въззивните граждански производства и връщане на делото в открито съдебно заседание, или за оставяне на исковата молба без движение, поради констатирани в срока за произнасяне нередовности по същата, като се извършва задълбочено проучване на делото преди насрочването му в открито съдебно заседание.

- Да се спазват стриктно посочените в закона основания за отвод- чл. 22 от ГПК, като се следи за спазването на основното положение, прогласено в чл. 2 от ГПК за дължимост на защита и съдействие; да не се нарушава основното начало за равенството на страните в процеса- чл. 9 от ГПК; да се спазва вмененото от законодателя в чл. 4 от ЗСВ задължение за безпристрастност; да не се допуска отводите да се превърнат в причина за нарушаване на разумния срок за разглеждането и решаването на делата. Председателят на съда да издаде заповед за въвеждането на Регистър на отводите на съдиите.

- Да се преодолее порочната практика на постановяване на непълни и немотивирани междинни съдебни актове в закрити заседания- разпореждания и определения по чл. 131, чл. 140, чл. 367, чл. 374 и др. от ГПК, включително и на такива, написани на ръка върху съдебните книжа; при изготвянето на тези актове да се спазват стриктно формалните изисквания, въведени от нормата на чл. 254 ал. 2 от ГПК за съдържанието на определението, постановено в закрито заседание.

- Да се обсъдят и прилагат Тълкувателно решение № 6/ 2013г. на ОСГТК на ВКС и Тълкувателно решение № 1/ 2009г. на ОСГТК на ВКС в обезпечителното производство по чл. 390 от ГПК, относно определяне на началния момент, от който текат сроковете за предявяване на обезпечения бъдещ иск, както и по молби по чл. 390 от ГПК, във връзка със Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество / ЗОПДНПИ/ и ЗОПДИППД / отм./.

- Да се организира и контролира стриктното и своевременно въвеждане на всички необходими данни в електронната деловодна програма, свързани с образуване, разпределение, администриране, движение и приключване на делата.

- Да се предприемат мерки за отстраняване на констатираните при проверките пропуски и за спазване на изискванията на ГПК и ПАС при разпределение, движение и приключване на делата и при водене на деловодните книги и регистри.

При анализа на препоръките се налага изводът, че по-голямата част от пропуските и нарушенията в организацията на административната дейност на окръжните съдилища се допускат и в работата на районните съдилища. Поради това, някои от препоръките се повтарят.

Повечето от тези отклонения от добрите практики нямат фундаментален характер, не са иманентни на дейността по правоприлагането и са лесно преодолими. Поради това, тяхното отстраняване се постига с подобряване на организацията на административната дейност и с осъществяване на засилен контрол от страна на административните ръководители на съответните съдебни органи- стриктно спазване на правилата за образуването и разпределението на делата /чл. 9 от ЗСВ и чл. 35 ал. 4 от ПАС/, поддържане на деловодните книги и електронната деловодна програма, равномерното натоварване на съдиите и др. Относно изпълнението на препоръките, по всички актове, в определения от проверяващите екипи срок, в Инспектората е постъпила информация за предприетите мерки от административните ръководители, включително с изпращане на издадените заповеди за подобряване на организацията на работата на съответните звена.

Следва да се отбележи, че направените препоръки, свързани с процеса на правораздавателната дейност, например: за придържането към установената съдебна практика в обезпечителното производство по чл. 390 от ГПК, за подобряване на организацията по администрирането на спрените производства, за преодоляване на формалното съдържание и вида на междинните актове, постановявани в закрити заседания, сочат на задълбочен и аналитичен подход към извършваните проверки. Дадените указания са точни и конкретни, с посочване на съдебната практика и процесуалните норми, които следва да се съобразяват от правоприлагащия орган. Проследяването на проблема за често и в повечето случаи неоснователно прилагане на чл. 22 от ГПК, е сериозен опит за ограничаване на тази лоша практика. За някои административни ръководители, в чиито съдебни органи има такава тенденция, е въведено задължението за водене на регистър за отводите, както и за редовното изпращане на информация за това на ИВСС. В резултат на тази ефективна мярка за контрол, има данни за регулиране на тази практика.

3. АПЕЛАТИВЕН СЪД– ВАРНА

На основание Заповед № ПП- 01- 76/ 19. 05. 2014г. на Главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет е извършена годишна планова проверка по образуване, движение и приключване на въззивните граждански и въззивните търговски дела за 2012г., 2013г. и периода от 01. 01. 2014г. до 10. 05. 2014г. в Апелативен съд- Варна.

а. Препоръки, дадени от проверяващия екип с акта за резултати от извършената планова проверка:

- Председателят на съда да предприеме мерки за допълване и актуализиране на Вътрешните правила за случайно разпределение на делата съобразно констатираните пропуски и дадените насоки за отстраняването им.

- На общо събрание на съдиите от гражданско и търговско отделение да се обсъди практиката за депозиране на отвод по преписка преди разпределяне на делото на докладчик, като се вземе решение, съобразено с нормите на чл. 22 и чл. 23 от ГПК.

- Да се набележат мерки и ефективни форми на контрол спрямо окръжните съдилища от апелативния район за стриктното изпълнение на задълженията им по чл. 262 от ГПК, водещи до ограничаване на делата, върнати на първоинстанционния съд заради констатирана нередовност на въззивната жалба от апелативния съд.

б. Предприети мерки от административния ръководител на Апелативен съд- Варна в резултат на дадените с акта препоръки:

- Допълнени са и са актуализирани Вътрешните правила за случайно разпределение на делата съобразно констатираните пропуски и дадените насоки за отстраняването им.

- Преустановена е практиката за депозиране на отводи по преписка - преди разпределяне на делото на докладчик.

- В Апелативен съд- Варна се води Регистър на върнатите дела с посочване на окръжния съд, вида на делото, номера и датата на разпореждането/ определението и съдията- докладчик. Взето е решение заместник- председателите на съда да извършват анализ на Регистъра и да дават конкретни препоръки на окръжните съдилища.

- Посочено е още, че изпълнението на задължението на окръжните съдилища по чл. 262 от ГПК ще залегне в проверките на окръжните съдилища и в годишните доклади на Апелативен съд- Варна.

4. АДМИНИСТРАТИВНИ СЪДИЛИЩА

Комплексните планови проверки в района на Апелативен съд – Варна по **административни дела** са извършени в пет от шестте съдебни органа: Административен съд– Добрич, Административен съд– Разград, Административен съд– Силистра, Административен съд– Търговище и Административен съд– Шумен.

а. Положителни тенденции

- Констатирани са много добра организация и строг контрол на дейността в Административен съд– Разград и Административен съд– Добрич.

- Отлична практика за спазване на процесуалните срокове при движението и приключването на административните дела и решаването им в срок съобразно изискването на чл. 172 ал. 1 от АПК.

б. Препоръки за подобряване на организацията на административната дейност на проверените съдебни органи

Във връзка с установени пропуски и нарушения в работата на проверените административни съдилища, са дадени препоръки, които се излагат обобщено за всички проверки:

- Да се предприемат мерки относно образуването на делата, като се съобрази нормата на чл. 157 ал. 1 от АПК във връзка с чл. 35 ал. 4 от ПАС.

- Да се съобразят правилата за случайно разпределение с нормата на чл. 9 от ЗСВ.

- Да се обсъди практиката за разделяне на производствата в случаите, когато с жалбата по чл. 145 от АПК е постъпило и искане по чл. 60 ал. 4 или чл. 166 ал. 2 от АПК с оглед преустановяване на нейното приложение.

- Да се анализират причините за отмяната на хода по същество по обявени за решаване дела, с оглед тяхното преодоляване за в бъдеще. Да се извършва задълбочено проучване на книгата преди съдебно заседание, с оглед избягване на връщането на делото във фазата на проверката на редовността на исковата молба или във фазата на събиране на доказателства.

- Да се създаде организация в интерес на страните в процеса за минимизиране на отсрочването на съдебните заседания. При необходимост, отсрочването да се извършва в съответствие с предвидените процесуални и вътрешни правила.

- Да се създаде организация и да се контролира пълното и точно водене на Регистъра на съдебните решения, според изискванията на чл. 50 ал. 5 от ПАС.

- Да се създаде организация за заместване на отсъстващ съдия с цел недопускане отлагане на цели съдебни заседания.

В Инспектората към Висшия съдебен съвет по всички актове е постъпила обратна информация, изхождаща от административните ръководители на всеки от проверените съдебни органи, за предприетите конкретни мерки за преодоляване на констатираните пропуски и лоши практики.

Б. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ НА СЪДИЛИЩАТА ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

През 2014г. са проверени по наказателни дела АС- Варна, ОС- Варна, ОС- Добрич, ОС- Разград, ОС- Силистра, ОС- Търговище, ОС- Шумен, РС- Балчик, РС- Варна, РС- Велики Преслав, РС- Девня, РС- Добрич, РС- Дулово, РС- Исперих, РС- Каварна, РС- Кубрат, РС- Нови пазар, РС- Омуртаг, РС- Попово, РС- Провадия, РС- Разград, РС- Силистра, РС- Тутракан, РС- Търговище и РС- Шумен.

а. Положителни констатации, добри практики и тенденции

- Организацията на работа в проверяваните съдилища е на добро ниво, а в РС- Балчик и РС- Добрич на много добро.

- Всички административни ръководители са утвърдили вътрешни правила за работа с програмата за случайното разпределение на делата в съда в съответствие с чл. 9 от ЗСВ и вътрешните правила на ВСС.

- Делата се разпределят по електронен път като се прилага принципът на случайния подбор по реда на тяхното постъпване.

- Деловодните книги за наказателните дела са утвърдени по образец и се водят съгласно изискванията.

- Констатираните несъответствия при водене на деловодните книги са несъществени и почти всички са отстранени още по време на проверките.

- Делата се насрочват и отлагат при спазване на процесуалните срокове в НПК, с отделни изключения, които са констатирани и по които са дадени препоръки за отстраняването им.

- Предварителната подготовка на делата за разглеждането им в съдебно заседание е на добро ниво. Поради това преобладаващият брой на върнатите дела на прокурора е от разпоредително, а не от съдебно заседание.

- Срочността при разглеждане на делата е много добра: около 90 % от делата приключват в срок до 3 месеца, по-голяма част от останалите дела приключват в срок до 6 месеца, една малка част приключват в срок до 9 месеца или 1 година и съвсем малък брой се разглеждат и приключват над едногодишния срок. Големият брой наказателни дела обаче се разглежда и приключва в кратки срокове и при сравнително добро качество – РС- Попово.

- Преобладаващо, с малки изключения, актовете се изготвят в предвидените срокове;

- При констатирано забавяне изготвянето на съдебните актове се вземат съответните организационни и други мерки;

- Ежегодно Апелативен съд– Варна извършва проверка на окръжните съдилища, а последните на районните съдилища относно образуването, насрочването, разглеждането, приключването на делата и написването на съдебните актове, както и по воденето на деловодните книги. Тези проверки приключват със съответните констатации и препоръки за отстраняване на допуснатите пропуски и несъответствия. Това е един оперативен, бърз и ефективен начин за контрол върху общото състояние на правосъдната дейност, както за конкретния, така и за всички апелативни райони в страната.

б. Повтарящи се нарушения в дейността на съдилищата

1. Типичните нарушения, констатирани при проверките, са както следва:

- Не всички съдилища спазват законоустановените срокове за насрочване и отлагане на делата, за изписване на съдебните актове и привеждането им в изпълнение– РС- Провадия, РС- Нови Пазар, РС- Шумен, РС- Исперих, РС- Велики Преслав и ОС- Шумен.

- Неизпълнение в пълен обем на утвърдените вътрешни правила за разпределение на делата съгласно чл. 9 от ЗСВ – ОС- Шумен, ОС- Варна, РС- Нови Пазар и РС- Шумен.

- Непрецизно водене на деловодните книги.

- Непълно изготвени протоколи за предаване и приемане на веществените доказателства– Апелативен съд – Варна, Районен съд– Варна и Районен съд– Девня.

- Насрочване на наказателните дела вместо с разпореждане, със саморъчна резолюция или с непълно разпореждане за предаване на обвиняемия на съд– РС- Варна и РС- Девня.

- Не винаги се назначава резервен защитник, когато са налице основанията по чл. 94 от НПК.

- Определението по чл. 309 от НПК е част от съдебния акт, вместо да бъде част от съдебния протокол.

- Неприклучените наказателни дела за повече от година не се държат на специален отчет.

- По делата, решени със споразумение, се допуска: невъзпроизвеждане на споразуменията в съдебните протоколи по съдържание и поредност на решенията въпроси, посочени в чл. 381 ал. 5 от НПК; недопустимо двукратно възпроизвеждане на съдържанието на споразумението в съдебния протокол; решаване със споразумението и на други въпроси извън указанията в чл. 381 ал. 8 НПК; одобряване на споразумения, които не са подписани от лицата, посочени в закона – ОС- Разград, ОС- Търговище, РС- Попово, РС- Варна, РС- Девня и РС- Омуртаг.

- Пропуски при приемане, съхранение и разпореждане с веществени доказателства – РС- Разград и РС- Исперих.

2. По воденето на наказателния процес в съдебната му фаза, нарушенията са, както следва:

- В отделни случаи делата се отлагат неоснователно без да се съобразяват процесуалните права и задължения на страните.

- Не се отчитат и не се приемат като злоупотреба с право определени действия на страните и техните процесуални представители, с които се засягат правата на останалите участници в процеса.

- Не всяко процесуално неправомерно поведение е имало за последица предвидените в закона санкционни мерки и това отслабва процеса като развитие и като възпитателно средство.

- Случаи на отсрочване на съдебните заседания поради служебна ангажираност на съда.

- При наличните предпоставки за промяна на разглеждането на наказателното производство, с определението си съдът следва да промени вида на производството, а не реда на съдебното следствие.

- Не във всички съдилища са били предмет на засилено наблюдение наказателните дела, които не са приключили в съответните срокове – НОХД за повече от 1 година, НЧХД за повече от 2 години, НАХД за повече от 6 месеца, ЧНД за повече от 2 месеца. Липсата на времеви контрол за приключване на съответните категории наказателни дела съставлява предпоставка за погасяване на наказателната или административнонаказателната отговорност по давност или за възпрепятстване на дейността на други органи – например на прокуратурата при забавяне на произнасянето на ОС по връщане на делото на ДП.

3. Въпроси, които се решават противоречиво от съдилищата.

В практиката на съдилищата е констатирано противоречиво разрешаване на следните въпроси:

- Образуване на всички видове наказателни дела: актове и органи;

- Ролята на разпореждането за предаване на обвиняемия на съд.
- Форма и съдържание на разпореждането.
- Приемането на отводите и самоотводите по чл. 29 ал. 2 от НПК
- По формата и съдържанието на споразумението и задължителните елементи на вписване в съдебния протокол.
- По приложението на чл. 25- 23 от НПК, ЗЕЕЗА, международната правна помощ.

В. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ НА ПРОКУРАТУРАТА

През отчетния период са проверени всичките 27 прокуратури в района на Апелативен съд- Варна, а именно: **Апелативна прокуратура- Варна, окръжните прокуратури в градовете Варна, Разград, Шумен, Добрич, Търговище и Силистра и следствените отдели към тях, както и районните прокуратури в градовете Балчик, Варна, Велики Преслав, Генерал Тошево, Девня, Добрич, Дулово, Исперих, Каварна, Кубрат, Нови Пазар, Омуртаг, Попово, Провадия, Разград, Силистра, Тервел, Тутракан, Търговище и Шумен.**

1. Положителни констатации за работата на прокуратурите и следствените отдели

- В повечето от проверените прокуратури се констатира реално изпълнение на дадените от ИВСС препоръки при предходните планови проверки.

- Във всички проверени прокуратури е въведен случайният принцип за разпределение на прокурорските преписки, като в по- малките прокуратури той е в абсолютен вид, а в по- натоварените прокуратури има специализация на прокурорите по видове дела.

- Във всички проверени прокуратури / с изключение на РП– Добрич/, по всички наблюдателни преписки и в досъдебните производства е приложен протокол от случайно разпределение.

- Като цяло, деловодните книги и регистри се водят редовно и съгласно изискванията на Правилника за организацията и дейността на администрацията на Прокуратурата на Република България и съответните указания на Върховна касационна прокуратура. Записите в тях се извършват редовно и отразяват коректно движението на преписките и делата.

- В по- голямата част от проверените досъдебни производства са спазени изискванията на чл. 212 ал. 3, чл. 356 ал. 2 и чл. 362 ал. 2 от НПК за незабавно уведомяване на прокуратурата при образуване на наказателните производства.

- Прокурорските актове по преписките и делата се постановяват в установения едномесечен срок, като само в РП- Тутракан се констатираха някои просрочия при произнасяне от прокурора. Като цяло е изпълнявана Инструкцията за провеждане на предварителни проверки, действала за проверявания период, при възлагането, извършването и приключването на проверки по преписките.

- С редки изключения, разследването по досъдебните производства се извършва в установените в НПК срокове или удължените такива.

- Всички спрени дела срещу неизвестен извършител се изпращат на органите на МВР за продължаване на издирването съгласно разпоредбата на чл. 245 ал. 1 от НПК. Извършителите и свидетелите по спрените ДП срещу известен извършител се обявяват за ОДИ с телеграми, исканията за удължаване на срока за разследване се правят своевременно.

- При прекратяване на дела, в постановлението за прекратяване прокурорите се произнасят относно веществените доказателства – връщането им или унищожаването им, като при унищожаване е приложен и протокол с посочена дата, изготвен от комисия, която е извършила унищожаването на тези доказателства.

- Прокурорите в повечето случаи разпореждат преписи от постановленията на прокуратурата да бъдат изпращани на жалбоподателите – при постановленията за отказ, както и на страните – при постановленията за спиране или прекратяване на досъдебното производство. В повечето прокуратури в постановленията се посочва пред кой орган могат да бъдат обжалвани, както и срокът за обжалването им. При постановени откази от образуване на ДП или прекратяване на ДП, както и при постановленията за спиране срещу известен извършител в повечето от наблюдателните преписки има приложени известия за доставяне.

- Прилагат се успешно всички мерки за ограничаване броя на върнатите от съда дела поради допуснати процесуални нарушения.

- Констатирано е, че в ОП – Добрич ефективно се използва законната възможност по чл. 194 ал. 1 т. 4 от НПК – административният ръководител на ОП – Добрич да възлага на ОСЛО дела с фактическа и правна сложност, за да се използва капацитетът на следователите с оглед професионалните им възможности.

- Присъдите се привеждат в изпълнение в законоустановените срокове.

- Като цяло се спазват заповедите, указанията и др., издадени от главния прокурор и от по-горестоящите прокуратури, като в тази посока също има изключения.

2. Констатирани слабости

- В някои от проверените прокуратури все още се среща практиката датата на деловодна обработка върху прокурорския акт да се поставя не от служител в деловодството в деня на представяне на документа за регистриране, а от прокурора при изготвяне на самия акт. Така се нарушава разпоредбата на чл. 39 ал. 2 от Инструкция за деловодната дейност и документооборота в Прокуратурата на Република България.

- В някои от проверените прокуратури при решаването на преписки по надзора за законност, защита на обществения интерес и правата на гражданите, прокурорът не се произнася с прокурорски акт – резолюция за прекратяване на преписка, изготвена по образеца, посочен в Методиката за взаимодействие на прокуратурата с контролните органи при противодействие на закононарушенията и престъпленията в защита на обществения интерес и

правата на гражданите. По този начин не се спазват указанията на ВАП в тази насока.

- В част от проверените прокуратури е установено, че наблюдаващите прокурори прекратяват наказателните производства преди да са извършени всички необходими действия по разследването и преди да е направено задълбочено и пълно изясняване на фактическата обстановка по делото. В тези случаи това е довело до отмяна на постановленията за прекратяване от по-горния прокурор или съда. Тази практика води до забава на наказателното производство, като същевременно е показател и за качеството на постановения прокурорски акт.

- Констатирани са и единични случаи на неспазване сроковете за разследване и удължените такива по досъдебните производства. Някои от исканията за удължаване на сроковете на разследване са недостатъчно мотивирани. Невинаги се дават конкретни и изчерпателни указания по досъдебните производства и не се осъществява пълноценно функцията за ръководство и надзор. Това води до непълно разследване и е предпоставка за многократно спиране и възобновяване на наказателни производства, без да са налице законовите изисквания за това. Независимо, че сроковете формално се спазват, разследванията нарушават разумните срокове. Това обикновено се дължи на недобра координация между прокурора и разследващия орган.

- В наблюдателните преписки и делата понякога липсва постановлението за привличане на обвиняем по реда на чл. 219 ал. 1 от НПК с подпис на наблюдаващия прокурор и с печат; има случаи, в които това постановление се съдържа по преписките, но е без необходимите реквизити – подпис, дата и печат.

- По наблюдателните преписки понякога не са приложени копия от жалбите или липсват данни за лицето, подало сигнала.

- При приключване на делата със споразумение, в повечето прокурорски дела не е приложен протокол от заседанието на районния съд за одобряване на споразумението.

- В част от проверените прокуратури наблюдаващите прокурори не спазват разпоредбите на НПК да посочват в постановленията за отказ за образуване на досъдебно производство и в постановленията за спиране на наказателното производство възможността за обжалване, органа, пред който може да се обжалва и срока, в който може да се извърши това / ОП- Разград, РП- Провадия, РП- Добрич/.

- Инспекторатът към ВСС отново констатира, че не се използва пълноценно ресурса на следствените отдели, каквато възможност предоставя разпоредбата на чл. 194 ал. 1 т. 4 от НПК.

- В повечето от проверените прокуратури /напр. РП- Варна/, не са изпълнени в пълен обем препоръките от предходни проверки на ИВСС във връзка с констатирани слабости в работата по спрените наказателни производства, като:

- не се следи за изтичане на срока по чл. 244 ал. 8 от НПК, поради което производството по делото не се възобновява своевременно.

- наблюдаващите прокурори не осъществяват необходимия контрол над работата по спрени наказателни производства. По преобладаващата част от спрените досъдебни производства не се изготвя и прилага календарно- оперативен план. В постановленията за спиране не се съдържат никакви указания към органите на МВР, както и не се изготвят писма с искане на информацията относно резултатите от издирването. По този начин неоправдано се забавя производството и срокът за разследване е твърде продължителен, с което се нарушава чл. 22 от НПК. Например – в РП- Варна на практика липсват действия след постановлението за спиране на производството.

- По някои от проверените досъдебни производства, след отмяна на постановленията за прекратяване на наказателното производство, не се изготвят сигнали и протести срещу отменителните актове на по- горната прокуратура и на съда / установено е при проверка на прокуратурите в района на ОП- Шумен, ОП- Силистра и т. н./. Такова бездействие може да бъде възприето като съгласие на прокурорите с констатациите на съда и горната прокуратура, че постановленията са необосновани, незаконосъобразни и постановени при непълнота на доказателствата. Същевременно, необоснованото прекратяване на наказателното производство води до отмяна на прокурорското постановление и до забавяне на производството.

- Инспекторатът към ВСС констатира, че проблемът със забавеното разследване на досъдебните производства, установен при предходната проверка на РП- Варна през 2009г. все още не е преодолян.

- Не са изпълнени в пълен обем препоръките от предходни проверки на ИВСС във връзка с контрола върху съхранението, връщането или унищожаването на веществените доказателства. В почти всички проверени прокуратури липсва организация за спазване разпоредбата на чл. 110 ал. 5 от НПК, а именно, парите и другите ценности, иззети като веществени доказателства, да се предават за пазене в търговска банка, обслужваща държавния бюджет, или в Българската народна банка.

- В някои от проверените прокуратури не се извършва ежесмесчна проверка на Книгата за изпълнение на присъдите в съответствие с Указание № И- 30/ 2009г. на Главния прокурор на Република България за дейността на прокуратурата по привеждане в изпълнение на влезлите в сила присъди, решения и определения на съда. Констатирани са пропуски по приложението на цитираното указание.

- Установено е формално изпълнение на контролно– ревизионната дейност от страна на ОП- Търговище, както и сериозно забавяне при изготвянето на докладите с констатациите след ревизиите, което на практика довежда до осуетяване постигането на целите и задачите на осъществяваната на основание чл. 142 ал. 2 от ЗСВ контролна дейност.

3. Препоръки на ИВСС във връзка с извършените планови проверки на прокуратурите

По всички констатирани пропуски в работата на проверените прокуратури, които са описани по-горе, са били дадени съответните препоръки, като за всички е пристигнало уведомление за изпълнението им в определения от ИВСС срок.

В обобщение, дадените препоръки са следните:

- Административните ръководители да задължат със заповеди наблюдаващите прокурори да удостоверяват извършения от разследващите органи доклад на делото и постановлението за привличане на обвиняем по реда на чл. 219, ал. 1 от НПК с полагане на подпис и изписване на дата от наблюдаващия прокурор на бланката на постановлението за привличане на обвиняем, предоставена от ПРБ, където в горния десен ъгъл е записано „докладвано по реда на чл. 219 ал. 1 от НПК, прокурор, име, фамилия, дата, подпис и печат”, след което да се поставя печат на съответната прокуратура.

- Административните ръководители да проведат срещи и събрания с началниците на РУП- МВР за отстраняване на пропуските при образуването на досъдебните, бързите и незабавните производства и в бланките за започване на НП, БП и ДП в съответствие на изискванията на НПК, като се следи за стриктно спазване на сроковете по чл. 212 ал. 3, чл. 356 ал. 2 и чл. 362 ал. 2 от НПК за започнало производство.

- Наблюдаващите прокурори да спазват разпоредбите на НПК, като посочват в постановленията за отказ за образуване на досъдебно производство, както и в постановленията за спиране на ДП срещу известен и неизвестен извършител възможността за обжалване, органа, пред който могат да се обжалват и срока, в който може да се извърши това.

С цел недопускане на забава по движението делата, в това число чрез отмяна от съд или горестояща прокуратура на постановените актове, наблюдаващите прокурори да следят за прецизното спазване на процесуалните срокове, като:

- В постановленията за връщане за допълнително разследване и за спиране на досъдебните производства да посочват изрично в какъв срок да се докладват на наблюдаващия прокурор.

- Да изготвят копия на писмата, с които се иска продължаване на срока на разследване от горестоящите прокуратури, за да бъдат прилагани към досъдебните производства.

- Да се изисква изготвяне на календарно- оперативен план и регулярна информация от органите на МВР за резултатите от проведените оперативно-издирвателни мероприятия с постановленията за спиране на наказателното производство.

- Воденето на всички книги, свързани с веществените доказателства, да се съобрази с разпоредбите на Правилника за администрацията на Прокуратурата на Република България / обн., ДВ, бр. 106/ 2013г./.

- Административните ръководители да създадат организация, която да осигурява възможност съхраняването на веществените доказателства да се

извършва съгласно изискванията на чл. 110 и чл. 111 от НПК и на Правилника за администрацията на Прокуратурата на Република България.

- Административните ръководители да осъществяват постоянен контрол върху работата на прокурорите с цел недопускане неоправдано продължаване на наказателното производство и нарушаване на изискването за разумен срок по чл. 6 ал. 1 от ЕКЗПЧОС.

II. ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ

Съгласно приетата Годишна програма на ИВСС за 2014г. е предвидено в органите на съдебната власт от проверяваните райони да бъдат извършени следните тематични проверки по граждански, търговски, наказателни и прокурорски дела:

- Тематична проверка относно процесуалния ред, по който се развиват производствата по молби за откриване на производство по несъстоятелност по чл. 625 от Търговския закон / образувани по молби на кредитор/ преди насрочването им за разглеждане в открито съдебно заседание – с размяна, съответно без размяна на книжа между страните.

- Тематична проверка относно съдържанието на постановявания диспозитив по дела, образувани по чл. 96 ал. 1 във вр. с чл. 82 ал. 1 от СК и вид на предоставяния препис от съдебния акт на осиновителите, общината и регионалната дирекция.

- Тематична проверка относно процесуалните действия на съда в производството по чл. 330 от ГПК в случаите, в които някой от съпрузите не се яви по уважителни причини.

- Тематична проверка по приложението на чл. 368 и чл. 369 от НПК- „Разглеждане на делата в съда по искане на обвиняемия”.

- Тематична проверка по приложението на чл. 7 ал. 2 от УБДХ.

- Тематична проверка относно произнасяне на наблюдаващите прокурори за веществени доказателства при молби за връщане на веществени доказателства, изземване и проверка за спазване на разпоредбата на чл. 243 ал. 2 от НПК.

С оглед промяната в годишната програма на ИВСС за второто полугодие на 2014г. поради липса на средства, извършването на планираните тематични проверки продължи и през 2015г., като Актовете по тези проверки ще бъдат изготвени през 2015г.

Съгласно годишната програма на ИВСС са извършени **тематични проверки по спазване на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение на делата и прокурорските преписки съгласно чл. 9 от ЗСВ** в хода на плановете комплексни проверки. Резултатите са отразени във всеки акт от комплексните планови проверки. Направени са следните препоръки:

- На РС- Тутракан е дадена препоръка да не се допуска случайният избор на докладчик да се извършва с дата, предхождаща датата на образуване на делото, както и да се изключват от кръга на докладчиците съдиите, чиито съдебни актове са отменени.

- В РС- Шумен е констатирано разминаване между разпределението на делата в режим „ дежурство” и реално извършваното разпределение, чрез програмата за случайно разпределение. Дадена е препоръка за преодоляване на проблема.

- На РС- Нови пазар е дадена препоръка да се подобри дейността по разпределение на делата на принципа на случайния подбор, като съдиите, за които към момента на разпределението са налице основанията по чл. 29 ал. 1 от НПК, бъдат изключвани от него, което ще доведе и до намаляване на броя на отводите, който е твърде голям за този съд– 189 отвода.

- На ОС- Шумен и ОС- Варна е дадена препоръка да бъдат допълнени и актуализирани Вътрешните правила за разпределение на делата. На ОС- Шумен- да бъдат допълнени относно разпределението на делата в особените режими „ дежурство” и „ определен избор”. На ОС- Варна- да бъде допълнени относно групите наказателни дела, по които се извършва разпределението, както и процентната натовареност.

- На РС- Разград е дадена препоръка да прецизират правилата за разпределение, чрез обособяване на нови подгрупи наказателни дела, с оглед осигуряване на равномерно натоварване на съдиите, както и да не се допуска образуване на нови дела в нарушение на чл. 76 ал. 7 от Правилника за администрацията на съдилищата / ПАС/. На Районен съд- Провадия е отправена препоръка дейността по образуване и разпределение да се приведе в съответствие с разпоредбата на чл. 35 ал. 4 от ПАС.

III. КОНТРОЛНИ ПРОВЕРКИ

През отчетния период е извършена една самостоятелна контролна проверка.

Със Заповед № КП- 01- 1/ 15. 01. 2014г. на Главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет е извършена контролна проверка за изпълнение на препоръките, дадени с Акт за резултатите от комплексната планова проверка на ОС- Бургас по образуването, разглеждането, решаването и написването на актовете по наказателни дела през 2013г. Проверката е извършена по документи, изискани от проверявания орган на съдебната власт. Направени са следните изводи и препоръки:

- Констатираните при плановата проверка през месец юни 2013г. неизготвени мотиви към голям брой съдебни актове по наказателни дела в края на същата година са написани и предадени в деловодството на съда.

- Към 31. 12. 2013г. в ОС- Бургас, съгласно получените по проверката писмени данни, няма голям брой ненаписани в срок съдебни актове по наказателни дела, каквато констатация е направена към месец юни 2013г. при извършената проверка. Посочени са няколко ненаписани съдебни акта по извинителни причини– на две първоинстанционни наказателни дела и на три въззивни наказателни производства.

При контролната проверка се отбелязва положителна тенденция в работата на съда и в частност на съдиите по наказателни дела– положени са

сериозни допълнителни усилия, за да се ликвидира броят на ненаписаните съдебни актове по наказателни дела и по този показател организацията на работата в съда е приведена в съответствие с изискванията на закона.

- Препоръчва се на ръководството на съда и на съдиите да изготвят изчерпателна и точна информация за ненаписаните съдебни актове в края на всеки месец – общо и по съдии, както и да вземат необходимите организационни и други мерки, включително и календарен график за тяхното приключване в законоустановения срок.

Предприетите мерки от председателя на съда за своевременното написване на съдебните актове по наказателните дела, както и положените допълнителни усилия от съдиите при ОС- Бургас се оценяват като адекватни.

- Препоръчва се преди всичко своевременното отстраняване или предотвратяване на причините, пораждащи критични ситуации, вместо да се полагат единствено усилия за премахване на настъпилите негативни последици.

С писмо, постъпило в Инспектората на 24. 03. 2014г., председателят на ОС- Бургас е уведомил ИВСС, че съдиите и съдебните служители от ОС- Бургас са запознати с акта и направените изводи и препоръки, които са приети на Общо събрание на съдиите.

IV. ИНЦИДЕНТНИ ПРОВЕРКИ

Инцидентните проверки са израз на предвидената с нормата чл. 132а ал. 7 от Конституцията възможност за упражняване на принципа на служебното начало. През отчетния период са извършени **4 инцидентни проверки по сигнали и 4 проверки, възложени от ВСС, всички от които са приключили с актове, препоръки и предложения.**

A. Инцидентни проверки по сигнали

1. Инцидентна проверка във връзка със сигнали с вх. рег. № Ж- 14- 325/ 09. 04. 2014г. и вх. рег. № Ж- 02- 7/ 28. 03. 2014г. и Заповед № Ж- 02- 7/ 16. 06. 2014г. на Главния инспектор на ИВСС се извърши в Софийски градски съд, Търговско отделение, VI- 8 състав, на организацията по образуването, разпределението на случаен принцип, движението и приключването на четири търговски дела: т. д. № 9412/ 2012г., т. д. № 5214/ 2011г., т. д. № 458/ 2013г. и т. д. № 1954/ 2013 г. Проверката приключи с Акт за резултати от извършена проверка по сигналите. Направени са следните препоръки:

- Председателят на СГС да предприеме необходимите мерки за оптимизиране на сроковете по насрочване, движение и приключване на делата на VI- 8 състав на Софийски градски съд, Търговско отделение, като изисква ежемесечни справки за насрочването на производствата по търговски спорове, по които е приключила размяната на книжа между страните; да изисква справки на всяко тримесечие за дейността на съдията- докладчик, свързана със сроковете за обявяване на съдебните решения.

- Председателят на Софийски градски съд да предприеме мерки за ограничаване на предпоставките за късно образуване и разпределение на дела,

предвид изискването на чл. 35 ал. 4 от ПАС; делата да се разпределят съобразно поредността на постъпването им в рамките на съответното отделение на съда, съгласно чл. 9 от ЗСВ; да не се допуска неоснователно преразпределение на дела в Софийски градски съд.

В ИВСС постъпи писмо от председателя на СГС, с което главният инспектор се уведомява за предприетите мерки по дадените препоръки, като са приложени и копия от издадените заповеди на административния ръководител.

2. Инцидентна проверка във връзка със сигнал с вх. рег. № Ж- 13- 981/ 2013г. и Заповед № Ж- 13- 981/ 06. 03. 2014г. на Главния инспектор на ИВСС по образуването, движението и приключването на гр. д. № 57689/ 12г. на СРС, 47 с- в; ч. гр. д. № 11233/ 13г. на СГС, I с- в; ч. гр. д. № 2869/ 13г. на СГС, IV с- в; ч. гр. д. № 8645/ 13г. на СГС, II с- в.

Проверката приключи с Акт за резултати от извършена проверка по сигнала. Дадени са следните препоръки:

- Председателят на СГС да създаде необходимата организация по отношение на службата „Съдебно деловодство” за своевременно информиране на съдията- докладчик дали делото, в което се намира обжалвания съдебен акт на първоинстанционния съд се намира във въззивния съд по друга жалба.

- Председателят на СРС да създаде необходимата организация за спазване на чл. 276 от ГПК, на чл. 91 и чл. 92 от ПАС от съответните служители на служба „Съдебно деловодство” в СРС.

- Да се създаде необходимата организация за повишаване на квалификацията на проверявания съдия.

- Проверяваният съдия от СРС при постановяване на определенията да спазва срока по чл. 395 ал. 2 от ГПК, да изследва въпроса дали искът, чието обезпечение се иска, е допустим, както и да извършва своевременно проверка по чл. 130 от ГПК.

3. Инцидентна проверка във връзка със сигнал с вх. рег. № Ж- 02- 9/ 2014г. и Заповед № Ж- 02- 9/ 24. 04. 2014г. на Главния инспектор на ИВСС по разпределението, движението и организацията на работа на пр. пр. № 195/ 2013г. по описа на Специализираната прокуратура. Проверката приключи с Акт за резултати от извършена проверка по сигнала, с който е дадена препоръка на административния ръководител на СП да изпълни препоръката дадена в Акт с изх. № Ж- 02- 35 /13/ 25. 02. 2014г. от предходна проверка на ИВСС и да създаде необходимата организация за изключване възможността за манипулиране на системата „ Law choice“ за случайно разпределение на преписките и делата.

Актът с резултати от проверката е изпратен на основание чл. 54 ал. 1 т. 7 от ЗСВ на административния ръководител на СПП.

Копие от цялата образувана в ИВСС преписка по сигнала с вх. рег. № Ж- 02- 9/ 14г. е изпратена на дисциплинарния състав на ВСС за прилагане по образуването д. д. № 21/ 2014г. срещу административния ръководител на Специализираната прокуратура.

4. Инцидентна проверка във връзка със сигнал с вх. рег. № Ж- 02- 16/ 2014г. и Заповед № Ж- 02- 16/ 23. 07. 2014г. на Главния инспектор на ИВСС по администрирането и движението на делата с правно основание чл. 50 от СК за периода от 01. 01. 2014г. до 30. 06. 2014г. в РС- Брезник.

Проверката приключи с Акт за резултати от извършена проверка по сигнал, с който са дадени препоръки на административния ръководител на съда относно стриктното спазване на разпоредбата на чл. 56 ал. 3 от ГПК по бракоразводните дела.

В ИВСС е постъпило копие от протокол от Общо събрание на съда относно изпълнението на препоръките.

Б. Инцидентни проверки, възложени от ВСС извън годишната програма на Инспектората към ВСС на основание чл. 30 ал. 1 т. 18 от ЗСВ

1. Инцидентна проверка на основание заповед № Ж- 02- 18- 1/ 03. 07. 2014г. на Главния инспектор на Инспектората към ВСС и Решение на ВСС по протокол № 24, д. т. 23/ 12. 06. 2014 г. е извършена във връзка с организацията по образуване и движение на НАХД № 9005/ 2011г. по описа на СРС, НАХД № 9006/ 2011г. по описа на СРС, КНАХД № 4932/ 2012г. по описа на АССГ и КНАХД № 965/ 2013г. по описа на АССГ. Същата приключи с акт, с който са отправени следните препоръки към административните ръководители на СРС и АССГ:

Административният ръководител на Софийски районен съд:

- Да извърши проверка по реда на чл. 210 т. 1 от ЗСВ за спазване на процесуалните срокове при изготвяне на съдебните актове от конкретен съдия и с оглед резултатите от проверката да предприеме необходимите организационни, дисциплиниращи и дисциплинарни мерки / ако това е необходимо/ за решаване на делата в разумен срок.

- Да упражнява системен и ефективен контрол по спазване на чл. 252 от НПК и чл. 88 от ПАС, както и да анализира дейността на съда при определяне на размера на възнагражденията на вещите лица за последната година в СРС и набележи мерки за уеднаквяване на критериите, по които съдебните състави оценяват и съобразяват обстоятелствата по чл. 29 ал. 1 от Наредба № 3/ 30. 11. 2012г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица.

Административният ръководител на Административен съд София-град:

Да приведе в съответствие с Правилата за разпределение на делата в АССГ разпределението на касационните дела или допълни действащите Правила с нарочен регламент, като осигури спазване на принципа на случаен подбор на съдията- докладчик по този вид дела, тъй като прилагания към момента избор само между трима съдии, го поставя под съмнение.

С писмо от 30. 07. 2015г. административният ръководител на АССГ е изпратил в ИВСС копие от актуализирани Правила за разпределението на делата в АССГ в изпълнение на посочената по- горе препоръка, както и в изпълнение на препоръките във връзка със сигнал вх. рег. № Ж- 02- 11/ 13. 05.

2014г. по описа на ИВСС, подаден от Държавна агенция „ Държавен резерв и военновременни запаси” към Министерски съвет.

Административният ръководител на Софийски районен съд не е уведомил Инспектората към ВСС за предприети действия по отношение на отправените препоръки.

С решение от 08. 09. 2014г. на Комисията по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет Актът за резултати от извършената проверка е приет за сведение и е изпратен на Комисия „ Професионална етика и превенция на корупцията” към ВСС, във връзка с образуванa преписка № 94- 00- 408/ 09. 05. 2014г. Гласувано е направените с акта констатации и препоръки относно приложението на чл. 9 от ЗСВ да се вземат предвид при изготвяне на окончателния проект на Единната методика по приложението на принципа за случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните, апелативните и специализираните съдилища.

2. Инцидентна проверка във връзка със Заповед № Ж- 02- 18/ 18. 06. 2014г. на Главния инспектор на Инспектората към ВСС и Решение на ВСС по протокол № 24, д. т. 23/ 12. 06. 2014г., е извършена във връзка с образуването, случайното разпределение, движението и приключването на гр. д. № 2023/ 2013г. по описа на СГС, Гражданско отделение, I- 17 състав, както и проверка по образуването, случайното разпределение, движението и приключването на в. т. д. № 1410/ 2014г. по описа на Софийски апелативен съд, Търговска колегия, 9- ти състав.

Проверката приключи с Акт за резултати от извършена проверка по сигнал, в който са направени констатации, че не е допусната забавя по движението на гр. д. № 2023/ 2013г. по описа на СГС, производството е приключило в разумен срок, не е нарушен чл. 9 от ЗСВ при разпределение на делото. Проверката на в. т. д. № 1410/ 2014г. по описа на САС е установила, че няма забавя по образуването, движението и приключването на делото в установените срокове. При определяне на докладчика е спазен принципът за случайно разпределение на делата.

Във връзка с извършената проверка на случайното разпределение на в. т. д. № 1410/ 2014г. на САС бяха предоставени Вътрешните правила за случайно разпределение на делата в САС. В акта за резултатите от проверката беше дадена препоръка да се обсъдят на общо събрание на съдиите от САС Вътрешните правила за случайно разпределение на делата, на което да се съгласуват и приемат подгрупи за разпределение на делата във всяко отделение.

В ИВСС постъпи становище от ръководството на Софийски апелативен съд, в което е посочено, че на Общо събрание на съдиите от САС, проведено още на 28. 02. 2013г., е обсъден поставеният в акта въпрос, касаещ случайното разпределение на делата и е взето решение, което е намерило отражение във Вътрешните правила за случайно разпределение на делата. В писмото подробно е обсъдена програмата за случайно разпределение на делата, модул от АСУД.

3. Инцидентна проверка във връзка със Заповед № Ж- 02- 24/ 24. 09. 2014г. на Главния инспектор на Инспектората към ВСС и Решение на ВСС по протокол № 37/ 31. 07. 2014г. **относно приложението на принципа на случайното разпределение на делата**, образувани в СГС, Търговско отделение, в периода от 04. 06. 2014г. до 11. 06. 2014г., в това число на т. д. № 3630/ 2014 г., VI- 8 състав; т. д. № 3440/ 2014г., VI- 8 състав; т. д. № 3439/ 2014г., VI- 8 състав и т. д. № 4005/ 2014г., VI- 9 състав.

Проверката приключи с Акт за резултати от извършена проверка по сигнала, с който е дадена следната препоръка:

- Административният ръководител на Софийски градски съд да възложи изработването на нови подробни правила за разпределение на делата в СГС, включващи спазване на изискването за разпределение на делата по поредността на постъпването на книгата във всяко от отделенията.

В ИВСС постъпи писмо от председателя на СГС, с което главният инспектор е уведомен за предприетите мерки в изпълнение на дадените препоръки. Приложени са копия от издадените заповеди.

На основание извършените проверки на съдия от СГС, Търговско отделение, ВСС образува дисциплинарно дело № 33/ 2014г., като с решение по Протокол № 3 от 22. 01. 2015г. на ВСС магистратът е отстранен от длъжност „съдия” в Софийски градски съд за срок от шест месеца.

4. Инцидентна проверка на основание заповед № Ж- 02- 35/ 16. 01. 2014г. и заповед № Ж- 02- 35/ 11. 02. 2014г. на Главния инспектор на Инспектората към ВСС и Решение на ВСС по протокол № 51/ 18. 12. 2013г. е извършена на организацията на административната дейност на Специализирана прокуратура, включително и на СлО при СП, на организацията на образуването и движението на преписките и делата, както и приключването им в установените срокове за периода 2012г. и 2013г. Проверката е приключена с Акт за резултати от извършена проверка, с който са дадени следните препоръки:

- Административният ръководител на СП да създаде организация за стриктното спазване на чл. 9 от ЗСВ, респективно Заповед № 36/ 2012г. на Главния прокурор на РБ.

- Административните ръководители на СП и АСП да осъществяват постоянен контрол върху работата на прокурорите с цел недопускане нови случаи на връщане на дела и поради това на неоправдано продължаване на наказателното производство и нарушаване изискването за спазване на разумния срок по чл. 6 ал. 1 от ЕКЗПЧОС. Да се проследи конкретно по всяко върнато дело дали са преодолени посочените от съда нарушения непосредствено преди внасянето на новия обвинителен акт.

- Да се спазват стриктно Указанията за дейността на прокуратурата по привеждане в изпълнение на влезлите в сила присъди, решения и определения на съда, съгласно които присъдата се привежда незабавно в изпълнение, след което се преценява дали са предпоставките по чл. 306 от НПК.

- Да се прекрати практиката в група „ Преписки по изпълнение на наказанията, преписки, свързани със затвора” да се включват за разпределяне чрез програмния продукт „ Law choice“ преписките, касаещи единствено наказания, чието изтърпяване е отложено на основание чл. 66 ал. 1 от НК.

Административният ръководител на СП е информирал Главния инспектор на ИВСС за изготвен план за изпълнение на препоръките от ИВСС, както и за неговото изпълнение към 30. 06. 2014г.

V. ПРЕПИСКИ, ОБРАЗУВАНИ ПО СИГНАЛИ, ЖАЛБИ, МОЛБИ

Дейността на Инспектората във връзка с постъпили сигнали на граждани, юридически лица, държавни органи или на съдии, прокурори и следователи, е конституционно скрепена с нормата на чл. 132а ал. 7 от Основния закон на Република България.

За периода от 01. 01. 2014г. до 31. 12. 2014г. в Инспектората към Висшия съдебен съвет са **постъпили общо 1 854 оплаквания** за допуснати нарушения от съдебните органи.

От тях **1 155 са нови жалби** /1 116 от граждани и 39 от институции/. Постъпили са 592 допълнения по сигнали от предходни години и 107 възражения по приключили преписки, на които е отговорено.

За посочения период е **приключена работата по 1 508 преписки**, като със становища е отговорено на 994 сигнала, актове са изготвени по 8 преписки, а 80 са изпратени по компетентност до други институции. Без разглеждане са оставени 426 преписки. Отговорено е на 138 допълнения по преписки от предишни години.

По актове и становища на Инспектората са **отправени 212 препоръки** до административни ръководители.

Работата по сигналите, жалбите и молбите на граждани и юридически лица е от особено значение за преценката относно работата на съдебните органи. Разкриването на нарушенията на правата на страните в процеса, иницирането на предложения за санкционирането на магистратите, допуснали същите, приносът за възможното ускоряване на съдопроизводствените действия– това са механизмите, с които в рамките на своите правомощия Инспекторатът може да въздейства не само за подобряването работата на съдебните органи, но и за връщането на доверието на отделния гражданин в българското правораздаване.

VI. СИГНАЛИ ПО ЧЛ. 54 АЛ. 1 Т. 5 И Т. 7 ОТ ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Законът за съдебната власт в чл. 54 ал. 1 т. 5 включва в правомощията на Инспектората задължението при нарушения, установени при осъществяване на проверките, да сигнализира административния ръководител на съответния орган на съдебната власт и Висшия съдебен съвет. Според нормата на чл. 54 ал. 1 т. 7 ИВСС има право да отправя сигнали, предложения и доклади до други държавни органи, включително до компетентните органи на съдебната власт.

А. През 2014г. от ИВСС са отправени следните сигнали и предложения до други държавни органи, включително до компетентните органи на съдебната власт:

1. Сигнал до ВСС относно това дали утвърждаването на Вътрешните правила за работа на Медиационен център- гр. Благоевград от председателя на РС- Благоевград, посочването в тях на адреса, телефона, факса и имейла на съда представлява обвързване на председателя на съда, а чрез него и съдиите от РС- Благоевград с тази организация, което може да доведе до предубеденост при решаване на съответните дела.

Предприети действия:

Във връзка с писмо на ВСС, Комисия по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, и взаимодействие с ИВСС, Инспекторатът е изпратил всички материали по образуваната пред него преписка. С решение от 17. 12. 2014г. по протокол № 38 на КПУКИВИВСС становището на ИВСС и копието от Вътрешни правила за работа на Медиационен център- Благоевград при Районен съд- Благоевград са приети за сведение.

2. Сигнал до председателя на ОС- Стара Загора относно неспазване на срока по чл. 308 от НПК за неизготвяне на мотивите към присъда.

В Инспектората не е постъпил отговор на сигнала от председателя на ОС- Стара Загора.

3. Сигнал до Комисията „Професионална етика и превенция на корупцията” на ВСС относно нарушение на Кодекса за етично поведение на българските магистрати от съдия в ОС- Разград, допуснато при разглеждане на НОХД № 436/ 06г. по описа на ОС- Разград. Нарушението е констатирано при комплексна планова проверка в ОС- Разград.

Предприети действия:

На 01. 08. 2014г. в ИВСС е постъпило копие от писмо на Комисията „Професионална етика и превенция на корупцията” на ВСС, адресирано до Комисия по професионална етика към АС- Варна, с което образуваната от ВСС преписка по сигнала на ИВСС се изпраща за проверка и отговор.

4. През 2014 г. са изпратени **3 сигнала** за възобновяване на наказателни дела поради допуснати нарушения на закона при разглеждане и решаване на наказателни дела: две дела на РС- Шумен и едно на РС- Провадия.

Предприети действия:

По един от сигналите Главният прокурор е внесъл искане за възобновяване, по един сигнал е постановен отказ и по един все още няма отговор.

5. Инспекторатът към ВСС е **предложил** на Главния прокурор на Република България да прецени необходимостта от осъществяване правомощията си по чл. 138 т. 4 от ЗСВ, с оглед уеднаквяване на прокурорската практика, относно необходимостта от възобновяване или не на спрени досъдебни производства, по които наказателната отговорност е погасена поради изтичане на предвидената в закона давност по чл. 80 и сл. от НК.

Предприети действия:

Получен е отговор от ВКП, в който е изложено становище, че не следва задължително да се възобновява спряното досъдебно производство, когато са налице материалноправните предпоставки за приложението на института на давността. Основното съображение в тази насока е, че прекратяването на наказателното производство не е действие по разследването, по смисъла на чл. 245 ал. 2 пр. 2 от НПК, което да предполага необходимостта от възобновяване на спряното производство.

С оглед уеднаквяване на прокурорската практика, регламентацията на това становище ще бъде осъществено чрез формулиране на съответен текст в изготвяния проект на Инструкция за взаимодействие между органите на досъдебното производство.

6. След изготвяне на констативен протокол по заявление вх. № РС- 14-99/ 2014г. във връзка с продължителността на досъдебно производство от близо единадесет години, ИВСС е предложил на Главния прокурор, ако прецени за необходимо, да разпорежи **вземането на мерки за засилено наблюдение на дейността на РП- Гоце Делчев** от висшестоящите прокуратури с оглед постигане на по- експедитивно и качествено провеждане на досъдебното производство съобразно изискванията на НПК.

Предприети действия:

В Инспектората не е постъпил отговор на предложението.

7. Сигнал до ОП- Бургас за предприемане на действия за срочно приключване на разследването по досъдебно производство в РП- Бургас и РП- Карнобат, за което при проверка по сигнал Инспекторатът констатира, че е продължило повече от три години. Независимо, че формално са спазени изискванията на НПК при многобройните искания за удължаване на срока на досъдебното производство, същото продължава необяснимо дълго.

Предприети действия:

От ОП- Бургас своевременно е получен отговор, от който е видно, че сигналът е препратен до РП- Карнобат за предприемане на мерки за срочно приключване на разследването. Инспекторатът не е уведомен за конкретните действия по приключване на разследването.

8. Сигнал до административните ръководители на ОС- Плевен и на ОП- Плевен, във връзка с извършена планова проверка на РС- Червен бряг, при която е установено тревожно нарастване на броя на оправдателните присъди през последните три години. Анализът показва, че причините се коренят в ниското качество на работата на органите на досъдебното производство, в т. ч. на прокурорите от РП- Червен бряг. Инспекторатът е отправил препоръка до административните ръководители на ОС- Плевен и ОП- Плевен внимателно да анализират причините за оправдателните присъди, постановени в периода 2011-2013г. в РС- Червен бряг и да обмислят какви мерки биха могли да се предприемат, за да спре тенденцията на нарастване на техния брой.

В Инспектората не са постъпвали отговори на сигналите.

9. Ежемесечни **сигнали** до ВСС във връзка с продължаване и през 2014г. на постановяване на голям брой разпореждания на съдии от РС- Плевен, с

които са се отвездали от разглеждане на разпределените им наказателни дела на основание чл. 29 ал. 2 от НПК, което е констатирано и при извършената през 2013г. годишна планова проверка по наказателни дела в РС- Плевен.

Предприети действия:

Комисията по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, и взаимодействие с ИВСС към ВСС на свои заседания разглежда сигналите на ИВСС и копията от съдебните актове по отводите.

10. Сигнал до председателя на ВКС да се обсъди на Общо събрание на съдиите от Търговска колегия на ВКС невъзможността в определени хипотези кредиторите в производствата по несъстоятелност да бъдат конституирани в исковите производства по чл. 694 от Търговския закон, който проблем е констатиран при проверка по сигнал.

Предприети действия:

В ИВСС е постъпило уведомително писмо, че на 13. 05. 2014г. копие от сигнала е връчено на всеки съдия от колегията и на 23. 09. 2014г. на работно заседание, ОСТК на ВКС е провело обсъждане по сигнала.

11. Сигнал до председателя на СГС за предприемане на подходящите административни мерки за възможно най- бързо приключване на гражданско дело, за което при проверка по сигнал е установено, че след като делото е обявено за решаване има забавяне повече от една година на постановяване на съдебното решение. Забавянето излиза извън разумните срокове и налага административна намеса.

Предприети действия:

В ИВСС е постъпило уведомително писмо от председателя на СГС, че по делото е постановено съдебно решение.

12. Сигнал до Главния прокурор на Република България и до административния ръководител на СГП, по компетентност и разпореждане, във връзка с проверка по сигнал, за предприемане на действия с цел недопускане евентуално прекратяване на следствено дело по описа на ССлС поради изтекла давност.

Предприети действия:

В ИВСС е постъпило уведомително писмо от административния ръководител на СГП, че във връзка със сигнала на ИВСС е възложил на районния прокурор на СРП да се вземе отношение по повод констатираните пропуски в разследването; уважена е молбата на жалбоподателите, с която е поискан отвод на наблюдаващия прокурор и на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение е определен нов наблюдаващ прокурор от 17. 06. 2014г.; с резолюция на районния прокурор е разпоредено ежесечно да му се докладва хода на делото.

13. Сигнал до окръжния прокурор на ОП- Разград във връзка с извършена планова проверка в РС- Разград, при която е установено, че гражданско дело по описа на РС- Разград е спряно 7 години до приключване на досъдебно производство по прокурорска преписка на РП- Разград. С оглед възможността от постъпване на жалби по Глава Трета „а” от ЗСВ срещу

нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, окръжният прокурор на ОП- Разград да уведоми ИВСС за резултата от издирвателните мероприятия и за предприетите действия, с оглед възобновяване на наказателното производство.

Предприети действия:

В ИВСС е постъпило писмо от окръжния прокурор на ОП- Разград, че досъдебното производство е образувано през 2007г. срещу неизвестно лице за престъпление по чл. 209 ал. 1 от НК и по него е необходимо да бъде установено и разпитано лице, което е обявено за ОДИ и за което са постъпили данни, че се намира в Холандия. С молба за правна помощ до Ротердам през 2010г. е отправена съдебна поръчка за установяване и призоваване на лицето, но до момента съдебната поръчка не е изпълнена и досъдебното производство е спряно с постановление от 19. 08. 2013г. до установяване на лицето.

14. Сигнал до административните ръководители на СРС и СГС във връзка с проверка по сигнал по повод забавено произнасяне от съдия от СРС /към момента на проверката забавянето е 10 месеца/ по дело, обявено за решаване на 16. 07. 2013г. Проверката установи, че същият съдия е командирован в СГС за неопределен срок, с оглед на което административният ръководител следва да извърши проверка на делата, обявени за решаване от същия съдия, по които до момента няма постановени съдебни решения, както и да предприеме административни мерки за бързото им приключване.

Предприети действия:

В ИВСС е постъпило уведомително писмо от председателя на СРС, че във връзка със сигнала е издал заповед № АС- 79/ 05. 06. 2014г., с която е указано в срок до 20. 06. 2014г. съдията от СРС, командирован в СГС, да се произнесе по разпределените му и обявени за решаване дела по описа на СРС, за периода 30. 04. 2013г.- 01. 10. 2013г.

15. Сигнал до Директора на Главна дирекция „Криминална полиция” на МВР за предприемане на мерки във връзка с констатирани нарушения и пропуски в работата на разследващите полицаи при ОДМВР- Варна, изразяващи се в неспазване на законоустановените и удължени срокове за провеждане на разследването, което е констатирано от ИВСС в хода на извършена планова проверка на РП- Варна.

Предприети действия:

В ИВСС е постъпило уведомително писмо от заместник- директора на ГД „КП”, че копие от сигнала е изпратен на директора на ОДМВР- Варна за предприемане на дисциплинарни мерки по отношение на служителите, за които има данни за извършени дисциплинарни нарушения по повод констатациите в сигнала. От ГД „КП” е изготвено разпоредително писмо до директора на ОДМВР- Варна с оглед предприемане на конкретни организационни мерки.

16. Сигнал до председателя на СРС във връзка с констатирани нарушения при проверка по сигнал, свързан с ненадлежно връчване на издадена заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по дело, с което са засегнати права и законни интереси на длъжника. Сигналът е за предприемане на действия за

своевременно, срочно и коректно администриране от съда на делата по заповедното производство.

В Инспектората не е постъпил отговор на сигнала от председателя на СРС.

17. Сигнал до председателя на АС- София и председателя на СОС за извършване на проверка по повод сигнал, постъпил в ИВСС, в който са повдигнати оплаквания по отношение на назначено вещо лице по две търговски дела по описа на СОС. В жалбата се твърди, че при определяне на възнаграждението на вещото лице са нарушени принципите, условията и редът, регламентирани в Глава четвърта „Условия и ред за определяне и изплащане на възнагражденията на вещите лица” по Наредба 3/ 2012г. и че експертните са изготвени непрофесионално с множество сериозни грешки.

Предприети действия:

В Инспектората е постъпило уведомително писмо и становище от председателя на СОС, че във връзка със сигнала на ИВСС е извършена проверка, резултатите от която не му дават основание да инициира решение на комисията по чл. 19 ал. 1 от Наредба 3/ 2012г. за отписване на вещото лице от списъка на вещите лица при СОС, тъй като не са налице предпоставките по чл. 23 ал. 1 от Наредбата. **Във връзка с формалния и повърхностен отговор, е изпратен повторен сигнал** – уведомление от Главния инспектор до административния ръководител на АС- София с подробни разяснения и настояване за задълбочено разглеждане на случая. Не е постъпил отговор по втори сигнал.

18. Сигнал до председателя на ОС- Варна, по повод извършена през м. октомври 2014г. проверка по 4 сигнала, с указания да се разпорежи:

1. За извършване на проверка в РС- Варна по прилагането на принципа за случаен подбор, чрез електронно разпределение на гражданските дела, съобразно поредността на постъпването им в РС- Варна по чл. 9 от ЗСВ;

2. За извършване на проверка на целесъобразността на взетите управленски решения от председателя на РС- Варна, отнасящи се до разкриването на нови състави, определянето на натовареността на всички граждански състави и съответствието ѝ с приетите от ВСС нормативи.

Предприети действия:

Председателят на ОС- Варна със своя заповед е възложил да се извърши проверка във връзка със сигнала, като за резултатите от проверката е уведомил ИВСС с писмо с вх. № КЖ- 14- 279/ 21. 11. 2014г. и е представил докладите от извършената проверка.

19. Сигнал до председателя на Комисията по дисциплинарните производства към ВСС във връзка с констатирано при проверка по сигнал поредно забавяне на решаването на дело от съдия от СРС. Инспекторатът е изпратил сигнала за присъединяването му към направеното от председателя на СРС предложение за дисциплинарно наказание на съдията от СРС.

20. Сигнал до председателя на ВАС, до председателя на ВКС и до представляващия ВСС, във връзка със сигнал от председателя на

Административен съд- Плевен, по повод зачестили отводи на съдиите от Административен съд- Ловеч. Посочено е, че относително голям брой административни и касационни дела, подсъдни на Административен съд- Ловеч, се разглеждат от Административен съд- Плевен. Нарастването на броя на отводите налага обсъждане на проблема поради съмнения за злоупотреба с института на отвода и е наложително да се предприемат мерки за предотвратяването на тази практика.

В Инспектората не е постъпил отговор по сигнала.

21. Сигнал изх.№ Ж- 14- 491/ 04. 12. 2014г. до Председателя на Софийски градски съд по преписка № Ж- 491/ 2014г. във връзка с повторна жалба на адвокат по движението на гр. д. № 950/ 2014г. СГС, ГО, I- 1 състав.

При допълнителното проучване по движението на делото са констатирани нарушения по организацията на образуването, окомплектоването и движението на производството. Изготвено е становище с препоръки до съдията- докладчик и административния ръководител на СГС. Във връзка с установените пропуски и нарушения и значимия имуществен и обществен интерес на спора, предмет на делото, е сигнализиран председателят на съда за предприемане на адекватни мерки във връзка с организацията по движението на делото, включително и по отношение на съдията- докладчик.

Становището с препоръки и сигнала до СГС са изпратени за сведение на представляващия ВСС г- жа Соня Найденова, за прилагане в кадровото досие на съдията- докладчик.

В Инспектората не е постъпил отговор на сигнала от административния ръководител на СГС.

Б. Отговори, получени през 2014г. за предприетите действия от съответните държавни органи, включително компетентните органи на съдебната власт по отправени сигнали и предложения от ИВСС през 2013г.

1. Във връзка с извършена през м. октомври 2013г. проверка в ОС- Търговище по 3 сигнала, отнасящи се до дела по несъстоятелност, е констатирано рязко повишаване на броя на делата по несъстоятелност в този съд през последните три години. В акта ИВСС е отправил препоръка до председателите на АС- Варна и на ОС- Търговище да анализират и обобщят съдебната практика на съда за периода 2011- 2013г. по делата по несъстоятелност, като анализират и съответствието ѝ с практиката на АС- Варна.

Предприети действия:

В изпълнение на дадената в акта препоръка със заповед на председателя на АС- Варна е извършена детайлна проверка на всички образувани в ОС- Търговище дела по несъстоятелност и е анализирана и обобщена практиката на съда по тези дела, като са отправени конкретни препоръки до председателя на ОС- Търговище.

VII. УЕДНАКВЯВАНЕ НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА

Правомощията на Инспектората да сигнализира компетентните органи за отправяне на искане за приемане на тълкувателни решения или тълкувателни постановления при противоречива съдебна практика, установена при осъществяване на дейността по т. 3, произтичат от нормата на чл. 54 ал. 1 т. 4 от ЗСВ.

А. Сигнали до компетентните органи за отправяне на искане за приемане на тълкувателни решения или тълкувателни постановления при противоречива съдебна практика, установена при осъществяване на дейността на Инспектората.

Важен аспект от дейността на ИВСС, изискващ задълбочени познания и висок професионализъм, е откриването и обобщаването на противоречива съдебна практика. Точното и правилното прилагане на закона, освен че допринася за уеднаквяването на съдебната практика, има много важен антикорупционен ефект.

През 2014г. Инспекторатът е изготвил и изпратил следните сигнали до ВКС и ВАС по повод констатирана противоречива съдебна практика:

1. ИВСС е отправил сигнал до председателя на ВАС относно противоречива съдебна практика, наложена с окончателни съдебни актове от еднакви по степен съдилища в производства по обжалване на наказателни постановления, с които са налагани имуществени санкции за нарушения, квалифицирани по чл. 63 ал. 2 от Кодекса на труда. Сигналят е за приемане на тълкувателно решение, което да отговори на въпроса в какво съотношение се намират материалноправните предпоставки за осъществяване на отделните състави на административните нарушения, визирани в чл. 414 ал. 3 от КТ.

2. ИВСС е изпратил сигнал до председателя на ВКС относно констатирана противоречива съдебна практика при прилагането на нормата на чл. 378 ал. 4 от НПК. Сигналят е за приемане на тълкувателно решение от ОСНК на ВКС по следните въпроси: 1. Приложими ли са правилата на чл. 300 и чл. 310 от НПК при постановяване и обявяване на решение по реда на чл. 378 ал. 4 от НПК? 2. В същата хипотеза съдът обвързан ли е от принципа за непрекъснатост на съдебното заседание, развит в чл. 259 от НПК? 3. От кой момент започва да тече срокът по чл. 319 от НПК за обжалване и протест на решението по чл. 378 ал. 4 от НПК- от постановяването или съобщаването на решението?

Образувано е тълкувателно дело №3/ 2014г. и Общото събрание на наказателната колегия на ВКС е приело тълкувателно решение №1/ 2014г.

Б. През 2014г. ИВСС продължи практиката си да участва с мотивирани становища при разглеждането на образувани тълкувателни дела във ВКС и ВАС.

1. Становище по тълкувателно дело № 1/ 2014г. на ОСНК на ВКС по повод искането на Главния прокурор на Република България за приемане на тълкувателно решение по някои въпроси, свързани с противоречива практика на съдилищата по приложението на чл. 242 от НК, когато деянието е

осъществено на вътрешна граница на Европейския съюз, както и по въпроса дали е възможна съвкупност между съставите на престъпленията по чл. 242 от НК и чл. 234 от НК.

По тълкувателното дело е прието ТР № 1/ 2015г. на ОСНК на ВКС.

2. Становище по тълкувателно дело № 4/ 2014г. на ОСНК на ВКС във връзка с искането на председателя на ВКС за приемане на тълкувателно решение по някои въпроси, свързани с противоречива практика на съдилищата по приложението на чл. 263 ал. 1 от НПК / разглеждането на делото или извършването на отделни съдопроизводствени действия при закрити врати/.

По тълкувателното дело е прието ТР № 4/ 2014 г.на ОСНК на ВКС.

3. Становище по тълкувателно дело № 1 по описа за 2014 г. на ВАС, по повод искане на председателите на ВКС и ВАС за приемане на съвместно тълкувателно постановление по въпросите за характера на сроковете по чл. 34 от ЗАНН и прилагането на института на погасителната давност по отношение на наказателното преследване по аналогия за административните нарушения.

По тълкувателното дело е прието тълкувателно постановление № 1/ 2015 г. на ВКС и ВАС.

4. Становище по тълкувателно дело № 2/ 2014г. по описа на ВКС, до ОС на съдиите от Гражданска колегия на ВКС и Първа и Втора колегия на ВАС за приемане на съвместно тълкувателно постановление по следните въпроси: **1.** На кой съд са подсъдни делата по искове за вреди от: незаконосъобразни наказателни постановления, действия и бездействия по налагане на административни наказания; незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията на органите на съдебната власт; транспортно-комуникационни мрежи и съоръжения, собственост на държавата и общините; нарушение на права на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица; незаконосъобразни актове, действия или бездействия на съдебните изпълнители в производствата по глава седемнадесета на АПК; недопускане на възстановен държавен служител да изпълнява съответната длъжност, както и от други имуществени спорове извън глава шеста от Закона за държавния служител; незаконосъобразни откази, действия и бездействия на длъжностни лица по регистрация по ЗТР; незаконосъобразни актове, действия и бездействия на затворническата администрация?; **2.** Кой е компетентният съд за разглеждане на подадени жалби: срещу откази за издаване на скици за земеделски имоти; срещу актове по приложението на чл. 24а от ЗСПЗЗ?.

На 19. 05. 2015г. по делото е прието тълкувателно постановление №2/ 2014г.

5. Становище по тълкувателно дело № 6/ 2014г. по описа на ВКС за приемане на тълкувателно постановление по следните въпроси:

1. Подлежат ли на обжалване първоинстанционните определения, с които се налагат обезпечителни мерки- заповед и възбрана по реда на чл. 12 ал. 3 от ЗМИП?

1.1. При положителен отговор на въпроса, има ли основание за промяна на разрешението, дадено в ТР 2/ 2012г. на ОСНК на ВКС, относно процесуалния ред, по който следва да става това?

1.2. Наказателни или граждански състави следва да се произнасят в производството по налагане и контрол на обезпечителни мерки – заповест и възбрана по реда на чл. 12 ал. 3 от ЗМИП ?

2. Подлежат ли на съдебен контрол постановленията на прокурора, с които се налагат обезпечителни мерки- заповест и възбрана по реда на чл. 12 ал. 2 от ЗМИП.

По делото към момента няма прието тълкувателно решение.

В. УЕДНАКВЯВАНЕ НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА НА ОБЩИ СЪБРАНИЯ НА СЪДЕБНИТЕ ОРГАНИ

Инспекторатът следи и за разнопосочна практика в един и същ съдебен орган, като прави препоръки да се проведе общо събрание, с цел преодоляване на противоречивата съдебна практика.

Например:

При предварително проучване по сигнал вх. рег. № Ж- 14- 741/ 14г. на ИВСС беше установена противоречива практика на АССГ по приложението на чл. 42, т. 3 и чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗАНН във връзка с решение № 2422/ 11. 04. 2014г., КАНД № 1503/ 14г. по описа на АССГ, II касационен състав и с решение № 5359/ 06. 08. 2014г., КАНД № 10742/ 13г. по описа на АССГ, VII касационен състав.

ИВСС е уведомен, че е проведено Общо събрание на съдиите от АССГ, на което е взето решение за уеднаквяване на практиката на съда по приложението на чл. 42 т. 3 и чл. 57 ал. 1 т. 2 и т. 5 от ЗАНН.

VIII. ДЕЙНОСТ НА ИВСС ЗА УСТАНОВЕНИТЕ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВОТО НА РАЗГЛЕЖДАНЕ И РЕШАВАНЕ НА ДЕЛАТА В РАЗУМЕН СРОК

В периода **01. 01. 2014г. - 31. 12. 2014г.**, в Инспектората към ВСС по реда на Глава Трета "а" от ЗСВ постъпиха общо **581** заявления, от които по граждански дела- 334 заявления, а по наказателни- 247.

След извършени от ИВСС проверки към 31. 12. 2014г. се изготвиха **776 констативни протокола** / по постъпилите през отчетна година заявления и останалите от преходния период/, които бяха изпратени на Министъра на правосъдието, на основание чл. 60д от ЗСВ, заедно със заявленията и всички постъпили към тях документи. При извършване на преценка относно разумния характер на времетраенето на производствата проверяващите състави по заявленията се произнасят с оглед обстоятелствата по конкретния случай и въз основа на установените в практиката на ЕСПЧ критерии: сложност на производството, поведение на заявителите, поведение на компетентните органи и интерес на заявителите в съответния правен спор, с оглед вида на производството.

След обобщаване на резултатите от разгледаните заявления, е установено, че:

- **365 броя** от заявленията са **основателни**.

- **120 броя** от заявленията са подадени **извън срока** по чл. 60а, ал. 4 от ЗСВ.

- **57 броя** от подадените в ИВСС заявления се отнасят за **висящи производства**, което с оглед разпоредбата на чл. 60а, ал. 4 от ЗСВ изключва разглеждането им по Глава трета „а“ от ЗСВ.

- **91 броя** от подадените заявления са **неоснователни**, тъй като проверяващите екипи са констатирани, че продължителността на производството не надхвърля разумния срок.

- **13 заявления са върнати на заявителите поради неотстранени нередовности**.

- **16 заявления не са подадени от страна** по приключени граждански, административни и наказателни производства или от обвиняеми, пострадали или оцетени юридически лица по прекратени досъдебни производства, съгласно чл. 60а ал. 2 т. 1 и 2 от ЗСВ.

- **114 заявления** не отговарят на изискването на чл. 60а ал. 4 от ЗСВ, а именно да са срещу актове, действия или бездействия на органите на съдебната власт, с които се нарушава правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок и специализираното звено на ИВСС не е компетентно да разгледа подадените заявления.

През 2014г. в ИВСС е постъпила информация от Министерство на правосъдието, че **по 153 от приетите за основателни заявления** Министърът на правосъдието е определил обезщетение и е предложил на заявителите сключване на споразумение, като **общата сума на предвидените обезщетения е 413 300 /четиристотин и тринадесет хиляди и триста/ лева.**

От приетите за **основателни 365 заявления за 2014г.- 251 са по граждански, а 114 - по наказателни дела.**

Основателните заявления по граждански дела, разпределени по апелативни райони са, както следва:

Апелативен район София- 184 заявления.

Апелативен район Бургас- 6 заявления.

Апелативен район Варна- 18 заявления.

Апелативен район Велико Търново- 6 заявления.

Апелативен район Пловдив- 37 заявления.

С най-голяма продължителност се отличават производствата по заявления по граждански дела с:

- вх. рег. № РС- 14- 297/ 2014г.- за производство, образувано по иск с правно основание чл. 192 ал. 4 от ЗТСУ, продължило **20 години и 8 месеца**.

- вх. рег. № РС- 14- 141/ 2014г.- за производство, образувано по иск с правно основание чл. 108 от ЗС, продължило **21 години, 6 месеца и 18 дни**.

- вх. рег. № РС- 14- 90/ 2014г.- за производство, образувано по иск с правно основание чл. 344 ал. 1 т. 1 т. 2 и т. 3 във вр. с чл. 225 ал. 1 от КТ с

продължителност **16 години.**

- вх. рег. № РС- 14- 320/ 2014г.- за производство за издаване на заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК с продължителност 7 месеца и 8 дни.

Основателните заявления по наказателни дела, разпределени по апелативни райони са, са както следва:

- Апелативен район София- 72 заявления.
- Апелативен район Бургас- 11 заявления.
- Апелативен район Варна- 4 заявления.
- Апелативен район Велико Търново- 3 заявления.
- Апелативен район Пловдив- 24 заявления.

Производствата по разгледаните заявления по наказателни дела, са приключили, както следва:

- поради изтичане на абсолютната давност- 30.
- с оправдателна присъда- 36.
- с осъдителна присъда- 42.
- прекратени на основание чл. 24 ал.1 т. 1 от НПК- 5.
- прекратено със споразумение - 1

С най-голяма продължителност е производството по **заявление с вх. рег. № РС- 14- 283/ 2014г.** по наказателно дело - образувано за престъпления по чл. 150 и чл. 152 ал. 3 т. 4 във вр. с ал. 1 т. 1, 2 и 3 от НК и чл. 144 ал. 3 във вр. с ал. 1 от НК, **продължило 24 години и 6 месеца.**

На основание чл. 60м от ЗСВ и през 2014г., на всяко тримесечие, ИВСС изготви и изпрати на Висшия съдебен съвет информация относно основните причини за нарушаване на разумния срок за разглеждане на делата, установени от проверяващите екипи от специализираното звено на Инспектората по глава Ша от ЗСВ. При анализ на изводите, направени от проверяващите в изготвените по основателни заявления констативни протоколи се установява, че се запазват вече констативните от ИВСС негативни практики. Запазват се и очертаните от Инспектората основни причини, водещи до нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок, които по видове производства могат да бъдат обобщени, както следва:

А. ПО ГРАЖДАНСКИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА:

1. Недобра подготовка на съдиите за провеждане на съдебните заседания, водеща до забавено произнасяне при разглеждане на делото в открито съдебно заседание.

- **Заявление с вх. рег. № РС- 14- 44/ 2014г., Заявление с вх. рег. № РС- 14- 297/ 2014г. и Заявление с вх. рег. № РС- 14- 299/ 2014г. /СРС, СГС, ВКС/-** за производство с **продължителност 20 г. и 8 м.,** образувано по иск с правно основание чл. 192 ал. 4 от ЗТСУ. Пред първоинстанционния съд по време на първата фаза на делбеното производство, продължила 6 г., са проведени 20 открити с. з. Установени са лоша организация на дейността по връчване на призовки и съобщения на участниците в процеса и невъзможност на съда да концентрира доказателствената дейност в процеса в пределите на по- малко на

брой съдебни заседания. Пет години след започване на производството по делото съдът е отменил определението си за даване на ход по същество и го е върнал за разглеждане в открито съдебно заседание, поради допуснат процесуален пропуск. Пред въззивната инстанция първата фаза на производството е продължила 8 години и половина, като са проведени 7 открити с. з., насрочвани в интервали между 6 и 7 месеца. Съдът безкритично е допускал събиране на неотнормирани към предмета на делото доказателства. За период от 3 г. делото е било спряно на осн. чл. 182 ал. 1 б. „ д” от ГПК / отм./, като при отпадане на основанието за спиране на съдебното производство, съдът не е предприел необходимите и навременни мерки за възобновяването му /възобновено е близо 2 г. след приключване на преюдициалното дело/. С определение, постановено в з. з. 7 г. след образуване на производството пред въззивната инстанция, съдът е отменил определението си за даване на ход по същество и е възобновил производството по делото за събиране на доказателства, след като е съобразил, че част от вече събраните или допуснати във въззивното производство доказателства не са допринесли за установяване на релевантните по делото факти в първата фаза на делбеното производство.

2. Провеждане на голям брой открити съдебни заседания без да са налице основателни причини- слабост, типична за делата, разглеждани по реда на отменения ГПК и свързана главно с безкритичното събиране на доказателства в хода на първоинстанционното и въззивното производство и с нарушения на процедурата по връчване на призовки и съобщения до участващите в процеса.

- **Заявление с вх. рег. № РС- 13- 780/ 16. 11. 2013г. / РС Пазарджик, ОС Пазарджик, ВКС/ – за производство, продължило 19 г. и 6 м., образувано по иск с правно основание чл. 34 от ЗС. Производството по първата фаза на делбата пред първоинстанционния съд /РС– Пазарджик/ е продължило 6 години и 10 месеца, от които за 4 г. и 8 м. е било спряно. През останалото време е установена недостатъчно добра организация на процеса, съдът е допуснал до разпит значителен брой свидетели за установяване на едни и същи обстоятелства и забавено администриране на въззивната жалба. Налице е и неправилно прилагане на материалния и процесуалния закон от съда, довело до частична отмяна на постановеното съдебно решение. Най- голямото забавяне на производството във втората фаза на делбата е при първоначалното разглеждане на спора от страна на РС Пазарджик- за три години и половина са насрочени и проведени 15 съдебни заседания и са постановени общо три съдебни решения. След постановяване на основното решение, се е стигнало до постановяване на две допълнителни решения, тъй като в първия случай съдът незаконосъобразно е прекратил производството по предявени допустими иски, а във втория случай, поради това, че е пропуснал да се произнесе по единия от двата иска за извършени подобрения в съсобствения имот. Съдът не е организиран добре процеса като е отменял извършени от него процесуални действия, непоследователно и необосновано е назначавал множество различни по състав експертизи, някои от които без отношение към спора. Съдът неправилно е**

приложил материалния и процесуалния закон, като се е произнесъл по непредявени искиове, което е довело до обезсилване на постановените две допълнителни решения.

Пред въззивната инстанция / ОС- Пазарджик/ и в двете фази на делбата е установена недостатъчно добра организация и лошо администриране на процеса. Безкритично са събирани голям обем от доказателства като са уважавани всички доказателствени искания на страните. Въззивният съд е извършил процесуални действия, изцяло повтарящи тези на първата инстанция и неправилно е приложил материалния и процесуалния закон, което е довело до отмяна на част от постановеното съдебно решение.

Забава е констатирана и при разглеждане на делото от ВКС - при първоначалното му разглеждане, то е насрочено в открито съдебно заседание 7 м. след постъпването му в съда. При повторното разглеждане на делото ВКС е допуснал технически грешки при постановяване на съдебния акт, което е наложило образуване на производство по чл. 192, ал. 2 ГПК /отм./ и постановяване на допълнително решение за поправка на явна фактическа грешка 10 м. по- късно.

3. Насрочване на откритите съдебни заседания през големи периоди от време, констатация, направена по всички заявления, по които производството е протекло в софийските съдилища и особено характерно за насрочване на делата за разглеждане в с. з. от върховните съдилища

- **Заявление с вх. рег. № РС- 14- 373/ 2014г. / СРС, СГС/ – за производство с продължителност 9 г. и 6 м., образувано по обективно и субективно съединени искиове с правно основание чл. 45 ал. 1 от ЗЗД, чл. 49 от ЗЗД и чл. 86 от ЗЗД. Пред първоинстанционния съд / СРС/ е налице недобро администриране на съдопроизводствения процес, като са насрочени и проведени макар и през кратък интервал от време осем открити съдебни заседания. Проблемното администриране на процеса е свързано с уважаване от страна на съда на несвоевременно направени искания на страните за събиране на писмени доказателства и допускане до разпит на свидетели. Пред СГС производството е продължило 7 г. и 9 м. Налице е недобро администриране на съдопроизводствения процес, изразяващо се в насрочване на голям брой съдебни заседания, през дълги периоди от време / 4- 9 месеца/.**

4. Неприлагане на предвидените от закона способности за дисциплиниране на участниците в процеса.

- **Заявление с вх. рег. № РС- 14- 189/ 2014г. / СРС и СГС/ – за производство с продължителност 12 г. и 9 м., образувано по искиове с правно основание чл. 61, ал. 2 от ЗЗД, във вр. с чл. 41 от ЗС и чл. 86 и чл. 45 от ЗЗД. Голямата продължителност на производството се дължи на недобрата организация от страна на СРС и СГС по призоваването на страните. Нередовното призоваване на големия брой ответници /всички съсобственици в един вход/, е била основната причина за отлагане на делото, продължило 8 г. пред СРС и над 3 г. пред СГС, за който период от съда са проведени множество неефективни съдебни заседания, насрочвани през големи периоди от време.**

Съдът не е наложил санкции нито на служителите от Бюро „Призовки”, нито на ответниците. Констатирано е и недобро администриране на исковите молби от първоинстанционния съд.

5. Неспазване на 1- месечния срок по чл. 235 ал. 5 от ГПК за обявяване на решението с мотивите;

- Заявление с вх. рег. № РС- 14- 226/ 2014г. / СРС, СГС, ВКС/ за производство с продължителност 10 г. и 9 м., образувано по иск с правно основание чл. 344 ал. 1 т. 1 т. 2 и т. 3 от Кодекса на труда, във вр. с чл. 225 ал. 1 от КТ. При първото разглеждане на делото от СГС единственото по делото съдебно заседание е проведено 8 м. след образуването му. Съдебното решение е постановено 6 месеца след законоустановения срок, като същото е отменено от ВКС, който е върнал делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд- за отстраняване на нередовности в исковата молба и разглеждане на предявените искове по същество. ВКС е разгледал на 2 пъти делото, като при първото разглеждане то е било насрочено за разглеждане в о. с. з. 2 г. и 6 м. след образуването му, а при второто- след 1 г. и 2 м.

6. Пропуски в администрирането на жалбите до горестоящите съдилища.

- Заявление с вх. рег. № РС- 14- 141/ 2014г.– / СРС, СГС и ВКС/, за производство, с продължителност 21 г. и 7 м., образувано по иск с правно основание чл. 108 от ЗС. Основната причина за продължителната забава в разглежданото производство е погрешното прилагане на делото по друго дело /в продължение на 13 г./ след връщането му от касационната инстанция за ново разглеждане на въззивния съд. От състава, разгледал делото след връщането му е установено, че при постановяване на решението си ВКС е допуснал ОФГ и му го е върнал. При изпращане на делото във въззивната инстанция по повод подадени жалби срещу решението на СРС е установено, че първоинстанционния съд не е комплектовал делото и същото му е било върнато. ВКС е насрочил първото по делото заседание 1 г. и 3 м. след образуването му.

7. Непознаване на материалния и процесуалния закон - причина за отмяна на съдебните актове по реда на инстанционния контрол.

- Заявление с вх. рег. № РС- 13- 623/ 2013г. /СГС и САС/ – за производство с продължителност от 14 г., образувано по обективно кумулативно съединени искове за отмяна на уволнение, за възстановяване на служба и за заплащане на парични обезщетения, произтичащи от ЗОВСРБ /отм./. Пред първоинстанционния съд / СГС/ производството е продължило 9 години и два месеца, като е било спряно още в първото заседание по делото и възобновено 4 г. и 7 м. по- късно- след приключване на наказателно производство, образувано във ВАпП- Пловдив, когато съдът е приел, че не е налице преюдициалност на наказателното дело. Констатирана е недобра организация на процеса- на съда е била необходима 1 година, за да приеме допълнително заключение по назначената СИЕ. 2 години по-късно е отложено съдебно заседание, за да бъде дадена възможност на заявителя да постави

допълнителни задачи към вещото лице, каквито съдът, след направено искане не е поставил. Въззивните жалби срещу решението на СГС са администрирани 6 месеца, като два пъти въззивният съд / САС/ е връщал делото: за невнесена държавна такса от една от страните, а след отстраняване на тази пречка, е установил, че същата жалба не е връчена на другата страна. Пред въззивната инстанция са проведени 6 съдебни заседания, в които са събирани писмени доказателства, назначени са ССЕ и допълнителна такава. Делото е върнато на СГС за произнасяне по всички искания, заявени в исковата молба- пропуск, констатиран от въззивния съд в срока за постановяване на решението. Производството за допълване на първоинстанционното решение е продължило 9 месеца. След връщане на делото във въззивната инстанция, САС е разгледал въззивните жалби и е постановил решение, с което е обезсиллил решението на СГС, в частта, с която са отхвърлени исквете за отмяна на уволнението и за възстановяване на служба и производството по тези искове е прекратено, като в мотивите си въззивният съд е приел, че правото на иск по тях е било погасено преди подаване на исковата молба.

8. Несъобразяване с практиката на Европейския съд по правата на човека по прилагането на чл. 6 от КЗПЧОС в частта ѝ за приоритетно разглеждане на дела, представляващи особен интерес за страните, като трудови спорове, спорове за родителски права и др.

- **Заявление с вх. рег. № РС- 13- 784/ 2013г. / СРС и СГС/** – за производство, образувано по иск с **правно основание** чл. 344 ал. 1 т. 1-3, във вр. с чл. 225 ал. 1, чл. 220 ал. 1 и чл. 128 от КТ **с продължителност от 2 г. и 9 м.** Проверяващите са констатирани забавено и несвоевременно администриране на процеса от страна на първоинстанционния съд / СРС/. Първото разпореждане на съда по делото за уточняване петитума на ИМ е постановено месец и половина след постъпване на исковата молба, а съдебното решение е постановено четири месеца и половина след последното с. з. Пред въззивната инстанция делото е продължило около една година и пет месеца, като пред тази инстанция не са представени нови доказателства. Констатирано е несвоевременно администриране на делото, почти половин година от постъпване на делото в СГС, съдът е констатирал нередовност на една от въззивните жалби, а делото е насрочено в открито съдебно заседание десет месеца след постъпването му в СГС.

9. Прекомерна продължителност на производства, за които законът е предвидил кратки срокове за разглеждането им, като бързи и заповедни производства по ГПК.

- **Заявление с вх. рег. № РС- 14- 341/ 2014г. / СРС и СГС/-** за производство **с продължителност 4 г. и 1 м.,** образувано по иск по чл. 422 от ГПК. Основната вина за продължителността на съдебното производство е на първоинстанционния съд / СРС/- констатирана е забава при администриране на делото във връзка със заведеното исково производство, процесуалните действия, по което са започнали 5 м. след приключване на заповедното производство. Решението по това дело е постановено със забава от 7 м.

Администрирането на въззивната жалба по делото е продължило 11 м. Въззивният съд е допуснал забава при насрочване на делото за разглеждане в открито съдебно заседание- 5 м. след постъпването му.

Б. ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА:

1. Лошо администриране на делата.

- **Заявление с вх. рег. № РС- 14- 206/ 2014г.** – общата продължителност на производството, образувано за престъпление по чл. 202 ал. 2 т. 2 вр. с чл. 201 вр. с чл. 20 ал. 4 от НК е 13 г. и 3 м. Делото няколкократно е връщано на РП- Разлог от РС- Разлог за доразследване, като при поредното връщане са изтекли пет месеца, през които отново няма данни какви действия са били извършени и дали изобщо са били извършвани такива. Пред въззивната инстанция / ОС- Благоевград/- за 1 година и 3 месеца са насрочени 5 с. з., от които реално са проведени две. В този етап на съдебното производство е допуснато нарушение на принципа за неизменност на съдебния състав по чл. 258 от НПК, като в с. з. не е даден ход на делото, но в съдебната зала в състава е участвал „сдия по заместване”, каквато фигура не е позната на процесуалния закон.

2. Недобра подготовка на съдиите за провеждане на съдебните заседания, водеща до забавено произнасяне при разглеждане на делото в открито съдебно заседание.

- **Заявление с вх. рег. № РС- 14- 108/ 2014г.**– общата продължителност на производството, образувано за престъпления по чл. 242 ал. 3, вр. ал. 1 б. „в” и „д”, вр. чл. 20 ал. 4 от НК и по чл. 282 ал. 3, вр. ал. 2 пр. 1, вр. ал. 1 от НК е 13 г. и 4 м. Основна причина за забавата на производството е връщането на делото от РС- Пловдив във фазата на досъдебното производство, след продължил почти 6 години съдебен процес. До това се е стигнало след допуснати от разследващите органи и прокуратурата пропуски при провеждането на досъдебното производство, довели до внасяне в съда на обвинителен акт при неизяснена обективно, всестранно и пълно фактическа и правна обстановка и до изменение на подвигнатите от прокуратурата обвинения в хода на съдебното следствие, близо 4 години и половина след началото на съдебния процес.

3. Недостатъчно добра организация на съдебните процеси. Нарушаване на предвидените от процесуалните закони срокове за насрочване на делата за разглеждане в съдебни заседания, лоша организация при събирането на доказателствата.

- **Заявление с вх. рег. № РС- 13- 250/ 2013г.**- за производство продължило 15 г. и 9 м., за престъпление по чл. 198 ал. 1 във вр. с чл. 20 ал. 2 от НК. Разследващият следовател в ОСлС- Пловдив е забавил производството в продължение на 6 г. и 2 м., през който период не е извършил нито едно процесуално- следствено действие. Съдията- докладчик от РС- Пловдив е насрочил първото с. з. 5 м. след постъпването му, а следващите съдебни заседания са насрочвани през продължителни интервали от време- от по 4, 5 месеца. От насрочените 47 съдебни заседания само в 6 е бил даден ход на делото. В над 20 от тях съдът само е констатирал, че някои от подсъдимите или

от адвокатите им не са се явили, и поради това е отлагал разглеждането на делото, но не е взел адекватни мерки срещу забавянето му.

4. Неприлагане на предвидените от процесуалните закони способности за дисциплиниране на участниците в процеса.

- Заявления с вх. рег. от № РС- 13- 635/ 2013г. до № РС- 13- 638/ 2013г. – за производство продължило 9 г., образувано за престъпления по чл. 115 от НК, във вр. с чл. 20 ал. 3 и чл. 129 ал. 2 предл. 5 от НК. Констатирана е забава в рамките на досъдебното производство, дължаща се на бездействие от страна на следователя от СлТО- Сандански, станало причина наблюдаващия прокурор от ОП- Благоевград да из земе делото от него и да го предаде за довършване на следовател от ОСлС- Благоевград. В съдебната фаза на производството е допусната забава от страна на съдията- докладчик в ОС- Благоевград, който не е предприел дисциплиниращи мерки спрямо вещото лице, което в продължение на над 9 м. не е изготвило назначената съдебно- психиатрична експертиза и е станало причина за отлагането на 2 съдебни заседания. Съдът е установил допуснато съществено процесуално нарушение на фазата „ действие на прокурора след приключване на наказателното производство” повече от 2 г. и 5 м. след образуване на делото.

5. Неспазване на предвидените от НПК срокове /чл. 308 и чл. 340 от НПК/ за постановяване на съдебните актове.

- Заявления с вх. рег. № РС- 13- 615/ 2013г. и № РС- 13- 617/ 2013 г. за производство, продължило 17 г. и 10 м., образувано за престъпление по чл. 195 ал. 2 вр. ал. 1 т. 3 вр. чл. 194 ал. 1 вр. чл. 20 ал. 4 вр. чл. 26 ал. 1 от НК.

Досъдебното производство продължило 1 г. и 6 м. Делото е връщано на два пъти от съда на прокуратурата за отстраняване на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Съдията- докладчик от СГС е допуснал забава поради неспособност да призове и разпита някои от свидетелите, 4 от 6 с. з. са отложени поради неявяването на част от тях, някои от които нередовно призовани. След смяната на съдията- докладчик, делото е продължило пред СГС **12 г. и 7 м.**, като са проведени 26 с. з. Основната причина за голямата продължителност на производството е забавеното изготвяне на мотиви към присъдата- 5 години след произнасянето ѝ.

6. Непознаване на материалния и процесуалния закон.

- Заявление с вх. рег. № РС- 14- 10/ 2014г.- за производство продължило 14 г. и 8 м., за престъпление по чл. 199 ал. 1 т. 1, вр. чл. 198 ал. 1, вр. с чл. 20 ал. 2, вр. с ал. 1 от НК. Наказателното производство е образувано 1 г. след извършване на деянието. Три години след образуване на досъдебното производство делото отново е върнато от прокурора поради неизпълнение на указания, дадени 2 години по- рано. Делото е връщано от съда на СГП за отстраняване на допуснати съществени процесуални нарушения. Делото 3 пъти е връщано на първоинстанционния съд - СГС – два пъти от въззивния и един – от касационния съд, поради допуснати съществени нарушения на процесуалните правила.

7. Голяма продължителност на наказателното производство на фаза

досъдебно производство. За втора поредна година, на база на разгледаните заявления се установява, че досъдебните производства не се ръководят, организират и провеждат по начин, който да осигури спазване на разумния срок при разследването на делата. Отново се констатират големи периоди от време, през които от страна на разследващите органи не са извършвани следствени действия, както и безкритично уважаване на всички искания за удължаване на сроковете за разследване.

- Заявление с вх. рег. № РС- 14- 283/ 2014г. – Общата продължителност на производството, образувано за престъпления по чл. 150 и чл. 152 ал. 3 т. 4 във вр. с ал. 1 т. 1, 2 и 3 от НК и чл. 144 ал. 3 във вр. с ал. 1 от НК **е 24 г. и 6 м.** Органите на досъдебното производство с действията и бездействията си са причинили забава на производството през относимия период с 21 години. Делото е било спряно от СРП поради отсъствие на свидетел за период от 16 г. и 7 м. Едва след възобновяването му, следователят е изискал информация за задграничните пътувания на свидетеля като видно от получения отговор от „ДСПР“, СДП същият е имал регистрирани множество преминавания през граничните пунктове, от което следва, че разследващите, ако са проявили нужното усърдие, са могли да издирят и призоват лицето и да преодолеят на поранен етап пречките, довели до спирането на производството.

Изнесените по- горе примери с разгледани през 2014г. заявления, по които са установени сериозни нарушения от страна на компетентните органи не са изчерпателно посочени. Пълна информация за всички установени нарушения на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок се съдържат в изготвените от ИВСС до ВСС тримесечни анализи по чл. 60м ал. 1 от ЗСВ.

ИЗВОДИ:

Видно от гореизложеното, се наблюдават следните тревожни тенденции:

1. За втора поредна година ИВСС установява, че въпреки предвидените в ГПК съкратени срокове за разглеждане и решаване на трудови и квази- трудови спорове, иски по чл. 19 от ЗЗД и други, съдилищата не решават делата с необходимата бързина. Тази негативна тенденция се отнася и за заповедните производства, по които също се дължи произнасяне в кратки срокове.

2. Във връзка с наказателните производства се забелязва прекомерна продължителност основно поради неспазване на процесуалните срокове от разследващите, най- често вследствие бездействието им през дълги интервали от време; многократно връщане на делата за доразследване поради неизпълнение на дадените от прокуратурата указания и внасяне на обвинителни актове без отстраняване на дадените от съда указания.

Специално по отношение на делата от частен характер / обида, клевета, лека телесна повреда/, следва да се отбележи, че в повечето разгледани от ИВСС случаи, производства са прекратени, поради изтичане на абсолютната давност по чл. 81 ал. 3, вр. чл. 80 ал. 1 т. 5 от НК и то главно вследствие допускане на всевъзможни доказателствени искания на страните и неспазване на процесуалните срокове от страна на съдилищата.

3. Запазва се тенденцията основният процент от разгледаните заявления да са срещу органи на съдебната власт на територията на Софийския апелативен район. Тук следва да се подчертае, че посочените причини за нарушения на принципа за разглеждане и решаване на делата в разумен срок са тенденция в дейността на Софийски районен съд и Софийски градски съд.

4. И през 2014г. в изготвените въз основа на подадените заявления констативни протоколи е установено, че нарушаването на разумния срок за разглеждане на делата се дължи на действия на магистрати, за които Инспекторатът е отправял предложения и на същите са налагани **дисциплинарни наказания**, например:

- Заявления с вх. рег. № РС- 13- 615/ 2013г. и № РС- 13- 617/ 2013г. - съдия от СГС;

- Заявление с вх. рег. № РС- 13- 711/ 2013г. - Заявление с вх. рег. № РС- 14- 63/ 2014г.- съдия от СРС;

- Заявление с вх. рег. № РС- 14- 389/ 2014г. и Заявление с вх. рег. № РС- 14- 300/ 2014г.- съдия от СРС;

- Заявление с вх. рег. № РС- 14 -423/ 2014г.- съдия от СГС.

Както е отбелязвано и в предходни доклади и анализи на ИВСС, изготвени на основание чл. 60 м от ЗСВ констатираните основни причини, довели до прекомерната продължителност на делата, нееднократно са установявани и посочвани от ИВСС при извършването на различните видове проверки – планови, тематични и по сигнали. Част от производствата, за които през 2014г. в ИВСС са подадени заявления на основание Глава трета „ а” от ЗСВ, са били обект на проверка по сигнал, подаван в ИВСС или са посочвани в Актовете от проверките, извършени от ИВСС, като такива, по които са установени нарушения на процесуалните срокове.

В годишния отчет за 2013г. Инспекторатът е обобщил проблеми, които са останали неразгледани и чието разрешение би довело до преодоляване на основните причини за нарушаване на разумния срок за разглеждане на делата, които са актуални при отчитане и през 2014г. на причините за забавено правосъдие:

- изготвяне на цялостен анализ от ВСС и ИВСС на причините за продължаващото неспазване на процесуалните срокове за постановяване на съдебните актове и за насрочване на делата, след преценка на основните предпоставки за това / прекомерната натовареност на магистратите, битови условия на труд в отделните органи на съдебната власт, индивидуална натовареност и ангажираност на магистратите/;

– въвеждане от ВСС на ред за отразяване в кадровото досие на магистрата, допринесъл за нарушаване на чл. 6 от Конвенцията, на информацията относно разгледаните заявления по реда на Глава трета „ а” от ЗСВ / констатирани нарушения и размер на присъдено обезщетение/.

- подобряване на професионалната подготовка на магистратите, чието ниво е от изключително голямо значение за протичането на процеса в съответствие с процесуалните правила и постановяването на съдебни актове, в

съответствие с правната теория и практика / НИП и административните ръководители/.

- намиране на разрешение на проблемите, свързани с доброто администриране на процеса, в т. ч.: преодоляване на все още системното забавяне на изготвянето и изпращането на призовки и съобщения до страните от съдебните служители и използване от страна на съда на предвидените в процесуалните закони дисциплиниращи инструменти / административните ръководители и магистратите/.

- преодоляване на проблема, свързан с многократно констатираната голяма продължителност на наказателни дела, които не представляват фактическа и правна сложност, а производството по тях е продължило прекомерно дълго /по изброените по- горе разгледани заявления са посочени случаи на дела за кражба, продължителността на които достига до 10 и повече години/, както и за граждански дела, за които законодателят е предвидил кратки срокове за протичане на производствата / бързи и заповедни производства/- предприемане на адекватни дисциплиниращи мерки към магистратите, които ги допускат.

- намиране на решение на многократно поставяния от ИВСС въпрос, свързан с прекомерната продължителност на досъдебните производства поради липса на или недостатъчно ефективен надзор на прокурорите над разследващите органи и съответно безкритичното удължаване на сроковете за разследване, често при повторемост на едни и същи формални причини-ангажиране на дисциплиниращи мерки.

Относно изложените по- горе причини, довели до нарушаване на разумния срок за разглеждане и решаване на делата, следва да се обобща, че основно нарушенията се дължат на процесуалното поведение на съдията-докладчик, респ. водещия производството прокурор или следовател. Както по изброените по- горе граждански, така и по наказателните дела, основните пропуски в дейността на съда, респ. прокуратурата и следствието, са допуснати вследствие на недобра подготовка по конкретното дело/ преписка, голям брой на съдебните заседания, обусловен от безкритично допускане и събиране на доказателства и нарочване на самите заседания през значителни периоди от време, липса на активност у разследващите органи, несъобразяване с посочените в процесуалните закони срокове за насрочване, разглеждане на делата и постановяване на съдебните актове и т. н. Тези констатирани пропуски, предвид разпределението по апелативни райони на основателните заявления за нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, могат да бъдат отдадени в голяма част на неравномерното натоварване в различните органи на съдебната власт, предвид това, че именно магистратите в софийските съдилища, прокуратури и следствени отдели са най- натоварени от гледна точка на брой на разпределените им дела и преписки. Внимание обаче трябва да се обърне и на професионалните качества на магистратите, нарушили правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок. В тази насока е особено подходящо включването на съдии,

прокурори и следователи в обученията за повишаване на професионалната им квалификация, както и в такива по организацията на работата, управление на времето и др. От изключително значение е и приемането от страна на ВСС на ефективни критерии за определяне на натовареността на съдилищата. Само по този начин ВСС може да осъществи ефективно правомощията си по разпределение на щатовете за съдии в различните органи на съдебната власт, което от своя страна ще доведе до преодоляване на съществуващата неравномерност в натоварването на съдиите от различните органи на съдебната власт.

IX. ДЕЙНОСТ ПО ЧЛ. 54 АЛ. 1 Т. 6 ОТ ЗСВ

Участието на Инспектората в процеса на дисциплинарното производство чрез инициране на предложения до административните ръководители на съдебните органи или до наказващия орган- Висшия съдебен съвет при хипотезите, предвидени в Глава шестнадесета „ Дисциплинарна отговорност“ от ЗСВ, е безусловно един от сериозните механизми за въздействие на проверяващия орган за подобряване на работата на съдебната система. По голяма част обаче от предложенията на ИВСС до ВСС за инициране на дисциплинарни производства, не се достига до реализирането на конкретна отговорност на магистрати, което сочи за нуждата от повишаване на ефективността на този инструмент.

1. Предложения за налагане на дисциплинарни наказания, отправени до ВСС

През 2014 година Инспекторатът е отправил до ВСС **4 / четири/** предложения за образуване на дисциплинарни производства, от които едно срещу съдия от районен съд, едно срещу председател на районен съд, две срещу административните ръководители на районна и окръжна прокуратура.

По всички предложения са образувани дисциплинарни производства. По три от дисциплинарните преписки има произнасяне на наказващия орган. Наложено е едно дисциплинарно наказание по чл. 308 ал. 1 т. 1 от ЗСВ „забележка“. По две от образуваните дисциплинарни производства Висшият съдебен съвет е отхвърлил предложението за налагане на наказание. По едно от дисциплинарните производства ВСС не се е произнесъл към момента на съставянето на отчета.

През 2014г. ВСС е постановил 3 решения по дисциплинарни производства, образувани през 2013г. по предложения на ИВСС, както следва:

- **С решение от м. март 2014г.** ВСС е наложил на съдия от Софийски районен съд дисциплинарно наказание по чл. 308 ал. 1 т. 1 от ЗСВ „забележка“. По жалба на дисциплинарно наказание във ВАС е образувано адм. д. №5583/14г. С решение от 27. 11. 2014г. Върховният административен съд е отменил решението на ВСС за налагане на дисциплинарно наказание на съдията. По жалба на ИВСС срещу това решение във ВАС пред петчленен съдебен състав е образувано адм.д.№ 683/ 15г. С решение от 10. 03. 2015г. съдът е оставил в сила обжалваното решение.

- **С решение от м. април 2014г.** ВСС е отхвърлил предложението на ИВСС за налагане на дисциплинарно наказание на съдия от СГС. Решението е

обжалвано от Инспектората. Във ВАС е образувано адм. д. № 6073/ 14г. С решение от 13. 11. 2014г. ВАС е отхвърлил жалбата на ИВСС. По жалба на Инспектората срещу това решение във ВАС пред петчленен съдебен състав е образувано адм. д. № 679/ 15г. С Определение от 31. 03. 2015г. съдът е оставил без разглеждане касационната жалба на ИВСС и е прекратил производството по делото.

- **С решение от м. юни 2014г.** Висшият съдебен съвет е наложил на съдия от СРС дисциплинарно наказание по чл. 308 ал. 1 т. 3 от ЗСВ „намаляване на основното трудово възнаграждение с 15 % за срок от една година и шест месеца”. По жалба на дисциплинарно наказания във ВАС е образувано адм. д. № 8456/ 14г. С решение от 06. 01. 2015г. ВАС е отхвърлил жалбата на магистрата. По жалба на съдията срещу това решение пред петчленен съдебен състав на ВАС е образувано адм. д. № 635/ 2015г. С решение от 11. 03. 2015г. съдът е оставил в сила обжалваното решение по адм. д. № 8456/ 2014г.

През 2014г. Висшият съдебен съвет е постановил повторно решения по две дисциплинарни дела, образувани по предложение на Инспектората, след връщане на същите от ВАС:

1. За съдия от СГС през 2011г. Инспекторатът е предложил дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 от ЗСВ „ дисциплинарно освобождаване от длъжност ”. С решение от 11. 04. 2013г. ВСС е наложил предложеното наказание. По жалба на магистрата срещу това решение, във Върховния административен съд е образувано адм. д. № 6000/ 2013г. С решение от 09. 10. 2013г. по делото съдът е отменил решението на ВСС от 11. 04. 2013г. и е изпратил делото като преписка на Висшия съдебен съвет, който да реши по същество въпроса, поставен с предложението на Инспектората към Висшия съдебен съвет за налагане на дисциплинарно наказание на съдията от СГС. По касационни жалби на ИВСС и на ВСС във ВАС е образувано адм. д. № 15557/ 2013г. С решение от 10. 03. 2014г. по делото ВАС е оставил в сила решението на съда по адм.д.№ 6000/ 13г.

При новото произнасяне Висшият съдебен съвет с решение от 10. 04. 2014г. на основание чл. 308 ал. 1 т. 6 от ЗСВ е наложил на съдията от СГС наказание „ дисциплинарно освобождаване от длъжност”.

Магистратът отново е обжалвал решението на ВСС и във ВАС е образувано адм. д. №6191/ 14г. С решение от 13. 03. 2015г. Върховният административен съд е отхвърлил жалбата на магистрата срещу решението на ВСС от 10. 04. 2014г.

2. За съдия от СГС Инспекторатът през 2012г. е предложил образуване на дисциплинарно производство и налагане на дисциплинарно наказание по преценка на ВСС. С Решение от 12. 07. 2012г. Висшият съдебен съвет е наложил на съдията на основание чл. 308 ал. 1 т. 6 от ЗСВ дисциплинарно наказание „ дисциплинарно освобождаване от длъжност”. По жалба на съдията срещу това решение във ВАС е образувано адм. д. № 9061/ 2012г. С решение от 04. 01. 2013г. съдът е отхвърлил жалбата на магистрата.

С решение от 16. 07. 2013г. по адм. д. № 1749/ 13г. Върховният административен съд, петчленен състав е отменил решението от 04. 01. 2013г. по адм. дело № 9061/ 2012г., с което е отхвърлена жалбата на наказаната срещу решението на ВСС и е върнал делото на Висшия съдебен съвет за ново произнасяне само по отношение вида на дисциплинарното наказание, съобразно дадените указания.

При новото произнасяне, ВСС с решение от 27. 03. 2014г. на основание чл. 308 ал. 1 т. 4 от ЗСВ е наложил на съдията от СГС дисциплинарно наказание „**понижаване в длъжност съдия в СРС за срок от две години**”. Отново магистратът е обжалвал решението на ВСС и във ВАС е образувано адм. д. № 4809/ 14г. С решение от 01. 07. 2014г. ВАС е изменил решението на ВСС от 27. 03. 2014г. и е намалил срока на понижаването в длъжност от две на една година. По касационни жалби на ВСС и на наказания магистрат във ВАС е образувано адм. д. № 11738/ 14г. С решение от 11. 02. 2015г. по адм.д. № 11738/ 14г. петчленен състав на ВАС е отменил решението по адм. дело № 4809/ 2014 г. на ВАС и е отхвърлил жалбата на съдията от СГС срещу решение от 27. 03. 2014г. на Висшия съдебен съвет, с което му е наложено дисциплинарно наказание „понижаване в длъжност съдия в Софийски районен съд за срок от две години“.

2. Предложения за налагане на дисциплинарни наказания, отправени до административните ръководители

Във връзка с извършени комплексни планови проверки и проверки по сигнали, през 2014 година Инспекторатът е направил следните предложения до административни ръководители за налагане на дисциплинарни наказания или дисциплинарни мерки по чл. 327 от ЗСВ:

- **Четири предложения до административните ръководители на РС- Исперих, РС- Тервел, ОС- Силистра и ОС- Разград** за предприемане на дисциплинарни мерки- обръщане на внимание по чл. 327 от ЗСВ, или налагане на наказанията, предвидени в чл. 308 ал. 1 т. 1 и т. 2 от ЗСВ.

Административният ръководител на ОС- Силистра е наложил дисциплинарно наказание „порицание” на съдия от ОС- Силистра, във връзка с констатации за забавено движение и решаване на делата от съдията, констатирано при извършена през м. май 2014г. планова проверка в ОС- Силистра.

Административният ръководител на ОС- Разград е наложил на съдия от ОС- Разград наказание „забележка”.

Административният ръководител на РС- Тервел е наложил на съдия от РС- Тервел наказание „порицание” за извършени от него дисциплинарни нарушения.

Административният ръководител на РС- Исперих на основание чл. 327 от ЗСВ е обърнал внимание на съдията.

- **Тридесет и шест предложения до административните ръководители на СРС, СГС, РС- Ботевград, РС- Ловеч, СРП, СГП, РП- Горна Оряховица, ОП- Плевен, ОП- Пазаржик, РС- Варна, РС- Своге, РС- Исперих, РС- Карлово, РП-**

Пловдив за обръщане на внимание по чл. 327 от ЗСВ, както следва: на 13 съдии от СРС / за 3- ма от съдиите има 2 предложения по различни сигнали/, 3 съдии от СГС, 1 съдия от РС- Ботевград, 1 съдия от РС- Ловеч, 2 прокурори от СРП, 1 прокурор от СГП, 1 прокурор от РП- Горна Оряховица, 1 прокурор от ОП- Плевен, 1 прокурор от ОП- Пазарджик, 1 прокурор от РП- Несебър, 1 съдия от РС- Варна, 1 съдия от РС- Своге, 2 съдии от РС- Шумен, 2 съдии от РС- Исперих, 2 съдии от РС- Карлово, 1 съдия от ОС- Сливен, 1 прокурор от РП- Разград и на 1 прокурор от РП- Пловдив.

Административните ръководители на ОП- Пазарджик, СГП, РС- Варна, СГС, РС- Исперих, РП- Разград и РС-Карлово, са обърнали внимание по реда на чл. 327 от ЗСВ на прокурори от ОП- Пазарджик и СГП / на прокурора от СГП 2 пъти е обърнато внимание по 2 различни сигнала на ИВСС/, 1 съдия от РС- Варна и 1 съдия от СГС, 2 съдии от РС- Исперих, 1 прокурор от РП-Разград, 1 съдия от РС- Карлово.

Административните ръководители на РС- Ботевград, СРП, ОП- Плевен, РП- Несебър, СГС, РС- Своге, СРС, ОС- Сливен са уведомили ИВСС, че по направените предложения за обръщане на внимание на магистрати по чл. 327 от ЗСВ, след извършване на проверка и анализ на фактите по конкретните случаи приемат, че не са налице основания за предприемане на дисциплинарни мерки. Такова е становището на административните ръководители на СРП и СРС по две от предложенията на ИВСС.

Административните ръководители на СГС и СРС са уведомили ИВСС, че във връзка с констатациите на ИВСС е указано на трима съдии от СРС и един съдия от СГС да подобрят работата си при администриране и разглеждане на делата си.

По 10 от предложенията на ИВСС до административните ръководители за предприемане на дисциплинарни мерки не е постъпвала обратна информация.

X. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Един от основните механизми за утвърждаване значението на Инспектората за реформата в съдебната система е **взаимодействието му с Висшия съдебен съвет**. Взаимодействието е скрепено нормативно в чл. 17 т.11 от Правилника за организация на дейността на ВСС и неговата администрация, който регламентира създаването на Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към ВСС. Комисията осъществява взаимодействие с Инспектората към ВСС, като разглежда актове с резултатите от планови, тематични и контролни проверки, извършени от Инспектората и изготвя анализи на обобщените резултати от извършените проверки, дадените препоръки и тяхното изпълнение. Заседанията на КПУКИВИВСС се провеждат с участието на постоянни, специално излъчени представители на ИВСС. През отчетния период са проведени периодични съвместни заседания. Извършено е обобщаване и анализиране на повтарящи се недостатъци и пропуски, проявявани при администрирането на съдебните органи, на базата на констатациите на Инспектората при извършването на комплексните планови, тематични и инцидентни проверки.

По силата на чл. 198 ал. 2 т. 3 от ЗСВ показателите от резултатите от проверките на Инспектората се вземат предвид при атестирането на магистратите и административните ръководители на съдебните органи.

Инспекторатът към ВСС е изготвил становище по проекта на Методика за дисциплинарната дейност на ВСС.

XI. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Инспекторатът към ВСС осъществява сътрудничество с чуждестранни партньори, насочено преди всичко към обогатяване на опита, заемстване на добри практики и утвърждаване на международния авторитет на институцията.

По Програмата за обмен на магистрати на Европейската мрежа за съдебно обучение през 2014г. бяха организирани срещи на инспекторите от ИВСС с магистрати от страни от ЕС. Тези срещи бяха една добра възможност да се дискутират важни проблеми, свързани със съдебната система.

XII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение на горните констатации се извежда извода, че през изминалата 2014г. Инспекторатът към Висшия съдебен съвет е осъществил ефективно правомощията си по чл. 54 ал. 1 от ЗСВ, както и тези по Глава трета „ а ” от с. з. Извършени са редица планови и инцидентни проверки, довели до сезиране на компетентните органи за наличието на противоречива практика в органите на съдебната власт, както и за реализиране на правомощията на Инспектората по предлагане налагането на дисциплинарни наказания на магистрати, за които са констатирани допуснати нарушения.

През следващия отчетен период, ролята на ИВСС на ефективен контролен орган на съдебната система следва да бъде засилена. В тази насока е нужно въвеждането на конкретни стандарти при осъществяването на проверки в различните органи на съдебната система, както и приемането на критерии, които да послужат за уеднаквяване на дисциплинарната практика на ИВСС при отправяне на предложения за налагане на дисциплинарни наказания на магистрати. Наред с това, Инспекторатът следва да предприеме и конкретни действия по изпълнение на целите, поставени пред него в Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система.